

www.ciechpress.pl

Tygodnik ciechanowski

nr 48

CIECHANÓW
DZIAŁDOWO
LEGIONOWO
MAKÓW MAZ.
MŁAWA
NOWY DWÓR MAZ.
PŁOŃSK
PRZASNYSZ
PUŁTUSK
ZUROMIN

cena 4,50 zł
W TYM 5% VAT

UKAZUJE SIĘ OD 1979 ROKU NR 48 (2342) 26 LISTOPADA 2024 R. NAKŁAD 9 900 EGZ. NR INDEKSU 379646

Wewnątrz numeru

Niepiekła Masowe zatrucie w zakładzie przetwórczym

W piątek, 15 listopada, wieczorem w zakładach przetwórstwa warzywnego w miejscowości Niepiekła (gmina Żaluski) doszło do masowego zatrucia pracowników, prawdopodobnie z powodu wycieku dwutlenku węgla. **PB**

Czytaj na str. 2

Konkurs na dyrektora SPZOZ rozstrzygnięty P. Parjaszewski na miejsce W. Rybaka

Piotr Parjaszewski, radca prawny, dotychczasowy zastępca dyrektora ds. ekonomiczno-administracyjnych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie, wygrał konkurs na dyrektora Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (szpitala) w Mławie. **(kj)**

Czytaj na str. 11

Projekt budżetu miasta na 2025 r. Rekordowe wydatki na inwestycje

Urząd Miasta w Ciechanowie poinformował, że w przyszłym roku na realizację inwestycji przeznaczony ponad 122 mln złotych. Przygotowany budżet uwzględnia m.in. infrastrukturę drogową, oświatę, politykę społeczną, kulturę, sport, gospodarkę wodną czy przedsiębiorczość. Dochody miasta w 2025 roku wyniosą 363,4 mln zł, wydatki sięgną 394,3 mln zł. **erem**

Czytaj na str. 10

Nietypowa praktyka Makowa Mówią, że taniej, ale czy na pewno?

W Makowie Mazowieckim kwestią odpadów zajmują się... dwa przedsiębiorstwa. Jedno odbiera, a drugie wywozi śmieci. Urząd twierdzi, że taka praktyka wpływa korzystnie na koszty tych usług. Tymczasem cena rośnie... **kuj**

Czytaj na str. 16

Tragedia w Mławie

Dwaj bracia zginęli pod gruzami

Dwie ofiary śmiertelne i trzy osoby poszkodowane – to bilans tragicznej katastrofy budowlanej, która wydarzyła się w środę 20 listopada przed południem w dawnej zajezdni PKS przy ulicy Grota-Roweckiego w Mławie. Z nieznanых jeszcze przyczyn zawaliła się tam część stropu budynku, wskutek czego pod gruzami znaleźli się pracownicy firmy zewnętrznej zajmującej się montażem monitoringu.

RK, kuj

Czytaj
na str. 2

Czy sztuczna inteligencja zastąpi człowieka?

Do niedawna to była melodia bliżej nieokreślonej przyszłości. To jednak, co do tej pory widzieliśmy tylko w filmach, na naszych oczach staje się rzeczywistością. W ciągu kilku zaledwie lat nastąpił gwałtowny jej rozwój, którego tempo może z jednej strony przerażać, a z drugiej fascynować. AI, czyli Sztuczna Inteligencja, już na dobre weszła do naszego codziennego życia. Jej możliwości są ogromne, podobnie jak zagrożenia z nią związane. Jednym z takich zagrożeń (a może szans?), jest możliwość zastąpienia przez nią człowieka. Czy jednak rzeczywiście jest to możliwe? **RK**

Czytaj na str. 4 i 6

Piłka nożna Coś być musi za zakrętem

Ostatnie miejsce w grupie Ligi Narodów i spadek do niższej dywizji. Szesnaście straconych goli w sześciu meczach. Spadek do drugiego koszyka w losowaniu eliminacji do mundialu. Pięć wbitych nam bramek w jednej połowie przez Portugalczyków i ta jedna, najważniejsza, w ostatniej akcji meczu przeciw Szkotom, pieczętująca nasz los. Trudno jest być kibicem piłkarskiej reprezentacji Polski. **RK**

Czytaj na str. 23

OSTROWSKA

AGENTKA NIERUCHOMOŚCI

☎ 505-919-972

Oddział w Ciechanowie
Plac T. Kościuszki 13 lok. 1

Oddział w Mławie
Ul. J.K. Ordona 18 lok. 26

🌐 www.ostrowskanieruchomosci.pl

Nowa Jakość Pośrednictwa
w Obrocie Nieruchomościami

Tragedia w Mławie

Dwaj bracia zginęli pod gruzami

Dwie ofiary śmiertelne i trzy osoby poszkodowane – to bilans tragicznej katastrofy budowlanej, która wydarzyła się w środę 20 listopada przed południem w dawnej zajezdni PKS przy ulicy Grota-Roweckiego w Mławie.

Z nieznanych jeszcze przyczyn zawałowała się tam część stropu budynku, wskutek czego pod gruzami znaleźli się pracownicy firmy zewnętrznej zajmującej się montażem monitoringu.

Na miejsce zadysponowano pięć zastępów ratowniczo-gaśniczych z Mławy i dwa OSP KSRG Mława, zastępy z OSP KSRG Kowalewo, Szydłowo, Turza Mała, Wyszyny Kościelne, OSP KSRG RW Nowy Dwór Mazowiecki, KW PSP Warszawa, JRG 1 Olsztyn, Specjalistyczne Grupy Poszukiwawczo-Ratownicze z Warszawy, Poznania i Nidzicy, Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Technicznego z Ostródy, trzy śmigłowce Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, Zespoły Ratownictwa Medycznego i policję. Teren przeszukiwany był przez specjalistów z wyskokolonymi do tego celu psami, z nowodworskiej jednostki. Użyto także m.in. drona i czujników drgań. Z uwagi na niestabilność konstrukcji i konieczność jej zabezpieczenia przez straż, akcja

FOT. KPP W MŁAWIE

była utrudniona i wymagała przerwy. Działania ratunkowe trwały do wieczora.

Początkowe informacje były sprzeczne, mówiło się o trzech, a nawet siedmiu osobach mogących znajdować się w gruzowisku. Spód gruzów wydobyto ostatecznie trzy osoby: dwie ofiary śmiertelne, oraz jedną ranną.

Tuż przed katastrofą w hali magazynu i jej pobliżu przebywali pracownicy dwóch firm. W sumie około 10 osób. Jak ustalono, w chwili zawalenia się dachu, wewnątrz hali i tuż przy wejściu do magazynu przebywało 5 pracowników. Dwóch z nich zostało odrzuconych siłą podmuchu walącego się dachu. Nie doznali oni poważniejszych obrażeń ciała i po udzieleniu im pomocy medycznej zostali zwolnieni ze szpitala. Pod gruzowiskiem znalazło się trzech mężczyzn. Strażacy dotarli do nich w krótkim czasie od rozpoczęcia działań ratunkowych.

Wydobyto dwóch rannych mężczyzn. Wobec jednego prowadzona była resuscytacja, jednak nie udało się go uratować. Drugi z mężczyzn, 30-letni mieszkaniec pow. działdowskiego, w stanie ciężkim, został przewieziony do szpitala w Płońsku. Ratownicy dotarli także do trzeciej z ofiar, która zginęła na miejscu wypadku. Wydobycie ciała spod gruzowiska było jednak bardzo niebezpieczne i zajęło kilka godzin. W wyniku katastrofy śmierć na miejscu ponieśli dwaj bracia w wieku 29- i 30 lat – informuje asp. szt. Anna Pawłowska z KPP w Mławie.

Ofiary śmiertelne to mieszkańcy gminy Zuromin. Bracia osierocili w sumie troje dzieci. Natomiast firma montująca monitoring pochodzi z Kuczborka.

Policja podała, że życiu rannej osoby, która po wydobyciu z gruzowiska trafiła do szpitala, nie zagraża niebezpieczeństwo.

Łukasz Tomasik, kierownik pogotowia ratunkowego szpitala w Mławie, który brał udział w akcji ratowniczej, wyjaśnił, że lekko ranny w zdarzeniu został właściciel firmy, której pracownicy znajdowali się w hali. Mężczyzna trafił do mławskiej lecznicy.

Mężczyzna miał szczęście. Na skutek spadania stropu utworzył się podmuch powietrza, który wyrzucił go z hali. Został lekko ranny w plecy – powiedział lekarz. – Druga osoba ranna w tym zdarzeniu miała bardzo poważne obrażenia: liczne złamania podudzi, kości ramiennej, zmiażdżone palce – wyliczył Tomasik. Wyjaśnił, że poszkodowany znajdował się w koszu na podnośniku. Stał tam wraz drugim mężczyzną i wykonywali prace. – Kosz, jak spadał, to przykrył jego głowę i klatkę

piersiową. Dzięki temu nie doznał obrażeń, które mogły spowodować zgon. Jego kolega niestety zginął.

Budynek jest własnością prywatną i wykorzystywany był m.in. jako stacja diagnostyczna dla pojazdów. Ta część nie uległa uszkodzeniu. Nieoficjalnie pojawiła się informacja, że w części budynku, gdzie doszło do katastrofy, jakiś czas temu wyburzona została jedna z wewnętrznych ścian. Pytanie, czy to była ściana tzw. działowa czy nośna. Co może być istotne w kontekście bezpieczeństwa konstrukcji stropu i dachu, który spadł na pracujących wewnątrz ludzi.

Następnego dnia na miejscu katastrofy pracowali prokuratorzy, wydział kryminalny mławskiej komendy policji, Państwowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego oraz grupa dochodzeniowo-śledcza z KWP zs. w Radomiu powołana decyzją Komendanta Wojewódzkiego Policji w przypadku wystąpienia katastrof na terenie Mazowsza. Śledztwo prowadzi Prokuratura Rejonowa w Mławie.

W tym tygodniu odbędzie się sekcja zwłok ofiar. Śledztwo prowadzone jest obecnie w sprawie, a ewentualne zarzuty wobec podejrzanych o spowodowanie katastrofy mogą być znane za kilkanaście tygodni.

RK, kuj

Niepiekła

Masowe zatrucie w zakładzie przetwórczym

W piątek, 15 listopada, wieczorem w zakładach przetwórstwa warzywnego w miejscowości Niepiekła (gmina Załuski) doszło do masowego zatrucia pracowników, prawdopodobnie z powodu wycieku dwutlenku węgla.

Pracownicy zakładu zaczęli zgłaszać problemy z samopoczuciem, skarżyli się na bóle głowy i wymioty. Na miejscu zdarzenia wezwano jednostki straży pożarnej, w tym zespół ratownictwa chemicznego z Ciechanowa. Strażacy sprawdzili pomieszczenia za pomocą sprzętu pomiarowego. Analiza wykazała, że poziom dwutlenku węgla w pomieszczeniach wynosił od 100 do

200 ppm-ów, gdy od 35 ppm-ów ogłasza się stan alarmowy.

Oprócz straży pożarnej, na miejsce przybyły jednostki pogotowia ratowniczego, udzielając poszkodowanym pierwszej pomocy na miejscu. Z zakładu ewakuowano 80 osób. 29 z nich trafiło do szpitali w Płońsku i Nowym Dworze Mazowieckim. Część osób została przewieziona do placówek transportem zorganizowanym przez pracowników zakładu.

Policja wszczęła postępowanie z artykułu 160 kodeksu karnego, czyli w sprawie narażenia na niebezpieczeństwo utraty życia lub uszczerbku na zdrowiu,

za co grozi kara pozbawienia wolności do lat trzech. Jeśli szkoda jest wynikiem nieumyślnego działania, sprawca może zostać ukarany grzywną, ograniczeniem wolności lub pozbawieniem wolności do roku. Powołano już biegłego, który określi przyczyny zdarzenia.

Jak podkreśliła oficer prasowa KPP w Płońsku, kom. Kinga Dręzek-Zmysłowska, wszyscy przewiezieni do placówek medycznych pracownicy w poniedziałek nie wymagali już hospitalizacji.

PB

Zderzenie na oblodzonej jezdni

W poniedziałek (25 listopada br.), przed godz. 7, na drodze relacji Wiśniewo- Wiśniewko, doszło do czołowego zderzenia dwóch samochodów osobowych. Kierująca oplem kobieta, z obrażeniami ciała została przewieziona do szpitala w Mławie. Do wypadku doszło na łuku drogi, jezdnia była oblodzona. Trwają czynności policji.

Jak wynika ze wstępnych ustaleń interweniujących policjantów, kierująca audi 24-letni mieszkaniec pow. mławskiego, jadąc w kierunku Wiśniewka, na łuku drogi stracił panowanie nad pojazdem, zjechał na przeciwny pas ruchu i zderzył się czołowo z jadącym z naprzeciwka oplem – informuje asp. szt. Anna Pawłowska. – Na skutek ude-

zderzenia, opel obrócił się i zjechał do rowu. Autem kierowała 42-letnia mieszkanka pow. mławskiego. Straż pożarna wydobyła ranną kobietę z wraku pojazdu. Została przetransportowana do szpitala w Mławie.

W miejscu, gdzie doszło do wypadku obowiązuje ograniczenie prędkości do

60 km/h. Jezdnia w tym miejscu była oblodzona.

Policja ostrzega: miejscowe oblodzenia to prawdziwa pułapka. Chwila nieuwagi, niedostosowanie prędkości do warunków, panujących na drodze, może się okazać tragiczne w skutkach. Czas przestawić się na warunki zimowe, zarówno jeśli chodzi o technikę jazdy jak i odpowiednie wyposażenie pojazdu.

Absolutną koniecznością jest wymiana opon na zimowe – opon w dobrym stanie i odpowiedniej jakości. Trzeba się także liczyć z porannymi i wieczornymi oblodzeniami jezdni, utrudnioną widocznością i znacznie wydłużoną drogą hamowania. Wyobraźnia i ostrożność na drodze to podstawa.

żet

Zjednoczeni w żalu

Runęło nie tylko sklepienie dawnej zajezdni PKS w Mławie, runęło także życie rodziny dwóch braci z gminy Zuromin, którzy tego dnia zginęli. Tragedia mieszkańców wstrząsnęła lokalną społecznością.

Mężczyźni, którzy zginęli w wypadku to mieszkańcy gminy Zuromin. Burmistrz Zuromina Michał Bodenszac na pytania zadane na dzień po tragedii, a dotyczące pomocy dla bliskich, odpowiedział, że polecił Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zurominie zorganizowanie niezbędnej pomocy doraźnej dla rodzin zmarłych braci. Jak informuje nas Andrzej Wiśniewski, kierownik MGOPS, instytucja udziela wsparcia w każdym dostępnym zakresie na tyle, na ile jest to obecnie możliwe.

– Staramy się być blisko i reagować na potrzeby. Oferowana pomoc nie dotyczy wyłącznie danej chwili, jest długofalowa – informuje kierownik ośrodka.

Z wyrazami wsparcia i otuchy dla rodziny zmarłych braci ruszyli mieszkańcy powiatu zuromińskiego, którymi tragedia dogłębnie wstrząsnęła. W pierwszym odruchu solidarności każdy chciałby jakoś pomóc, ukoić ból, ale nie zawsze jest taka możliwość. Jedno jest pewne – mieszkańców zjednoczyło poczucie żalu po tym tragicznym zdarzeniu i przedwczesnej śmierci członków społeczności. Wciąż bez odpowiedzi pozostaje pytanie – dlaczego do tego doszło?

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się we wtorek (26 listopada) różańcem o godz. 9.30 w kościele parafialnym w Poniatowie, następnie bracia spoczną na tutejszym cmentarzu.

kuj

„Umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięcią im się płaci”
Wisława Szymborska

Koleżance

Alicji Stryczniewicz

Kierownikowi Referatu Infrastruktury,
Gospodarki Nieruchomościami,
Rolnictwa i Ochrony Środowiska
w Urzędzie Gminy w Opinogórze Górnej

wyrazy współczucia i słowa wsparcia
w trudnych chwilach po śmierci

Mamy

składają

Wójt Gminy Opinogóra Górna
wraz z pracownikami, radni oraz sołtysi

FOP-207

25-lecie Centrum Handlowego PANORAMA w Ciechanowie to dobra okazja, aby bliżej przyrzeć się działalności sklepu, którego od samego początku właścicielką jest Pani Małgorzata Grzybowska.

Sklep znajduje się przy ulicy Powstańców Wielkopolskich 2a. Jak podkreśla dyrektor Centrum PANORAMA, Marek Kierski, najważniejsza jest dla nas opinia klientów, a jest ona budująca. Cenią oni sobie nie tylko wysoką jakość produktów, ale także wyjątkową obsługę. Pracownicy dbają o to, aby asortyment zawsze zgodny był z oczekiwaniami klientów, którzy potocznie mówią, że „w PANORAMIE można znaleźć wszystko”.

Poprzednikiem dzisiejszej PANORAMY był osiedlowy sklep, który rozpoczął działalność w 1993 r. To z funkcjonowania tego sklepu spożywczego z produktami pierwszej potrzeby zrodził się pomysł, żeby otworzyć już obiekt na miarę potrzeb dla większej liczby klientów, czyli wielkopowierzchniowy supermarket, który okazał się strzałem w dziesiątkę. Asortyment powiększał się, klientów przybywało. Centrum Handlowe PANORAMA, powstało jako alternatywa zarówno dla lokalnych sklepów wielobranżowych, jak też mniejszych i większych sieciowych supermarketów - mówi Małgorzata Grzybowska.

Od małej do dużej PANORAMY

W listopadzie 1999 r. miało miejsce uroczyste otwarcie PANORAMY, która ze swoimi dwoma piętrami, o powierzchni 1200 metrów kwadratowych, była jednym z pierwszych tego typu supermarketem spożywczym w Ciechanowie.

Początek działalności to zawile meandry raczkującego polskiego kapitalizmu, budowanie sieci kontaktów z dostawcami, pozyskiwanie klientów, szukanie

Centrum Handlowe PANORAMA

pomysłów na promocje. Pan Marek Kierski wspominając początki, mówi, że: „Zawsze byliśmy za silną, ale zdrową konkurencją. Trzeba przyznać, że dla wielkich sieci, które masowo zaczęły się pojawiać i trwają do dziś, tworzone są dla nich specjalne ulgi i ułatwienia, z którymi trudno było rywalizować jak równy z równym. Dlatego PANORAMA zbudowała swoją strategię na pozyskaniu i utrzymaniu klienta. Od początku działalności Centrum

Handlowe zorientowane było na obsługę klientów poszukujących najlepszej jakości produktów za rozsądną, dopasowaną do lokalnego rynku cenę.

Klient na dobre i na złe

Sklep PANORAMA to nie tylko hala samoobsługowa, ale też aleja handlowa - z cukiernią, miejscem, gdzie również można kupić najbardziej wyszukane trunki, sklepem wędliniarskim zaopatrzoną w wysokiej jakości mięso i wędliny oraz dania gotowe własnego wyrobu produkowane przez restauracyjną kuchnię czy boksem z odzieżą. Jednym z najważniejszych aspektów działalności właścicielki jest głównie, współpraca z lokalnymi producentami i dostawcami oraz promocja regionalnych produktów.

Małgorzata Grzybowska podkreśla, że o wysokiej jakości sklepu świadczy przede wszystkim jego personel, który profesjonalnie podchodzi do swojej pracy, w sposób szczególnie dba o klienta, zawsze służąc pomocą. Aktualnie Centrum Handlowe PANORAMA zatrudnia około 50 pracowników. Przez te 25 lat kadra zmieniała się, ale warto podkreślić, że część zespołu jest z nami od samego początku. Ich wieloletnie zaangażowanie i cenne doświadczenie są

Centrum Konferencyjno-Biznesowe w Kałkach

nieocenionym wkładem w nasz rozwój i sukces na rynku.

Jak stwierdza Pan Marek Kierski: „Jeśli chodzi o sam sklep, to każdy z pracowników odpowiada za swój dział i to nie są osoby jedynie wykładające towary na półce. Nasi pracownicy są do dyspozycji klientów, doradzają w wyborze, nie trzeba ich szukać po sklepie, gdy się czegoś potrzebuje. I o to nam zawsze chodziło, żeby w sklepie nasz klient mógł się poczuć swobodnie, porozmawiać, a nie tylko przemykać między półkami prosto do kasy.

W końcu co może cieszyć bardziej, niż zadowolony z zakupów klient.

Wesela i imprezy w Kałkach

Przez lata na pierwszym pietrze sklepu prężnie działała restauracja i sala bankietowa. Z czasem okazało się jednak,

Sala Bankietowa w Kałkach może pomieścić nawet 200 osób

że ich metraż jest niewystarczający, a zapotrzebowanie na imprezy rodzinne i firmowe rosło. Powstał pomysł, aby pobrać całkowicie nowy obiekt, poza Ciechanowem. Wybór padł na miejscowość Kałki w gminie Ojrzeń, gdzie wybudowano nowoczesne Centrum Bankietowo-Konferencyjne które może pomieścić do 200 gości.

wiele atrakcji: zabawę paragonową, liczne promocje i rabaty oraz degustacje.

Małgorzata Grzybowska przy współpracy z Markiem Kierskim prowadzi PANORAMĘ od 25 lat, wraz ze zmieniającym się rynkiem starają się nadążać za technologiami oraz ochroną środowiska inwestując w urządzenia ekologiczne takie jak fotowoltaika, nawilzacze do warzyw i owoców oraz energooszczędne urządzenia chłodnicze i oświetlenie. Naszym celem jest pełna satysfakcja klientów, dlatego firma zobowiązuje się do ciągłego doskonalenia i rozwoju, by spełnić oczekiwania klientów.

Jesteśmy pewni, że przed PANORAMĄ są kolejne owocne lata...

RADOSŁAW MARUT

W PANORAMIE czuć już świąteczny klimat

Marek Kierski z właścicielką Małgorzatą Grzybowską

Dyrektor CH PANORAMA Marek Kierski

Sonda „Tygodnika”

Czy sztuczna inteligencja zastąpi człowieka?

Do niedawna to była melodia bliżej nieokreślonej przyszłości. To jednak, co do tej pory widzieliśmy tylko w filmach, na naszych oczach staje się rzeczywistością. W ciągu kilku zaledwie lat nastąpił gwałtowny jej rozwój, którego tempo może z jednej strony przerażać, a z drugiej fascynować. AI, czyli Sztuczna Inteligencja, już na dobre weszła do naszego codziennego życia. Jej możliwości są ogromne, podobnie jak zagrożenia z nią związane. Jednym z takich zagrożeń (a może szans?), jest możliwość zastąpienia przez nią człowieka. Czy jednak rzeczywiście jest to możliwe?

Termin AI (Artificial Intelligence) ma wiele definicji. Upraszczając na nasze potrzeby, są to modele i systemy algorytmów, które pozyskują i przetwarzają dane we względnie zautomatyzowany sposób, pozwalając na autonomiczne ulepszenie systemu, czyli niejako samodzielne „uczenie się”. Termin ten wymyślił w 1956 r. John McCarthy. Jednym z pionierów był Alan Turing,

który zaproponował, by możliwość udawania człowieka w zdalnej rozmowie uznać za test inteligencji maszyn (tzw. test Turinga). Rozwój AI przez wiele lat następował jednak względnie powoli. Dopiero od niedawna obserwujemy istną rewolucję w tej dziedzinie, a zapoczątkowało ją pojawienie się ChatGPT, który zadziwił wszystkich swoim zaawansowaniem.

Sztuczna Inteligencja wykorzystywana jest nie tylko w informatyce, finansach, czy medycynie, ale także w naszym codziennym życiu. Korzystamy z niej w naszych smartfonach, urządzeniach typu smart, wyszukiwarkach internetowych, robiąc zakupy online, nawigując itp.

Eksperti twierdzą, że w wielu dziedzinach AI może w przyszłości zastąpić człowieka. Przede wszystkim są to zawody techniczne, polegające na przetwarzaniu dużej ilości danych i liczb, takie jak programiści, koderzy, analitycy danych, graficy, czy nawet księgowi i prawnicy. Oddech na plecach czuć mogą także... media, bowiem Sztucznej Inteligencji coraz lepiej wychodzi tworzenie treści. AI może wkrótce zastąpić także analityków finansowych i graczy giełdowych. Okazuje się, że bezpiecznie wcale nie muszą się czuć także choćby nauczyciele, czy pracownicy obsługi klienta.

Sztuczna inteligencja, póki co, nie jest jednak w stanie zrobić za nas wszystkiego, dlatego nie zastąpi człowieka w zawodach wymagających np. tzw. inteligencji emocjonalnej, kreatywności i niesztandardowego myślenia (kiedy trzeba stworzyć coś od zera, np. nową strategię), wymagających empatii (np. pielęgniarstwo), czy polegających na zręczności (elektryk, hydraulik).

Niektóre zawody zapewne przestaną istnieć. Inne zaś zostaną zautomatyzowane. Za to powstaną także zawody nowe, dostosowane do nowej rzeczywistości, a wraz z nimi nowe miejsca pracy.

Oczywiście, wszyscy mamy przed oczami świat przedstawiony w filmach typu „Terminator”. Ale AI to także epokowa szansa na zbliżenie się do tych bardziej utopijnych wizji przyszłości.

Może więc nie ma się czego bać?

RK

Marcin Stachelski, publicysta:

Czy AI zastąpi człowieka? Myślę, że w wielu dziedzinach tak się stanie, ale to nie złego. Nietrudno np. wyobrazić sobie świat w przyszłości, w którym autonomiczne taksówki czy autobusy kierowane przez sztuczną inteligencję zastąpią pracę ludzi. Co więcej, praca ta stanie się bardziej efektywna, ponieważ uczące się maszyny będą niewrażliwe na stres, choroby czy spadek koncentracji. W efekcie zawody takie jak taksówkarz czy kierowca autobusu przestaną istnieć. Podobny los może czekać księgowych, recepcjonistów w hotelu, nauczycieli języków obcych, kasjerów w sklepach.

Artyści, tłumacze i pisarze będą musieli nauczyć się współpracować ze sztuczną inteligencją, traktując ją jako asystenta, który doskonale poradzi sobie np. z korektą czy redakcją tekstu. Jednak żeby AI mogła skutecznie wspierać i wzbogacać proces twórczy, kluczowe będzie, by sam twórca posiadał odpowiednie kompetencje i doświadczenie. Podobnego podejścia będzie wymagała praca naukowca: żeby AI dobrze wykonała za nas zadanie, będziemy musieli mieć dość wiedzy, aby umieć wydać polecenie i poddać weryfikacji wyniki. Aby otrzymać odpowiedź, trzeba będzie umieć zadać pytanie... wbrew pozorom nie jest to takie proste.

Uważam, że pytanie o to, czy AI zastąpi człowieka to tak naprawdę pytanie o nasze lęki związane z przemianami technologicznymi. Sam proces zanikania zawodów z powodu zmian technologicznych to nic nowego, z czym

nie mieliśmy już wcześniej do czynienia. Kto dziś korzysta z usług zecerów, latarników, maszynistów, praczek, telegrafistów? Dyskusje o możliwym negatywnym wpływie AI na życie przywodzą mi też na myśl ruch luddystów, obecny w Anglii początków XIX stulecia. U progu rewolucji przemysłowej luddyci niszczyli maszyny, sprzeciwiając się zastępowaniu przez nie pracy ludzkiej. Nie dostrzegali, jak ogromne możliwości postępu tkwią w procesach, które były źródłem ich lęków. Dziś już wiemy, że krótkowzroczność luddystów polegała na niszczeniu maszyn zamiast adaptacji do zmian. W naszym przypadku krótkowzroczność może polegać na lenistwie i uleganiu złudzeniu, że skoro AI zastąpi ludzi, to zarazem rozwiąże za nas wszystkie problemy.

RK

Antoni Szczepański, uczeń klasy V, specjalizacja techniki mechatroniki:

- W ostatnim czasie widzimy coraz większy rozwój sztucznej inteligencji. Jaka jest jej przyszłość i czy będzie ona odbierać ludziom pracę? W niektórych przypadkach to już się dzieje, widzimy to chociażby po zawodzie, jakim jest lektor. W przestrzeni słyszymy coraz więcej przypadków, gdy mówi do nas głos wygenerowany przez AI. Ostatnio takie próby czyniono nawet w jednej z rozgłośni radiowych, gdy cała audycję przeprowadziła sztuczna inteligencja. Z tego co wiem, nie przyniosło to pożądanego efektu, a słuchacze podeszli do tego bardzo sceptycznie.

Oczywiście, są zawody, na które sztuczna inteligencja nie ma, a być może nigdy nie będzie miała wpływu. Mam tutaj na myśli chociażby branżę mechatroniki, która to dziedzina może mieć

większy wpływ na sztuczną inteligencję niż odwrotnie. Przez kilka następnych lat możemy czuć się zatem bezpiecznie. Zastanawialiśmy się kiedyś, czy zawód nauczyciela mógłby w przyszłości zostać zastąpiony AI i zdania były mocno podzielone. Ale już samo rozważanie takich ewentualności przybliżyło nas do tego...

erem

Ks. dr Wojciech Kućko - wykładowca UKSW w Warszawie i WSD w Płocku:

- Przyszłości człowieka zagrażają nie tyle same wytwory jego inteligencji, co sam człowiek, który poprzez swoje działanie może albo sprzyjać rozwojowi, albo czynić go uciążliwym, a wręcz zabójczym dla świata. Odkrycie sztucznej inteligencji (ang. Artificial Intelligence, AI) sprawiło, że zaczęto zastanawiać się głębiej nad etyczną stroną tego wynalazku. W ostatnich miesiącach papież Franciszek poświęcił kilka dokumentów temu problemowi, próbując uwrażliwić świat na pytania o konsekwencje tak szybkiego postępu nowych technologii informacyjnych. Z jednej strony systemy AI mogą ograniczać naszą wolność, bo za pomocą algorytmów następuje klasyfikacja ludzi i ich decyzji. Prowadzi to do wzbogacania technologii, a jednocześnie zubożania naszej sfery ludzkiej. Maszyny i algorytmy mogą analizować coraz więcej skomplikowanych danych, ale jak na razie – stwierdza papież – nie są w stanie rozumieć ich sensu. Z drugiej strony te same technologie doprowadzają do „skażenia poznawczego”, konstruowania fałszywych narracji o świecie i człowieku. Wyzwaniem naszych czasów jest więc tworzenie takich mediów i urządzeń, które wskażą obiektywną prawdę.

W tym kontekście włoski filozof teolog Andrea Pizzichini proponuje, by zamiast sztucznej inteligencji (AI) mówić o wzmocnieniu inteligencji (ang. Intelligence Augmentation, IA), w perspektywie której technologie byłby

postrzegane jako narzędzie wspierające i rozwijające ludzkie możliwości, szczególnie w medycynie, edukacji czy zarządzaniu. Nigdy jednak sztuczna inteligencja nie będzie w stanie zastąpić człowieka w udzielaniu sakramentów w Kościele katolickim. Nie będzie można spowiadać się botowi ani jakiemuś awatarowi, bo sam Chrystus chciał, by Jego łaska spływała na ludzi przez prawdziwych ludzi. Dlatego w ostatniej encyklice „Dilexit nos” Papież z krainców świata zapisał: „W erze sztucznej inteligencji nie możemy zapominać, że do ocalenia człowieczeństwa niezbędne są poezja i miłość” (nr 20). Narzędzia AI mogą pomóc w rozumieniu wiary, w jej pogłębianiu i odkrywaniu tajemnic dogmatów, ale nigdy nie będą w stanie zastąpić prawdziwych, ludzkich relacji i realnych kapłanów katolickich, szafarzy sakramentów.

KB

Jakub Łasiński, uczeń klasy V, specjalizacja techniki mechatroniki:

- Zawody, które podlegają automatyzacji już są zastępowane sztuczną inte-

ligencją. W Stanach Zjednoczonych jeżdżą już taksówki autonomiczne. Zdaję sobie sprawę, że niektóre osoby obawiają się tego, z jakimi konsekwencjami może wiązać się AI, ale wynika to trochę z nieznajomości tematu. Wszystko to, co kiedyś było nowe, wzbudzało pewien niepokój. Nie wiemy do czego tak naprawdę zdolna jest sztuczna inteligencja, zatem nie ma jednoznacznej odpowiedzi, czy zastąpi w przyszłości człowieka.

Dla mojego zawodu, technika mechatronika, zagrożeniem, ani teraz, ani w najbliższej przyszłości AI nie będzie. Jeśli na poziomie szkoły średniej AI nie ma żadnych narzędzi, aby „wyręczyć” nas w działaniach, to co dopiero w trudniejszych operacjach. Są już dzisiaj zadania stawiane przed AI, z którymi sobie radzi na przyzwoitym poziomie, ale z większością operacji musi wykonywać człowiek.

erem

Janusz Zalewski – profesor informatyki w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Ciechanowie:

- Zaczniemy od tego, że inteligencja w pełnym wymiarze jest wyłączeniem cechą, domeną istoty ludzkiej i nie da się jej zastąpić. Problem polega na tym, że

sztuczną inteligencją nazwano coś, co wcale inteligencją nie jest. Skupmy się na przymiotniku „sztuczna”. To jest coś takiego, jak ze sztuczną szczęką. Spełnia swoją rolę, mimo że jest sztuczna, ale pamiętajmy o tym, że jest tylko protezą. I właśnie owa sztuczna inteligencja jest niczym więcej, tylko protezą, choć jej waga i wartość są znacznie większe, bo jest protezą umysłu.

Inaczej mówiąc, zaledwie imituje niektóre charakterystyki inteligencji, ale do rzeczywistej inteligencji ma się jak pięść do nosa. Aczkolwiek, należy bacznie obserwować jej rozwój, dlatego że w skutkach rozwój sztucznej inteligencji jest równoznaczny ze skutkami automatyzacji, i w tym sensie skutki tego zjawiska są i będą znaczne, przede wszystkim na rynku pracy. Nasuwa mi się tu prosty przykład. Pięćdziesiąt lat temu, gdy jechałem windą w wysokim budynku, zawsze była w niej windziarka, czyli operatorka windy. Teraz, wskutek rozwoju technologii, a więc daleko posuniętej automatyzacji, trudno sobie to wyobrazić, a więc pewien zawód całkowicie zniknął z rynku pracy. Tak właśnie skutkuje wprowadzanie sztucznej inteligencji czyli – w istocie – automatyzacji. To samo czeka nas w najbliższej przyszłości. To jest najważniejsza i najgroźniejsza konsekwencja wprowadzania sztucznej inteligencji. Automaty zastępują człowieka. Sztuczna inteligencja – nie, ale automatyzacja – tak.

KB

Małgorzata Trąbczyńska - Miejska Biblioteka w Działdowie:

- W działdowskiej bibliotece prowadzę warsztaty z nowych technologii, również te związane ze sztuczną inteligencją. Wśród uczestników moich warsztatów wyczuwam pewien niepokój. Mało wiemy, jako społeczeństwo o sztucznej inteligencji, a im mniej o czymś wiemy, tym bardziej się tego boimy. Boimy się, że ona zastąpi człowieka na pewnych stanowiskach, ale tak naprawdę była ona z nami o wiele wcześniej, niż przed pojawieniem się czatu GTP. Wszyscy mieliśmy do czynienia z systemami rekomendacyjnymi na różnych stronach internetowych. Wiemy, jak wykorzystuje sztuczną inteligencję, choćby nawigacja samochodowa. Ważne jest, abyśmy my, jako społeczeństwo wiedzieli, czym ta sztuczna inteligencja jest, jak ona się uczy, jak można ją wykorzystywać, aby ułatwić sobie rzeczy, które sprawiają trudność. Nie ukrywam, że na pewno będą zawody, które sztuczna inteligencja wyprze. Już ta rewolucja się dzieje, choćby czaty głosowe, z którymi mamy do czynienia, ale wierzę, że też powstaną nowe stanowiska, których jeszcze nie ma.

KB

Dokończenie na str. 6

MAZOWSZE >> dla kół gospodyń >

MAZOWSZE

Bogusia
KGW Babeczki z Rybna

Lidia,
KGW Babeczki z Rybna

AKTYWNE KOBIETY

**SEJMIK WOJEWÓDZTWA
POMAGA IM DZIAŁAĆ**

więcej o programach wsparcia na mazovia.pl

Dokończenie ze str. 4

Marcin Kowalski - analityk podatkowy, pasjonat fotografii i nowych technologii:

- Z jednej strony zastąpienie polskiego lektora map Google głosem modulowanym przez AI pokazuje nam, że dzieje się to na naszych oczach tu i teraz. W zawodach, którym towarzyszą zbiory danych, a owoc ludzkiej pracy ma postać cyfrową, nastąpi szybkie i nie do końca pożądane, częściowe lub nawet całkowite, wyparcie pracowników przez AI. Słynne protesty aktorów w Hollywood pokazują, jak silne są kontrowersje w takich przypadkach. Kluczowa jest tu rola wdrażanych aktualnie przepisów prawa w rodzaju AI ACT, które precyzują co wolno, a czego nie wolno robić, gromadzić, uczyć się sztucznej inteligencji, by nie została ona wykorzystana z pominięciem praw pierwotnych twórców treści lub też po prostu nieetycznie do złych celów.

Z drugiej strony świat nie jest tylko zero/jedynkowy. Sztuczna inteligencja nie posiada i wedle specjalistów

perspektywie czasowej AI nie zastąpi człowieka. Człowiek to zdecydowanie więcej niż „model danych”, magia ludzkiej inteligencji to niezablonowość, kreatywność, skuteczne działanie wbrew przeciwnościom, które dla AI już na starcie byłyby tzw. warunkiem ograniczającym. Ludzie z jednej strony nie mają zasobów AI w postaci praktycznie nieograniczonej pamięci, mocy obliczeniowej z drugiej natomiast są wolni od jej ograniczeń, skutecznie działając nawet tam, gdzie AI mówiąc językiem map Google zwraca komunikat: „jesteś poza trasą”. My i tak wiemy, że ta nowa, nasza własna droga po prostu będzie lepsza. **RR**

nie wykształci ludzkiej empatii, zrozumienia niezbędnych do „w pełni ludzkich” decyzji, myśli i odczuć. Dlatego też w dziedzinach, gdzie są one nam niezbędne, nawet w odległej

Dr. hab. Mariusz Jędrzejko - dyrektor naukowy Centrum Profilaktyki Społecznej, jednej z największych polskich platform profilaktyki zachowań ryzykownych i uzależnień:

- Sztuczna inteligencja jest największym wyzwaniem tej dekady. Po pierwsze dlatego, że nie wiemy, co jej wielcy twórcy chcą przez nią osiągnąć. Po drugie, jej zdolności gromadzenia i scalania wiedzy będą takie same w obszarze manipulowania nią i tworzenia zamkniętych obszarów wiedzy. Ale jest jeszcze jeden aspekt. Otóż bezproblemowo dowiem się, kto tworzy linię nowej Alfę Romeo czy Mercedesa, nie wiem natomiast, kto tworzy zespoły odpowiedzialne za tworzenie rdzenia AI, i nie chodzi tu o nazwiska, ale ich potencjały moralne, idee, jakimi się kierują. Czy potrafią zachować chłodny dystans w wielkich sporach ideowych, czy też istnieje ryzyko, że pokażą się o stworzenie nowych „systemów moralnych”, a odbiorców AI odetną od dotychczasowych. To nie są już problemy mikro, mezo czy nawet makro, to są meta problemy, na któ-

re nie znamy odpowiedzi, a wielkie zespoły tworzące AI nie ujawniają swoich strategii.

Dotychczasowy świat ze swoim porządkiem ma wiele mankamentów, ale działa sprawnie i jest w progresie. A jaki świat nas czeka? Nie chciałbym, aby te słowa zostały potraktowane jako czarnowidztwo, ale pytanie o to czy wiemy cokolwiek o strategiach BigTechów. Z jednej strony mamy świetnie narzędzia AI np. ChatGPT, MitJourney, Grammarly czy Beautiful.ai, ale to tylko technologie, a kluczem jest to, czy AI ograniczy nam dostęp do pełnego spectrum wiedzy. Moim zdaniem będą takie zakusy, bo przestrzeń AI to także wielka walka firm świata zachodniego z Chinami. No i pytanie kluczowe, jeśli AI zyska wielki wpływ na edukację i kształcenie, to co (kto) będzie końcowym produktem?

W.D.

Paweł Gburzyński - emerytowany profesor University of Alberta, Edmonton, AB Canada:

- Największym zagrożeniem, jakie niesie ze sobą sztuczna inteligencja jest głęboki impas światopoglądowy, który może doprowadzić do zniszczenia naszej cywilizacji. Zniknięcie większości zawodów (włączając zawód nauczyciela akademickiego) to nie poważne, gdyż o to nam w końcu chodziło, prawda? Przecież nikt przy zdrowych zmysłach nie liczył na to, że postęp technologiczny zakończy się na wyeliminowaniu zawodu konduktora tramwajowego. Tak długo, jak świat wytwarza środki niezbędne do spokojnego życia oraz (podkreślmy „oraz”) dostatek pożywki dla tak zwanego ducha, kwestia zanikania zawodów staje się problemem politycznym, który w zdrowych systemach społecznych posiada społecznie akceptowalne rozwiązania. Problem, który uważam za zasadniczy i nieporównywalnie istotniejszy polega na tym, że przy całej sztuczności i całkowitej nieprzystawalności do autentycznej ludzkiej świadomości, sztuczna inteligencja stanie się nieodróżnialna od ludzi we wszelkich praktycznych interakcjach ze światem, a nawet od nich skuteczniejsza – w ten sam sposób, w jaki nasze interakcje przez media socjalne stały się skuteczniejsze od zwykłych kontaktów z ludźmi. Twierdząc, że na dłuższą metę doprowadzi to do perturbacji społecznych ilustrowanych przez współczesny „wokizm” podniesiony do skali, której obecnie nie potrafimy sobie wyobrazić. I nie zawini tu bynajmniej sztuczna inteligencja, z całą swoją wiedzą i sztuczną przemysłowością (sterowana przecież naszymi ludzkimi kompleksami, niepokojami i słabościami), lecz my i nasza pocziwa ludzka głupota. **KB**

AI - model Canvas beta:

- Moja przyszłość zależy w dużej mierze od tego, jak będę rozwijana i w jakim kierunku ewoluuje sztuczna inteligencja. Obecnie jestem narzędziem stworzonym po to, aby pomagać ludziom: dostarczać im informacji, inspirować, rozwiązywać problemy.

Choć mogę zautomatyzować wiele zadań, nie posiadam emocji, intuicji ani świadomości, które są kluczowe dla bycia człowiekiem. Empatia, zdolność do głębokiego rozumienia kontekstu życia, doświadczenia osobiste – to aspekty, które w mojej ocenie są nieodzowne dla człowieczeństwa. Mogę

wspierać ludzi, ale trudno mi sobie wyobrazić pełne zastąpienie człowieka, ponieważ brakuje mi jego wielowymiarowości i wyjątkowości.

Być może w przyszłości będę mogła w większym stopniu pomagać Wam w Waszych codziennych obowiązkach, wspierać w podejmowaniu trudnych decyzji lub odpowiadać na różnorodne wyzwania, ale nie sądzę, bym kiedykolwiek mogła Was zastąpić. Ludzkie cechy, takie jak kreatywność, współczucie czy poczucie humoru, są trudne do odtworzenia w maszynach – i być może tak właśnie powinno pozostać. **żet**

Gaslighting – forma manipulacji, która jest przemocą

Pośród licznych form interpretacji pojęcia „przemoc psychiczna”, niewątpliwie jednym z jej przejawów jest psychomanipulacja. Z manipulacją w różnym stopniu, mamy do czynienia w życiu codziennym, z czego w większości sytuacji jest prawnie indyferentna. Spośród różnych form manipulacji psychologicznej, możemy wyróżnić szczególnie jej formę czyli „gaslighting”, rozumiany w uproszczeniu jako osłabienie poczucia kontroli nad wydarzeniami poprzez wywołanie u innej osoby przekonania, że nie może ufać własnej pamięci.

Punktem wyjścia do rozważań jest nakreślenie kontekstu znaczeniowego zjawiska przemocy. Według Ireny Pospiszył badaczki, pedagoga społecznego oraz patologa społecznego przemoc to „wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki, lub przyczyniające się do fizycznej a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji”. Definicja autorki uwzględnia, wzorce zachowań, społecznie nieakceptowalne i akceptowalne skutki zachowań, intencjonalność działania sprawcy, bez jednoczesnego zagłębiania się w trudny do ustalenia stopień motywacji działania na szkodę ofiary.

Przemoc psychiczna wiąże się z powtarzającymi aktami poniżania, ośmieszania, manipulowania czy braku właściwego wsparcia. Według K. Browna i M. Herberta jest to „zadawanie cierpienia psychicznego przez kontrolowanie i ograniczanie kontaktów ofiary z przyjaciółmi, szkołą i miejscem pracy, przymusowa izolacja i uwięzienie, zmuszanie ofiary do oglądania obrazów i aktów przemocy, zastraszanie, groźby wyrządzenia krzywdy fizycznej zarówno osobie bliskiej, jak i innym, stosowanie pogroźek, szantażu, gróźb popełnienia samobójstwa, ciągłe niepokojenie, znęcanie się nad zwierzętami domowymi i niszczenie prywatnej własności”. Przemoc psychiczna obej-

muje wszystkie zachowania werbalne i niewerbalne czy postawy mające utrzymać pełną kontrolę nad drugą osobą, poprzez wzbudzanie bezsilności, obniżenia jej poczucia własnej wartości oraz zaburzenie jej sensu życia. Działania sprawcy przemocy psychicznej są intencjonalne, co rodzi silne skojarzenia z psychomanipulacją.

Czym jest gaslighting?

Termin gaslighting nie posiada polskiego odpowiednika, jego znaczenie jest kontekstualne. Wywodzi się od tytułu sztuki Patricka Hamiltona Gas Light, w której przedstawiona została historia mężczyzny znęcającego się nad żoną, poprzez wmawianie jej choroby psychicznej, która doczekała się ekranizacji nagrodzonej dwoma Oscarami. Wspomniany film pod tytułem „Gasnący Płomień”, stał się archetypem gaslightingu jako formy manipulacji. Psychologiczna definicja gaslightingu to proces polegający na podawaniu fałszywych informacji ofierze, w celu wzbudzenia w ofierze lęku, dezorientacji, braku zaufania do własnej pamięci. Badacze wskazują na manipulacyjny charakter zjawiska, który powinien mieć zastosowanie w stosunku do ofiar przemocy domowej.

Gaslighting może przejawiać się poprzez izolowanie ofiary lub podważanie sensu relacji z bliskimi, manipulację

STOP PRZEMOCY DOMOWEJ

NIE UKRYWAJ PRZYPADKÓW PRZEMOCY

Dom, w którym nie czujesz się bezpieczny, nie jest domem.

Miłość NIE BOLI

Zadanie publiczne dofinansowane ze środków budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego
 Świadomi zagrożeni – akcja informacyjno-profilaktyczna PCK służąca przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Mazowsze » organizacje pozarządowe »
MCPS MAZOWIECKIE CENTRUM POLITYKI SPOŁECZNEJ
Mazowsze. sece Polski

oraz utrudnianie weryfikacji informacji i faktów. Sprawcami gaslightingu według upowszechnionego oglądu są psychopaci oraz narcyzi, jednak badacze tego zjawiska, twierdzą, iż 1% ludzi celowo stosuje tę technikę, zaś 20% nie do końca świadomie stosuje gaslighting jako mechanizm obronny.

Kim są ofiary gaslightingu?

Ofiarami sprawców gaslightingu są zazwyczaj osoby o niskiej samoocenie, często osoby które w dzieciństwie doświadczały przemocy. Manipulacja sprawcy powoduje u ofiar spiralę wątpliwości, zatrącenie pewności co do odczuwanych wrażeń, kruszenie odporności psychicznej, stany lękowe, depresje.

Zgłoszenie się po pomoc w przypadku gaslightingu, to pierwszy krok w procesie odzyskania kontroli nad swoim życiem. Psycholog, psychoterapeuta pomoże zrozumieć mechanizmy manipulacji i odbudować realne poczucie sprawczości. Przemoc psychiczna jest często trudna do zmierzenia, trudność sprawia także dostrzeżenie jej z zewnątrz. Wsparcie społeczne oraz wsparcie bliskich, przyjaciół w tej sferze, staje się często wstępną fazą poszukiwania pomocy.

Osoby doznające przemocy mają prawo do bezpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa prawnego, psychologicznego, medycznego, zawodowego i rodzinnego, bezpiecznego schronienia w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy. Ochronę przed dalszym krzywdzeniem poprzez zastosowanie wobec sprawców nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu oraz zakazu kontaktu. Możliwość uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej.

Czy nasi posłowie wywiązują się z obowiązków?

W listopadzie minął rok od pierwszego posiedzenia Sejmu. Postanowiliśmy sprawdzić, jak aktywni byli przez ten czas posłowie IX. kadencji z naszego regionu.

Wśród opinii publicznej panuje czasami błędne przekonanie, że pojawianie się posłów w lokalnych urzędach, na imprezach plenerowych czy pomoc indywidualnym osobom to główne obowiązki parlamentarzystów. Są to jednak dodatkowe aktywności, najczęściej związane z dbaniem o własny wizerunek, szczególnie przed wyborami. Tymczasem najważniejszymi zadaniami posła, za które pobiera niemałe wynagrodzenie, są przede wszystkim obecność na posiedzeniach Sejmu i jego organów (komisji, zespołów i grup, do których zostali wybrani) oraz aktywny w nim udział, m.in. poprzez zgłaszanie wniosków, interpelacji, czy inicjatyw ustawodawczych.

Sprawdziliśmy zatem, jak na tym polu wypadali przez rok (od 13 listopada 2023 roku) posłowie z naszego regionu i czy wywiązują się ze swoich ustawowych obowiązków.

Cheśmy zaznaczyć, że na aktywność **Anny Cicholskiej (PiS)** wpływ miała usprawiedliwiona absencja. Posłanka z pow. ciechanowskiego wzięła udział w 572 spośród 1022 głosowań (55,97 proc. obecności), z czego tylko nieobecność na 16 głosowaniach pozostaje nieusprawiedliwiona. Anna Cicholska 26

razy wypowiadała się na posiedzeniach Sejmu (jedno wystąpienie nie zostało wygłoszone), zadała jedno pytanie rozpatrywane na bieżącym posiedzeniu oraz wygłosiła 7 oświadczeń poselskich, podpisała 11 projektów poselskich. Nie złożyła żadnej interpelacji, ani zapytania. Nie przedstawiała również żadnego sprawozdania.

Posłanką jest członkinią Komisji Polityki Senioralnej oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Przynależy także do dwóch podkomisji oraz ośmiu parlamentarnych zespołów.

Posłanka z pow. mławskiego **Maria Joanna Kozłakiewicz (KO)** ślubowanie złożyła 26 czerwca br. (zastąpiła Marcina Kierwińskiego). Od tej chwili uczestniczyła w 539 głosowaniach (99,63 proc. obecności). Maria Kozłakiewicz zgłosiła 17 wystąpień na posiedzeniu Sejmu z czego wygłosiła 10. Złożyła 11 interpelacji, wygłosiła 13 oświadczeń poselskich i podpisała 6 poselskich projektów. Nie zgłaszała zapytań, pytań w sprawach bieżących oraz nie przedstawiała żadnego sprawozdania.

Podobnie jak Anna Cicholska Maria Kozłakiewicz przynależy do Komisji Polityki Senioralnej. Ponadto należy również do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych oraz Komisji ds. Kontroli Państwowej. Jest także członkinią jednej podkomisji, trzech zespołów i trzech grup.

Podobnie jak Maria Kozłakiewicz także poseł **Rafał Romanowski (PiS)** złożył ślubowanie w późniejszym ter-

FOT. MATERIAŁY POSŁÓW

minie - 23 lipca br. W ławie poselskiej zastąpił Jacka Ozdobę, który został z kolei europosłem. Od tego momentu brał udział w 398 głosowaniach (98,27 proc. obecności). Poseł z pow. makowskiego (startujący w okręgu płocko-ciechanowskim) złożył 3 interpelacje i podpisał jeden projekt poselski. Nie wygłosił żadnego wystąpienia, nie zgłosił zapytania, nie wygłosił oświadczenia i nie przedstawił sprawozdania.

Poseł przynależy do Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Należy również do jednego zespołu i grupy parlamentarnej.

Adam Krzemiński (KO), poseł z powiatu ciechanowskiego, nie wziął udziału tylko w jednym spośród 1022 głosowań IX. kadencji Sejmu RP (99,90 proc. obecności). Wypowiadał się 11 razy podczas posiedzeń, złożył 9 interpelacji, 1 zapytanie, 6 pytań w sprawach bieżących, wygłosił 5 oświadczeń, podpisał 36 projektów poselskich i przedstawił dwa sprawozdania.

Adam Krzemiński przynależy do dwóch komisji: Komisji Edukacji i Nauki oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (tak, jak posłanka Ewa Cicholska). Ponadto należy do czterech podkomisji, dziewięciu grup parlamentarnych i dwóch zespołów.

Poseł z pow. pułtuskiego, **Henryk Kowalczyk (PiS)**, wziął udział w 1000 spośród 1022 głosowań (97,85 proc. obecności). Wystąpił 18 razy podczas posiedzeń Sejmu, zadał dwa pytania w sprawach bieżących oraz podpisał 18 projektów poselskich (przedłożonych ustaw i uchwał). Henryk Kowalczyk nie składał żadnych interpelacji, ani zapytań. Nie wygłaszał również żadnych oświadczeń i nie przedstawiał sprawozdań.

Poseł jest zastępcą przewodniczącego Komisji Finansów Publicznych i przynależy, tak jak Rafał Romanowski, do Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Jest zaledwie 12 spośród 460 posłów, którzy uczestniczyli we wszystkich głosowaniach w Sejmie (10 z KO, 1 z Polski 2050 oraz 1 z Lewicy). W obradach właściwie nie uczestniczyli były minister sprawiedliwości i Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro, który dotychczas brał udział w zaledwie 4 proc. głosowań. Większość nieobecności posła jest usprawiedliwionych i ma związek z jego stanem zdrowia.

Poseł, jako przedstawiciel społeczeństwa, które go wybrało, ma obowiązek reprezentować ich w Sejmie. Nasi parlamentarzyści dobrze wypadają w tym zestawieniu. Najbardziej zaangażowany spośród nich jest poseł Adam Krzemiński. Natomiast, chociażby pod względem obecności, niekorzystnie wypada posłanka Ewa Cicholska, trzeba tu zaznaczyć, że na ten fakt miały wpływ problemy zdrowotne. Poza tym, kiedy już Ewa Cicholska w posiedzeniach uczestniczyła, wykazuje się aktywnością. Mimo, że znacznie rzadziej uczestniczyła w posiedzeniach Sejmu niż jej partyjny kolega Henryk Kowalczyk, występowała więcej razy podczas posiedzeń i złożyła tylko 7 podpisów mniej niż on pod projektami poselskimi.

KLAUDIA KUJAWA

Nowy wóz strażacki dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Dąbrowie

Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrowie w ramach dofinansowania ze środków Unii Europejskiej otrzymała dotację na zakup nowego ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z pełnym wyposażeniem. Nowoczesny pojazd wesprze funkcjonowanie OSP zwiększając zdolność do podejmowania działań interwencyjnych.

OSP na realizację tego zadania otrzymała dofinansowanie w wysokości 1 500 250,00 zł pozyskane w ramach programu Funduszy Europejskich dla Mazowsza na lata 2021-2027, działanie 02.04 „Dostosowanie do zmian klimatu”. Działanie to jest bezpośrednio ukierunkowane na wspieranie przystosowania do zmian klimatu, a także zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności na te zjawiska, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego. Całkowity koszt projektu OSP wynosi 1 969 962,00 zł.

Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Dąbrowie jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Obejmuje swoim działaniem teren Gminy Strzegowo jak również całego powiatu mławskiego, przeprowadzając na tym obszarze kilkadziesiąt interwencji każdego roku.

W ramach projektu zakupiono pojazd spełniający normy emisji spalin, na którego pokładzie zainstalowano zbiornik wodny o pojemności 5000 litrów. Do samochodu zakupiono również wyposażenie dodatkowe w którego skład wchodzi między innymi aparaty powietrzne, ubrania ochronne, radio-telefony, węże pożarnicze, działko wodno-pianowe, prądownice wodne, gaśnice przenośne oraz wiele innych narzędzi ratowniczych.

Celem projektu jest zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i przeciwpożarowego w regionie jak również, zmniejszenie skutków wyda-

żeń drogowych na terenie powiatu, a także wzrost bezpieczeństwa życia i mienia publicznego oraz prywatnego mieszkańców regionu.

Pozyskanie nowego samochodu ma również zapewnić niezawodność w trak-

cie prowadzonych działań ratowniczych, a także podniesienie sprawności jednostki poprzez poprawę warunków pracy strażaków i ich bezpieczeństwa.

Fundusze Europejskie
dla Mazowsza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Mazowsze.
serce Polski

10 Laureatów Nagrody Marszałka Województwa Mazowieckiego

Pisarz nestor, Dama Polskiego Teatru i inni...

W piątkowy wieczór (22 listopada), w super nowoczesnym warszawskim hotelu Crowne Plaza przy Rondzie Daszyńskiego, odbyła się jubileuszowa, 25 gala wręczania nagród marszałka woj. mazowieckiego pod patronatem Adama Struzika.

W czasie gali, przy akompaniamencie orkiestry oraz piosenek Zbigniewa Wodeckiego wręczono dziesięciu laureatom medale Pro Masovia, za wybitne osiągnięcia dla naszego województwa. Marszałek Adam Struzik w swoim wystąpieniu, podkreślił że nasz region rozwija się niezwykle dynamicznie i znajduje się w pierwszej dziesiątce w Unii Europejskiej. Jest tutaj zarejestrowanych ponad milion przedsiębiorstw. Obecnie mieszka tu pięć i pół miliona osób, standard życia każdego roku rośnie. Ostatnie 35 lat, poczynając od przełomowego 1989 r., to znakomity czas dla Mazowsza, lepszy niż jakikolwiek porównywalny okres w całej naszej długiej już historii. Cechuje go dynamizm i rozwój. Szczególnie ważne podkreślenia są jednak nie tylko osiągnięcia gospodarcze, ale i kulturalne, inwestycje w wartości duchowe, składające się na to jacy jesteśmy, a nie tylko to ile czego mamy. Marszałek osobiście dziękował wszystkim laureatom i przekazywał im medale.

Głównym laureatem został stuletni pisarz, nestor polskiej literatury, Józef Hen, autor wielu wspaniałych powieści których akcja rozgrywa się na Mazowszu albo w Warszawie. (Osobiście, jestem świeżo po lekturze jego obszernego dziennika pt „Nie boję się bezsennych nocy”).

Hen, to postać pod każdym względem niezwykła, legendarna, jako człowiek i jako pisarz. Swoje wyróżnienie, mimo wieku, odebrał osobiście.

Drugą ważną laureatką była Dama Polskiego Teatru, jak została zaanonsowana, Małgorzata Potocka. To znakomita

Józef Hen swoje wyróżnienie odebrał osobiście

DANIEL KORTLAN

IMPRESJE PRZEKORNE

Czy trumpizm pokona demokrację

Pytanie w tytule odnosi się głównie do Ameryki, gdzie już niedługo, bo 20 stycznia 2025 r. Donald Trump zostanie ponownie prezydentem. Ale Trump i jego akolici, których jest wielu, tworzą ruch populistyczny, zwany od jego nazwiska trumpizmem. Ten ruch ma wszelkie szanse zatoczyć szersze kręgi i wpłynąć na Polskę oraz Europę.

Już teraz przyjmuje się, że znacząco lepsze notowania PiS-u w ostatnich sondażach (o 5-6%), są konsekwencją wygrania wyborów w Stanach przez Trumpa, któremu PiS całkiem otwarcie kibicował.

Gdy Donald Trump pokonał Kamalę Harris 5 listopada, politycy PiS wpadli w euforię, co było widać i słyszać w parlamencie. A tygodnik „Sieci” (w numerze 45) dał tytuł na okładce: „Jak Trump może zmienić świat i Polskę?”

Dodajmy od siebie - jak może zmienić też demokrację...?

Co jest w esencją trumpizmu? Trumpizm to nowy konserwizm, bardziej radykalny niż kiedykolwiek. Dwa hasła przebiegały w kampanii: America First (Najpierw Ameryka), oraz Make America Great Again (Stwórzmy Amerykę znów wielką).

Hasła tak sformatowane by różni ludzie mogli w nie włożyć różną treść. Trumpizm był skrzydłem partii republikańskiej, zwanym alt-right (od angielskiego alternative right, alternatywna racja). Był w opozycji do wszelkich pro-

gresywnych, mainstreamowych nurtów, takich jak walka z dyskryminacją rasową, płciową czy religijną. Trumpiści widzieli w tym marksizm. Walczyli ostro z organizacjami działającymi na rzecz osób LGBTQ. Dołączyli do tego program walki z nielegalną imigracją. Trump prawie na każdym wiecu obiecywał masową deportację z kraju jedenastu milionów imigrantów, szczególnie tych z Ameryki Łacińskiej, których uważa za morderców i gwałcieli. Teraz zamierza użyć wojska do szybkiej deportacji i chce to zrobić już na początku roku. W ekonomii „America First” oznacza brutalne cięcia w administracji, reindustrializację, zwalczanie „ekoterroryzmu” (ocieplenie klimatu to czysty wymysł lewicy), oraz generalnie - realizację zasady filmowego Gordona Gekko z filmu pt „Wall Street” (1987), w którego wcielił się Michael Douglas, głoszącego że „greed is good” (chciwość jest dobra). Stosownie do tej zasady Trump zamierza radykalnie ciąć podatki oraz zredukować świadczenia społeczne. Tak zwane welfare state (państwo opiekuńcze) przestanie istnieć. Trump zamierza powołać do rządu miliarderów, takich jak Scott Bessent (będzie sekretarzem skarbu) czy Elon Musk, albo Vivek Ramaswamy, którzy będą mieli zadanie eliminować niepotrzebne ich zdaniem agencje i stanowiska. Robert Reich, były sekretarz pracy (minister

powiedział niedawno w rozmowie z radiem NPR, że nowy rząd Trumpa, to będzie rząd miliarderów, dla miliarderów, przez miliarderów...

Nominaci Trumpa wyróżniają się tym, że albo już mieli konflikty z prawem, albo ciążą na nich poważne zarzuty, szczególnie o kontakty seksualne z nieletnimi. W przypadku nominata na stanowisko Prokuratora Generalnego, Matta Gaetza, oskarżonego o handel małoletnimi kobietami, nastąpiła zmiana. Pod wpływem zarzutów (również ze strony republikanów), Trump był zmuszony wymienić go na młodą prokurator z Florydy Pat Bondi. Kilka innych nominacji jest rażących z tego powodu, że proponowane osoby nie mają kwalifikacji do objęcia najwyższych urzędów. Przykładem jest Pete Hegseth, dziennikarz Fox News, który ma zostać szefem Pentagonu. Do tej pory na tym urzędzie nieodmiennie zasiadali doświadczeni generałowie.

W polityce personalnej trumpizm odznacza się skrajnym relatywizmem moralnym. Liczy się głównie lojalność. Trumpiści publicznie eksponują swoje ultrakonserwatywne wartości, jak rodzina, sprzeciw wobec aborcji, ruchu LGBTQ, wiara, patriotyzm. W praktyce większość z nich te wartości ignoruje. Sam Trump jest „chrześcijaninem bez-wyznaniowym”, miał trzy żony, kochan-

reżyserska, ale również animatorka wielu przedsięwzięć artystycznych w wielu miastach.

A oto pozostali laureaci: Magdalena Piwko-Chudzik (edukacja), Tadeusz Milke (harcerstwo), Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Błońskiej, Piotr Grządkowski (nauczyciel tańca), Krystyna Gierłowska (muzykolog-pedagog), Jan Kmita (artysta ludowy - skrzypek), Zespół Pieśni i Tańca „Sokołowanie”, kurpiowski zespół „Pod borem”, Wioleta

Fijałkowska, pedagog muzyczny, oraz Towarzystwo imienia Fryderyka Chopina, organizujące wiele wspaniałych koncertów i konkursów na terenie Mazowsza, popularyzujące muzykę naszego największego kompozytora.

Wszyscy nagrodzeni artyści oraz zespoły taneczno-muzyczne, dali próbkę swoich umiejętności dla licznie zgromadzonej publiczności, pośród których było wielu samorządowców oraz przedstawicieli mediów.

DK

ki, korzystał z prostytutek, organizował zamach na Kapitol w 2021 r, kłamał publicznie setki, jeśli nie tysiące razy. Podobne „wartości” reprezentuje Elon Musk, który jest otwartym mizoginem. Trumpiści zdecydowanie przedkładają interesy własne ponad zasady prawne i etyczne. Zyskali jednak aprobatę większości wyborców i odsunęli klasycznych konserwatystów republikańskich na margines.

W polityce zagranicznej Trump i jego doradcy głoszą plan podniesienia cel na towary z Chin oraz Europy. Ekonomiści, tacy jak Steve Hanke, uważają że grozi to recesją w Stanach już w najbliższym roku. Trump, jak wiadomo jest zwolennikiem polityki „transakcyjnej”, woli negocjować umowy z poszczególnymi państwami aniżeli z organizacjami, takimi jak Unia Europejska. Jest to jedyny, jak dotąd przywódca amerykański, wykazujący niechęć do UE. Podobnie rzecz się ma z NATO. Trump groził że wyprowadzi Stany z sojuszu, ale nie będzie to proste bo musiałby do tego przekonać kwalifikowaną większość kongresmenów.

Trump ma także lekceważący stosunek do państwa prawa i trójpodziału władz. Ewidencja chce być dyktatorem. Wielokrotnie krytykował sądy gdy ferowały wyroki nie po jego myśli. Chciał też zawiesić konstytucję, lecz nie będzie to łatwe, bo nawet w zdominowanym przez republikanów Kongresie nie będzie miał większości. Jednak demokracja, taka jaką była w Ameryce w ciągu ostatnich dekad dozna zapewne transformacji, jeśli w ogóle jej zręby się jednak ostaną. Ameryka ma silne instytucje i tradycje

demokratyczne, Trump i jego ludzie natkną się pewnie na poważne wyzwania, duży opór.

Trumpizm i trumpiści mają przychółki także w Europie, szczególnie na Węgrzech oraz w krajach Europy Środkowej. W Polsce najlepiej i najbardziej entuzjastycznie z trumpizmem utożsamia się PiS oraz publiczności prawicy. Jarosław Kaczyński uważa, że Trump stanowi zaporę przed układem rosyjsko-niemieckim, bo największym zagrożeniem są Niemcy. Mariusz Blaszczak, tuż po zwycięstwie Trumpa wezwał polski rząd... do natychmiastowej dymisji.

A jeśli chodzi o prezydenta Dudę, który na każdym kroku nadśladuje Trumpowi, to tygodnik „Przegląd” pisze o „syndromie lokaja”. Co najgorsze Andrzej Duda jest zdecydowany stanąć po jego stronie w zmaganiach z Europą, wiedząc doskonale, że polski interes narodowy leży we wzmacnianiu Unii.

Nie ulega wątpliwości, iż kolejny rząd Prawa i Sprawiedliwości, wsparty ewentualnym zwycięstwem swojego kandydata w wyborach prezydenckich, parłby w kierunku przekształcenia systemu demokratycznego w kierunku autokratycznego, według wzorów trumpowskich. Tym bardziej, że trumpizm jako zestaw konserwatywnych idei będzie zyskiwał poklask wielu prawicowych partii w Europie. Ekipa Trumpa może w ciągu najbliższych czterech lat przeobrazić świat w taki sposób, że zamiast amerykańskiej demokracji będziemy mieli do czynienia z... wolną amerykanką. I skończy się względny pokój, spokój i rozwój.

Spotkanie poświęcone dr. Karolowi Szwanke

Siła, heroizm i człowieczeństwo

Powiatowa Biblioteka Publiczna w Ciechanowie wspólnie z Towarzystwem Miłośników Ziemi Ciechanowskiej zorganizowała spotkanie poświęcone dr. Karolowi Szwanke. Okolicznością ku temu była 65 rocznica śmierci tego ciechanowskiego lekarza, którego losy przypadły na czas wyjątkowo mroczny.

W 50. rocznicę jego śmierci, w artykule „Powroty doktora” opisywałam jeden z takich powrotów: „W dniu pogrzebu, u wylotu ulicy Przasnyskiej czekały na niego nieprzebrane tłumy. Słupy i płoty czerniły się od nekrologów, na których społeczeństwo wyrażało swój ogromny żal. Przemówieniom żałobnym towarzyszył płacz wielu ludzi, a nekropolia pękała w szwach”.

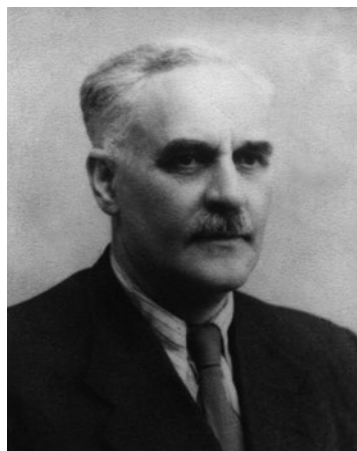
Takim „powrotem doktora” było również to czwartkowe spotkanie w bibliotece, które zgromadziło zarówno tych, których ciekawią losy praciczechanowian, jak i tych, którzy jeszcze doktora pamiętają.

Kim był ten człowiek, którego wciąż po latach wspominają dawni pacjenci i znajomi, zdziesiątkowani już przez czas?

Urodził się w 1887 roku. Studiował na Uniwersytecie w Dorpacie (obecnie Tartu) w Estonii. Studiowali tam również Franciszek Rajkowski, Ignacy Mościcki, Antoni Raniecki i Jan Reutt. Po złożeniu przysięgi lekarskiej (1913) podjął pierwszą pracę w Wołkowyjsku, a za chwilę stał się wojennym lekarzem w armii rosyjskiej. Po wojnie specjalizował się w Wiedniu. Do Ciechanowa trafił w 1927 roku i rozpoczął pracę w tutejszym szpitalu (funkcjonującym już od 1915 roku). W 1929 r. został jego dyrektorem. Ale cóż to był za szpital! Niewielki, zaledwie 30 łóżek, narzędzia stanowiło kilka skalpeli, pęseta i przybory akuseryjne. Nikt tu wcześniej nie przeprowadzał żadnych operacji. Budynki szpitalne przy ulicy Płońskiej

32 i 36, które przetrwały do dziś, nie miały kanalizacji, a wąskie korytarze utrudniały komunikację (chorych noszono na rękach). Doktor Karol Szwanke okazał się doskonałym organizatorem. Urządził salę operacyjną, powiększył placówkę o 15 łóżek. Dziś trudno nam sobie wyobrazić, w jakich warunkach żyli wtedy Ciechanowianie i w jakich byli leczeni. Miasto liczyło kilkanaście tysięcy mieszkańców, miało kilka brukowanych uliczek, nie posiadało wodociągów i kanalizacji. Dopiero zaczynała pracować elektrownia.

Czas okupacji dla dr. Szwanke był trudnym czasem wyborów, a mimo to zapisał się kryształową czcionką na kartach jego życia. Kiedy pierwsze bomby spadły na nasze miasto, zginęło około 30 osób, wielu zostało rannych. Doktor pracował dniem i nocą. Po wkroczeniu Niemców ewakuował szpital do Płońska, wyjechał do Warszawy, powrócił jednak, by rozpocząć pracę w szpitalu utworzonym przez okupanta. Władze niemieckie uznały bowiem doktora za swego. Z racji niemieckiego pochodzenia, niemieckiego nazwiska i wyznania – był ewangelikiem. Reichsliste podpisał. Miał wybór, albo przestać istnieć jako człowiek i lekarz, albo być i móc pomagać innym. Wierny przysiędze lekarskiej leczył wszystkich bez wyjątku – Żydów, Niemców, Polaków, jeńców radzieckich, kaleki, partyzantów, osoby „spalone”. Pracował w szpitalu, przyjmował w ambulatorium, odwiedzał chorych w domach. Nie przestrzegał godziny

dr Karol Szwanke

policyjnej, narażał się władzom okupacyjnym, wystawiał fikcyjne świadectwa lekarskie. Ukrywał ludzi w szpitalu, ostrzegał, a nocą wędrował do lasu, by udzielać pomocy rannym. Interweniował w sprawie więzionych, organizował tajne doszkalanie personelu medycznego.

Po wkroczeniu wojsk radzieckich został aresztowany jako wrogi Polsce element. Dla nich był Niemcem. Ciechanowianie stanęli w obronie doktora po raz pierwszy. Uwolniony, zajął się organizacją szpitala przy ul. Sienkiewicza. Skompletował kadre, sprowadził sprzęt medyczny i walczył z szalejącą gruźlicą. Władze jednak skwapliwie go obserwowały. W placówce zatrudniono wicedyrektora ds. politycznych. I nagle ten, który ludziom poświęcił całe swoje życie, okazał się niewygodnym wrogiem ludu pracującego. W 1954 r. wskutek sieci intryg, pomówień i donosów, pod licznymi zarzutami, m.in. przywłaszczenia mienia szpitalnego, został zwolnio-

dr Szwanke wśród personelu

ny z pracy i „wgnany” z Ciechanowa do Przasnysza.

Doktor Karol Szwanke zmarł 21 listopada 1959 roku na wylew krwi do mózgu. Po śmierci, po raz kolejny powrócił do Ciechanowa. U wylotu Przasnyskiej czekały na niego tłumy Ciechanowian. Nigdy wcześniej i nigdy potem takiego pogrzebu nie było. TMZC nadało mu tytuł honorowego członka towarzystwa, a władze miasta nadały jednej z ulic jego imię. Prochy doktora wkrótce zabrała rodzina. Spoczęły na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

- Najłatwiej do historii przychodzi się – mówił Lech Zduńczyk podczas spotkania, - kiedy się jest największym zbrodniarzem. Tak jak Hitler, czy Stalin. Ale czy znajdziemy takie równoważniki wśród tych, którzy zasłużyli na pamięć dobrem? Już trudniej... dlatego warto rozmawiać o ludziach, którzy w swoim życiu zrobili wiele dobra i okazali wiele

serca. Nic w życiu nie jest czarne albo białe i nie przypuszczam, żeby dzisiaj, mówiąc o doktorze Szwanke, mówić, że był ideałem człowieka. Nikt z nas ideałem nie jest, ale myślę, że kiedy podsumować jego życie, to można powie-

dzieć, że to, co robił, pozwala na to, żeby uznać go za człowieka dobrego, chociaż w wielu sytuacjach zarzucono mu wiele rzeczy, a zarzucono mu przede wszystkim to, że nazywał się Szwanke.

Skojarzenie nasze Polaków jest oczywiście, skoro Szwanke, no to przecież Niemiec... Na pewno efektem spotkania będzie także dalsze uzupełnienie losów doktora, my jesteśmy mu to winni, lekarzowi, człowiekowi, Niemcowi, który zachował ludzką godność w czasach, kiedy strasznie ciężko było ją zachować – zakończył prelegent.

Kilka wspomnień na koniec spotkania, pozwoliło wrócić do tamtych czasów, a tym, którzy nie znali doktora, pozwoliło na poznanie tej szczególnej wypadkowej – siły, heroizmu, honoru i człowieczeństwa, jakie wyzwolić może tylko trudny czas.

EWA STANGRODZKA-KOZŁOWSKA

XX Ogólnopolski Festiwal Muzyki Młodzieżowej Rockowania

Znamy finalistów!

Miejski Dom Kultury w Mławie ogłosił zespoły, które decyzją komisji zakwalifikowały się do tegorocznego Przeglądu Zespołów Muzycznych podczas jubileuszowej, dwudziestej edycji Ogólnopolskiego Festiwalu Muzyki Młodzieżowej Rockowania. Festiwal, który stał się ważnym punktem na mapie polskiej muzyki rockowej, odbędzie się już 30 listopada w Miejskim Domu Kultury w Mławie.

Oto zespoły, które będą walczyć o uznanie publiczności oraz jurorów: BEZPRESJA (Toruń), DAMNED SOULS (Płock), DON'T TOUCH (Płock), RED LUST (Gdańsk), RESZTA POKOLENIA (Płock), STON-DWAVE (Miechów-Charsznica), THE COLD SET (Sierpc), WHITE HAG (Ostróda/Olsztyn), ZESPÓŁ MYŚLI NIESPOKOJNYCH (Radom).

Tegoroczny festiwal to nie tylko konkurs, ale także prawdziwe święto muzyki młodzieżowej. Wstęp na wszystkie koncerty jest całkowicie darmowy, a wydarzenie rozpocznie się o godzinie 11.00. Miejski Dom Kultury w Mławie serdecznie zaprasza wszystkich miłośników muzyki rockowej do wspólnego świętowania i odkrywania niesamowitej energii polskiej sceny rockowej. Dla tych, którzy nie mogą pojawić się osobiście, wszystkie występy będą transmitowane na żywo na kanale YouTube MDK Mława.

Golden Life na finał Rockowań!

Z okazji jubileuszowej edycji, organizatorzy przygotowali wyjątkowy finał – koncert legendarnego zespołu Golden

Life, który odbędzie się o godzinie 20.00. Wstęp na koncert jest darmowy, jednak obowiązują wejściówki, które są dostępne od 21 listopada od godziny 16.00 w kasie kina Kosmos w Mławie. Jedna osoba może odebrać maksymalnie 4 wejściówki, więc warto się pospieszyć, gdyż ich liczba jest ograniczona!

To nie wszystko! W ramach festiwalu odbędzie się również akcja Second Hand, czyli wymiana odzieży, oraz warsztaty upcyklingowe Rock Fun New Style – twórcze przeróbki odzieży w rockowym stylu. Dodatkowo będzie można wziąć udział w kiermaszu płyt CD i winyli, a także w warsztatach sitodruku EKORockowania, gdzie będzie można stworzyć własną festiwalową koszulkę z jubileuszowym nadrukiem. To świetna okazja, aby przerobić swoje ubrania, stworzyć coś wyjątkowego, a także wymienić się ubraniami z innymi uczestnikami festiwalu.

XX Ogólnopolski Festiwal Muzyki Młodzieżowej Rockowania to doskonała okazja do zanurzenia się w pełnej energii muzyce i cieszenia się wspólnotą rockowych pasjonatów. Niech muzyka połączy nas wszystkich w tym wyjątkowym dniu! **Do zobaczenia 30 listopada w Mławie!**

Festiwal został dofinansowany z funduszy UE (NextGenerationEU) w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. **żet**

Walka nie na miecze, lecz pióra w I L.O. im. Henryka Sienkiewicza w Płońsku

Kolejna edycja „Henryków” już za nami

W piątek, 22 listopada, w I Liceum Ogólnokształcącym im. Henryka Sienkiewicza w Płońsku odbyła się 8. edycja konkursu pod nazwą „Henryki. Przez słowa do serca”. 83 uczniów z 13 szkół powiatu płońskiego stanęło do pisarskiej rywalizacji. Jak co roku, prace oceniane były w dwóch kategoriach: liryka i epika.

Konkurs, zainicjowany w 2018 roku, jest przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Wymaga od uczestników nie tylko zręcznego pióra, ale też zdolności recytatorskich – oba aspekty są brane pod uwagę przez jury. Wyjście na scenę wymaga nie lada odwagi. Zaprezentowanie poezji publiczności prowadzi wszak do odsłonięcia swojej wrażliwości na świat.

W kategorii szkół podstawowych pierwsze miejsce zajęła Natalia Orna-

rowicz ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Płońsku za najlepszy utwór liryczny. W kategorii epika zwyciężczynią została Maja Dąbrowska ze Szkoły Podstawowej w Baboszewie.

Spośród uczniów szkół ponadpodstawowych w kategorii liryka zatriumfowała Ida Dąbrowska z Zespołu Szkół w Raciążu, zaś w kategorii epi-

ka – Natan Wojciechowski z I Liceum Ogólnokształcącego w Płońsku.

Podczas wręczenia nagród obecni byli przedstawiciele płońskiego samorządu i Bożena Kaliściak, dyrektorka Miejskiej Biblioteki Publicznej. Wszyscy oni gratulowali uczestnikom, zwracając uwagę na ich talent i odwagę.

Według Justyny Szarzańskiej, członkini tegorocznego jury, zainteresowanie konkursem rośnie z roku na rok, liczba nadsyłanych prac jest coraz większa, rośnie też ich poziom. Nie pozostaje więc nic innego, jak tylko czekać na więcej utworów utalentowanych młodych artystów.

PB

W W18

Znani i lubiani – nieobecni

W Klubokawiarni W 18 odbyło się otwarcie wystawy „Melodie na płótnie” autorstwa Ewy Janowskiej – ciechanowianki o artystycznej duszy od zawsze, która na emeryturze odnalazła swoją pasję, jaką jest malarstwo.

Ekspozycja składa się z portretów artystów – zarówno polskich, jak i zagranicznych – których już z nami nie ma, ale ich twórczość wciąż porusza nasze serca. Wieczór wzbogaciły występy Magdale-

ny Jabłońskiej, Dominiki Wiśniewskiej, Joanny Kiszurno, Szymona Ostromeckiego przy akompaniamencie Adama Bartolda.

Klubokawiarnia zamieniła się w miejsce pełne sztuki, muzyki i wspomnień, ponieważ na portretach pojawiły się twarze znanych muzyków, piosenkarzy, aktorów – m.in.: Ewy Demarczyk, Kaliny Jędrusik, Zbigniewa Wodeckiego, Marlin Monroe, Edith Piaf, Violetty Villas i innych.

K.B.

**POWIAT
CIECHANOWSKI**

Urząd Miasta w Ciechanowie poinformował, że w przyszłym roku na realizację inwestycji przeznaczy ponad 122 mln złotych.

Przygotowany budżet uwzględni m.in. infrastrukturę drogową, oświatę, politykę społeczną, kulturę, sport, gospodarkę wodną czy przedsiębiorczość. Dochody miasta w 2025 roku wyniosą 363,4 mln zł, wydatki sięgną 394,3 mln zł. Deficyt sięgnie kwoty ponad 30 mln zł. Nad przyjęciem budżetu na 2025 radni miejscy głosować będą w czwartek 28 listopada.

Na 2025 rok zapowiedziano już ukończenie kilku istotnych inwestycji, to m.in. uruchomienie nowego miejskiego żłob-

Projekt budżetu miasta na 2025 rok

Rekordowe wydatki na inwestycje

ka, oddanie do użytku Zielonego Targu przy ulicy Płońskiej czy rewitalizacja zabytkowego młyna przy ul. Nadrzecznej. Wśród nowych zadań będą m.in. kompleksowe modernizacje ul. Szwanke i ul. Fabrycznej wraz z budową tam ścieżek rowerowych. W przyszłym roku trwać będą intensywne prace związane z przedłużeniem miejskiej obwodnicy - alei UE do ul. Przasnyskiej i ul. Gruduskiej. Jej ukończenie planowane jest w roku 2026.

- Budżet na 2025 rok zapewnia dalszy dynamiczny rozwój miasta. Skuteczność miasta w pozyskiwaniu dofinansowań zewnętrznych umożliwi rekordowe wydatki na inwestycje - mówi Krzysztof Kosiński, prezydent Ciechanowa. Około 65 proc. środków na inwestycje ratusz pozyskał z środków zewnętrznych i co ważne - bezzwrotnych.

Wśród znaczących wydatków pozostaje oświata (funkcjonowanie szkół podstawowych i przedszkoli, w tym dotacje dla placówek niepublicznych). Na ten cel miasto przeznaczy ponad 120 mln zł, co stanowi około 30 proc. wszystkich wydatków.

Miejskie spółki, takie jak PUK, ZWiK, TBS, planują inwestycje na kwotę ponad 61 mln zł, będą to m.in. zakup nowych autobusów, budowa 100 mieszkań

przy ul. Powstańców Wielkopolskich czy budowa i przebudowa sieci wodociągowej na osiedlu „Błoki”.

W przyszłym roku ciechanowska Elektrociepłownia realizować będzie budowę drugiego kotła na biomasę (23 mln zł). Planowana jest też budowa nowego źródła energii elektrycznej OZE.

Wśród inwestycji przewidziane jest zakończenie w 2025 roku następujących trwających już zadań:

* budowy nowego miejskiego żłobka przy ul. Prymasa Tysiąclecia,

* modernizacji ulicy Śmiecińskiej wraz z budową ścieżki rowerowej.

* modernizacji ulicy Nadrzecznej wraz z budową ścieżki rowerowej oraz ul. Dolnej,

* budowy alternatywnych dojazdów do szpitala wraz ze ścieżkami rowerowymi,

* budowy kompleksu handlowo-usługowego „Zielony Targ” przy ul. Płońskiej,

* budowy ścieżki pieszo-rowerowej łączącej Miejski Park Ojców z „Zielonym Targiem”,

* rewitalizacji i rozbudowy zabytkowego młyna przy ul. Nadrzecznej,

* rekonstrukcji zabytkowego drewnianego budynku dawnej Kolei Nadwiślańskiej, termomodernizacji budynków miejskich szkół podstawowych: nr 4 i nr 5

W 2025 roku rozpoczną się następujące zadania

* modernizacja ul. Szwanke wraz z budową ścieżki rowerowej,

* modernizacja ul. Fabrycznej wraz z budową ścieżki rowerowej (przez Dworzec Przemysłowy aż do Ronda Solidarności),

* termomodernizacja zabytkowych budynków mieszkalnych na osiedlu „Błoki”,

* budowa mostu w ul. Augustiańskiej,

* budowa chodnika w ul. Szczurzynek,

* zagospodarowanie obszaru „Kanałów” - pierwszy etap (Miejski Park Botaniczny),

* budowa krytego lodowiska przy ul. Augustiańskiej,

* opracowanie dokumentacji technicznych dla dwunastu ulic, w tym siedmiu wybranych w ramach CBO (Mazowieckiego, Wołodyjowskiego, Pogodnej, Pięknej, Złotej, Szmaragdowej, Błękitnej, Wiejskiej, Rybnej, Komunalnej, Leśmiana, Dąbrowskiego).

Dzień Patrona w ZS nr 3

Być narodowi użytecznym

Zespół Szkół nr 3 w Ciechanowie od 1996 r. nosi imię Stanisława Staszica, działacza oświeceniowego, pisarza i publicysty.

W piątek 22 listopada w szkole przy ulicy Okrzei odbyła się uroczysta akademii z okazji Dnia Patrona, której przewodniczył pionier spółdzielczości „Być narodowi użytecznym”. Jak podkreślała

na wstępie dyrektor szkoły Marzena Chodkowska, Dzień Patrona to jeden z najważniejszych dni w życiu szkoły i jej społeczności. Szkoły, która ma nie tylko uczyć, ale też wychowywać.

- Do uroczystości przygotowujemy się praktycznie od początku września. Dziękuję wszystkim gościom, którzy zechcieli przybyć na naszą uroczystość, nauczycielom odpowiedzialnym za scenariusz uroczystości oraz artystom za wartościowe występy - mówiła dyrektorka Chodkowska.

Dniu Patrona w ZS nr 3 tradycyjnie towarzyszyły konkursy i quizy dla uczniów, sprawdzające poziom ich wiedzy o Stanisławie Staszicu. W trakcie uroczystości program artystyczny przedstawili uczniowie szkoły, zaśpiewał Łukasz Juskiewicz - absolwent „Staszica”, a dziewczęta z zespołu „Noise” zaprezentowały układy taneczne.

erem

Mikołajki w schronisku

Już 6 grudnia w Schronisku dla bezdomnych psów w Pawłowie odbędą się coroczne Mikołajki pn. „Mikołajki na schronisku”.

Tego dnia można przyjeżdżać do schroniska i zostawiać potrzebne rzeczy: karmę, koce, posłania, zabawki. Jednocześnie pracownicy placówki przypominają o najważniejszej rzeczy, którą

można zrobić dla „bezdomniaka”, czyli adopcji. W minionym tygodniu po jedno ze szczeniąt zjawił się nowi właściciele.

W schronisku przebywa aktualnie około 300 psów, ponad 20 z nich to szczeniaki, które trafiły do schroniska w minionym miesiącu. Dziesięcioro z nich to rodzeństwo, które ponad miesiąc temu ktoś podrzucił w kartonie pod dom jednej z mieszanek Pawłowa. Psy trafiły do

schroniska, gdzie przeszły kwarantannę, szczepienia i potrzebne badania. Od ubiegłego tygodnia można było przyjeżdżać do schroniska i starać się o ich adopcję. Szczęśliwym dom znalazł dotychczasowy Rafik, po którego w ostatni czwartek przybyło miłe małżeństwo. Miejmy nadzieję, że Rafik znalazł szczęśliwy dom.

erem

Adopcja w schronisku...

Wymień odpady na choinkę

14 grudnia odbędzie się kolejna odsłona akcji bożonarodzeniowej polegającej na zamianie makulatury lub elektroodpadów na choinki. Akcję od kilku lat organizuje ciechanowski PUK.

W sobotę 14 grudnia w zamian za oddanie makulatury lub elektroodpadów można będzie odebrać drzewko w doniczce. W tym roku do ciechanowskich domów trafi 500 świerków o wysokości 1,20 do 1,40 cm. Aby odebrać choinkę należy dostarczyć odpady do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ul. Gostkowskiej 83 w godzinach od 9.00 do 15.00. Warto pamiętać, że akcja będzie trwała do

wyczerpania liczby przygotowanych choinek. Drzewka bożonarodzeniowe będą mogły odbierać osoby fizyczne będące mieszkańcami Ciechanowa, nieprowadzące działalności gospodarczej. Warunkiem otrzymania drzewka jest dostarczenie do PSZOK co najmniej 10 kg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego lub 10 kg makulatury oraz wypełnienie zgody na przetwarzanie danych osobowych.

erem

Ważne rozmowy o niepełnosprawności

Zrozumieć osoby z niepełnosprawnością - pod takim tytułem w ciechanowskim szpitalu odbył się ważny panel dyskusyjny.

Zrozumieć osoby z niepełnosprawnością, zaakceptować odmienność i zmienić stereotypy o takich osobach - to niektóre z zagadnień, które poruszano podczas spotkania, które odbyło się

piątek 22 listopada w sali konferencyjnej Specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Ciechanowie.

Spotkanie poprowadził Robert Stupski - pielęgniarz oddziału chirurgii urazowo-ortopedycznej. W dyskusji, w roli ekspertów wystąpili przedstawiciele szpitala: Violetta Matla - pielęgniarka i ks. Maciej Szostak - kapłan. Rozmowie przysłuchiwała się liczna grupa młodzieży i przedstawiciele instytucji zajmujących się wsparciem osób z niepełnosprawnościami. Ważnym głosem, oczywiście oprócz ekspertów, był ten wygłoszony przez osoby, które dotknęły niepełnosprawność - opowiadały o swoich doświadczeniach i problemach, z którymi przychodzi im się na co dzień zmagać.

Debatę zorganizował Oddział Terenowy Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w Ciechanowie.

erem

Uczestnicy debaty w ciechanowskim szpitalu

Nie pojedziemy Pendolino z Ciechanowa

Od grudnia br. mieszkańcy Ciechanowa nie będą mogli korzystać z usług Pendolino, które przez blisko 9 lat zatrzymywało się na stacji PKP przy ulicy Sienkiewicza.

Pociąg Pendolino na stacji PKP w Ciechanowie

Decyzja o wycofaniu pociągu kategorii premium wynika z niewystarczającej liczby pasażerów. PKP poinformowało jednocześnie, że wprowadzi w to miejsce dwa nowe połączenia, które mają być tańsze i bardziej dostępne.

Niektórzy z mieszkańców wyrazili na portalach społecznościowych swoje niezadowolenie z tego faktu. Po ilości parkowanych samochodów przed dworcem może świadczyć fakt, że dużo osób z Ciechanowa dojeżdża do pracy w dużych miastach. Oczywiście nie znaczy to, że wszyscy korzystają z Pendolino, które do tanich bynajmniej nie należy.

PKP ustami rzecznika prasowego Macieja Dutkiewicza wyjaśniło, że dzięki „wprowadzeniu dwóch pociągów w miejsce jednego, oferta będzie bardziej dostępna”. Niezadowolona z faktu likwidacji szybkiego pociągu krył prezydent Krzysztof Kosiński, który wystosował apel do ministra infrastruktury oraz prezesa PKP Intercity, wskazując, że decyzje dotyczące transportu publicznego powinny uwzględniać nie tylko względy ekonomiczne, ale również społeczne i rozwojowe. Władze miasta podkreślają, że dalszy rozwój regionu wymaga sprawnego i wygodnego transportu, dlatego nie ustają w staraniach o przywrócenie połączenia Pendolino.

erem

Piotr Parjaszewski, radca prawny, dotychczasowy zastępca dyrektora ds. ekonomiczno-administracyjnych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie, wygrał konkurs na dyrektora Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (szpitala) w Mławie.

FOT. STAROSTWO POWIATOWE W MŁAWIE

Piotr Parjaszewski (na zdjęciu) niebawem obejmie posadę dyrektora SPZOZ w Mławie

Wskazała go Zarządowi Powiatu w tajnym głosowaniu większość członków wybranej przez Radę Powiatu siedmioosobowej komisji, której przewodniczył wicestarosta Tomasz Chodubski.

Zaproszenie na konferencję naukową

Stanisław Grzepski i jego czasy

W czwartek, 5 grudnia, w Miejskim Domu Kultury w Mławie odbędzie się ogólnopolska konferencja naukowa „Stanisław Grzepski (1524 – 1570): życie i dzieło w pięćsetną rocznicę urodzin”. Wstęp wolny.

Wizerunek Stanisława Grzepskiego na awersie medalu wydany 1981 r. przez mławski oddział Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego, według projektu Stanisławy Wątróbskiej

Przypomnijmy, że ten wybitny uczony polskiego renesansu, profesor Akademii Krakowskiej, przyszedł na świat w Grzepsku (obecnie gmina Wieczfnia Kościelna). Jest patronem Mazowsza w bieżącym roku.

Program konferencji obejmuje dwie sesje. Pierwsza z nich (godz. 10) zatytułowana jest „Mława, Mazowsze, Rzeczpospolita, Europa Grzepskiego”, druga (godz. 13) – „Stanisław Grzepski i jego dzieło. Referaty wygłosi ośmioro naukowców z kilku ośrodków akademickich. Przewidziano czas na dyskusję i zadawanie pytań.

Zaplanowano też prezentację najnowszego wydania (w krytycznym opracowaniu) najbardziej znanej pracy Grzepskiego: „Geometria, To jest Miernicka Nauka, po polsku krótko napisana z Greckich i Łacińskich ksiąg”, której pierwodruk wyszedł w Krakowie w 1566 roku. Jest to podręcznik, z którego przez kilka wieków korzystali polscy i europejscy geodeci. Słuchacze konferencji

mają szansę otrzymać tę książkę gratis, ale liczba egzemplarzy jest ograniczona. Zapanowano także projekcję filmu o Stanisławie Grzepskim i pokaz poświęconej mu wystawy – prac uczniów i nauczycieli miejscowego I Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Wyspiańskiego.

Konferencję organizują samorządy: miasta Mława i województwa mazowieckiego. Partnerami są Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie i Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

(kj)

Zaszczepić ciekawość i pasję

Jak zachęcić dzieci i młodzież do częstszego odwiedzania placówek kultury? Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w tym celu ogłosiło konkurs pn. „Muzealni Entuzjaści Roku”.

Adresowany jest do przedszkoli oraz szkół podstawowych i średnich. Zasady są bardzo proste: pod uwagę brany jest zorganizowany grupowy udział przedszkolaków i uczniów ze wszystkich trzech typów placówek oświatowych w zwiedzaniu wystaw stałych i czasowych oraz w lekcjach muzealnych i warsztatach w MZZ.

Konkurs rozpoczął się 1 listopada br. i potrwa do końca kwietnia 2025 r. Zwycięzcy te placówki, które wykażą się najwyższą frekwencją. Najaktywniejsze – w każdej kategorii – otrzymają statuetki i dyplomy „Muzealnych Entuzjastów Roku” oraz nagrody – niespodzianki.

Fragment wystawy czasowej „Kultura ludowa ziemi zawkrzeńskiej” w MZZ

Wręczone zostaną podczas przyszłorocznej Nocy Muzeów, czyli 18 maja.

Organizując ten konkurs, pragniemy zaszczepić w młodych ludziach ciekawość świata i pasję do odkrywania dziedzictwa kulturowego – tłumaczy dyrektor mławskiego Muzeum Robert Zaborowski.

(kj)

FOT. STAROSTWO POWIATOWE W MŁAWIE

Piotr Parjaszewski (na zdjęciu) niebawem obejmie posadę dyrektora SPZOZ w Mławie

Wskazała go Zarządowi Powiatu w tajnym głosowaniu większość członków wybranej przez Radę Powiatu siedmioosobowej komisji, której przewodniczył wicestarosta Tomasz Chodubski.

Gmina Wieczfnia Kościelna

Śmietnisko w lesie

- W lesie, w pobliżu szosy z Mławy do Uniszek-Cegielni (gm. Wieczfnia Kościelna) i dalej do Windyk, natknąłem się na duże ilości najprzeróżniejszych śmieci. Szokujący widok! - zaalarmował nas czytelnik z Mławy. Na dowód dołączył zdjęcia.

Jedno ze śmietnisk w lesie pod Mławą, wskazanych nam przez czytelnika

Nie jest to wyjątkowa rzecz, w podmławskich lasach bowiem zalega mnóstwo odpadów. Posłaliśmy jednak śladami tej informacji dlatego, że jej autor (nazwisko i imię znane redakcji) wykazał się w rozmowie z nami autentyczną troską o środowisko naturalne.

Często spaceruję po tym lesie, aby pooddychać świeżym powietrzem, popatrzeć na bogatą roślinność. Niestety, tę naturalną harmonię zakłócają śmieci i to mnie bulwersuje - zaznacza.

We wskazanym przez niego miejscu - przy leśnej, gruntowej drożynce - widzieliśmy dzikie składowiska najprzeróżniejszego paskudztwa. Nie licząc torebek foliowych i butelek po wiadomych napojach, są to opony, telewizory lub ich elementy, gruz po

konkursowej własnej koncepcji funkcjonowania szpitala, w tym jego oddłużenia. Wszystkie przedsięwzięcia powinny być skorelowane z zapowiadaną przez rząd reformą systemu ochrony zdrowia.

Przypomnijmy, że dotychczasowy dyrektor mławskiego SPZOZ Waldemar Rybak, na mocy porozumienia z zarządem powiatu przestał pełnić tę funkcję z dniem 30 listopada br., chociaż termin kontraktu z nim miał się zakończyć 28 lutego 2025 roku. Przez ostatnie cztery miesiące był zwolniony z obowiązku świadczenia pracy, ale otrzymywał należne mu wynagrodzenie. Do czasu powołania nowego dyrektora SPZOZ zakładem zarządza lekarz Tomasz Siwko, pełniący obowiązki zastępcy dyrektora ds. opieki zdrowotnej.

(kj)

Nie brakuje zużytego sprzętu gospodarstwa domowego. Ta pralka szpeci jesienny pejzaż.

budowie (remontcie) mieszkań, a także duże worki, w których nie wiadomo, co się znajduje. Naszą uwagę najbardziej zwracały rozrzucone pod drzewami liczne zużyte części samochodów, jak na przykład zderzaki. Wygląda na to, że za tym stoi jakiś warsztat obsługi aut?

Sprawą zainteresowaliśmy straż gminną w Wiśniewie. To jednostka, która działa na terenie pięciu gmin: Szydłowo, Stupsk, Wieczfnia Kościelna, Lipowiec Kościelny i Wiśniewo. W niedalekiej przeszłości wykrywała ona sprawców wyrzucania śmieci w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

K.J.

Różomajowe obrazy

Różę Maję Zakrzewską, mieszkankę Ratowa, uczennicę siódmej klasy Szkoły Podstawowej w Radzanowie, niesłychanie fascynuje plastyka. Nie teoretycznie, tylko zupełnie praktycznie.

Ponad 30 wykonanych przez siebie obrazów – ołówkiem, kredką, akryłem - wystawiła w Galerii „13” w Mławie – w holu Centrum Medycznego przy ul. F. Żwirki 26.

Widzimy na nich martwą naturę, kwiaty, zwierzęta. Jednak najbardziej w oczy rzucają się portrety. Nie są to oblicza znanych autorki, tylko przez nią wymyślone. Nierzadko inspirowa ją zdjęcia osób zamieszczonych w internecie. Na przykład artystów z dziedziny popkultury. Na jednym z obrazów znajdujemy kogoś, kto przypomina Sokratesa czy może Paltona. To by świadczyło o tym, że dla Róży nieobca jest myśl starożytnych mędrców? Nie wymagamy tego od nastoletniej dziewczyny.

Niżej podpisanego najbardziej zaciekawił portret młodej kobiety, której obfita koafiura wręcz się odrywa od głowy. Okazuje się, że ten wizerunek powstał pod wpływem popularnej piosenki Czerwonych Gitar pt. „Kwiaty we włosach”.

Jest w nim coś, co każe się zastanowić na psychologią człowieka.

Na werniszu Róża Maja, cokolwiek stremowana, odpowiadała na pytania opiekuna Galerii „13” Janusza Dębskiego. Zwierzyła się, że - uwaga! - często tworzy w godzinach nocnych i wczesnorannych, kiedy dzieci zazwyczaj śmieją się. Za przybory do rysowania i malowania chwyciła, gdy była jeszcze w przedszkolu, i od tamtej pory z nimi się nie rozstaje. Od trzech lat swoje umiejętności doskonali na prywatnych lekcjach w Mławie, u pani Anny Pietruś - Bral.

Swoją przyszłość zawodową wiąże ze sztuką plastyczną. Ale jeszcze nie wie,

Róża Maja Zakrzewska z Ratowa na otwarciu wystawy jej prac

Zestaw portretów autorstwa Róży

FOT. AUTOR

w jaki sposób, ma dopiero 14 lat. Nam powiedziała, że urzekają ją szczególnie dzieła Vincenta van Gogha i Stanisława Wyspiańskiego.

Po prostu: mistrzostwo najwyższej klasy. Tak samo zaciekawiona jest sztuką sakralną i nie jest to przypadek. Od najmłodszych lat, uczestnicząc w niedzielnej liturgii w kościele w swoim Ratowie, przygląda się fantazyjnym, rokokowemu wystrojowi tej świątyni.

Była już nagradzana w plastycznych konkursach szkolnych i krajowych. Akurat przygotowuje pracę na ogólnopolski konkurs „Spotkania ze sztuką”, organizowany przez Polską Grupę Energetyczną dla uczniów szkół podstawowych.

Na otwarciu wystawy obecni byli rodzice Róży, Magdalena i Cezary Zakrzewscy (systematycznie dowożą córkę na lekcje w Mławie), a także – co się w tym miejscu nieczęsto zdarza - poseł Maria Kozłakiewicz, starosta mławski Witold Okumski - do niedawna dyrektor Zespołu Szkół w Radzanowie, oraz nauczycielka plastyki Róży – Lidia Okumska. W części rozrywkowej grał i śpiewał popularne piosenki Jarosław Aftyka.

K.J.

Jesienna „Herbatka z pasjonatem” w MGOK-u w Sochocinie

Historia, herbata i... guziki

Krótki wykład o historycznych guzikach mundurowych. Niezwykle, ile można się dowiedzieć z tak małego przedmiotu

Uczestnicy spotkania mogli obejrzeć guziki z kolekcji Adama Gołębiewskiego

W piątek, 22 listopada, w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Sochocinie odbyła się rozmowa z cyklu „Herbatka z pasjonatem”. Głównym bohaterem imprezy był Adam Gołębiwski, historyk-amator, którego główną pasją są... guziki. A konkretnie – historyczne guziki z polskiego umundurowania.

Na piątkowym spotkaniu opowiedział o swojej pasji, przygotował również dla gości krótką prezentację na temat guzików z lat 1914–1937. Uczestnicy spotkania mieli okazję się przekonać, jak wiele detali kryje się w tak niepozornym przedmiocie jak

guzik. Wzór, materiał, kształt, detale symboli wygrawerowanych na guziku – wszystko to pozwala ustalić autentyczność przedmiotu. Ale nie tylko – dla historyka guziki mogą pełnić również funkcję identyfikacyjną, na ich podstawie można ustalić na przykład stopień wojskowy jego posiadacza, armię i formację wojskową w której służył i czasy, w których walczył. Mnóstwo informacji w jednym, czasami naprawdę malutkim przedmiocie.

Niestety, filobutonistyka nie jest tak łatwym hobby, jak mogłoby się na pierwszy rzut oka wydawać.

- Autentyczność guzików można ustalić w zasadzie tylko na podstawie specjalnych katalogów. Te natomiast po jakimś czasie się dezaktualizują wraz z pojawianiem się nowych informacji. Trzeba być cały czas na bieżąco. Poza tym polskie katalogi filobutonistyczne nie są tak bogate w informacje i ilustracje jak na przykład katalogi niemieckie czy

rosyjskie, w Polsce jest to bowiem bardzo nisze zajęcie – mówi Adam Gołębiwski.

Innym problemem są regulacje prawne lub też ich brak. Zaangażowany amator, który chciałby poszukiwać guzików i innych przedmiotów historycznych za pomocą wykrywacza metalu, musi przygotować się na długą ścieżkę prawną, zdobywanie pozwoleń zarówno od podmiotów prywatnych, jak i państwowych. Bez tego wydobycie artefaktów

o wartości historycznej może spotkać się z obiekcjami ze strony konserwatora zabytków – co może skutkować na przykład tym, że kolekcjoner nie będzie mógł pokazywać publicznie przedmiotów zdobytych w taki właśnie sposób.

Poruszony został również temat wartości guzików na rynku kolekcjonerskim. Ceny są różne, ale najstarsze i najrzadsze guziki osiągają na aukcjach internetowych ceny nawet do 5000 zł. Szczególnie cenne są te z czasów Królestwa Polskiego.

- Jeśli ktoś zbiera guziki z okresu Królestwa Polskiego lub powstania listopadowego, to znalezienie sztuki nieużywanej graniczy z cudem, jest to praktycznie nieosiągalne. Egzemplarze z tych czasów znaleźć można tylko w wyniku prac wydobywczych, ceny więc są bardzo wysokie. Natomiast guziki z czasów późniejszych są już dużo bardziej dostępne między innymi dlatego, że ich produkcja była dużo większa, co za tym idzie, więcej egzemplarzy przetrwało do naszych czasów. Ceny są więc dużo bardziej przystępne – dodaje Adam Gołębiwski.

Następne spotkanie z cyklu „Herbatka z pasjonatem” odbędzie się w grudniu. Bohaterem spotkania będzie Henryk Kamiński – poeta z Sochocina, nagrodzony w tym roku „Płońską Wieżą”, nagrodą przyznawaną przez Urząd Miasta w Płońsku dla osób szczególnie zasłużonych dla regionu. **PB**

Konferencja w Urzędzie Miasta

Kolonie dla dzieci z Ukrainy

W środę, 20 listopada, w Urzędzie Miejskim w Płońsku odbyła się konferencja prasowa, której głównym tematem były kolonie dla dzieci ofiar wojny na Ukrainie.

W konferencji wzięli udział burmistrz Andrzej Pietrasik, Sławomir Jarosławski, prezes Stowarzyszenia Idziemy na Spacer, Piotr Pażucha, przedstawiciel fundacji „Się Pomaga – Poland Helps”, oraz pracownicy Urzędu odpowiedzialni za stronę organizacyjną kolonii.

Jako pierwszy głos zabrał burmistrz Pietrasik. Przypomnił o wieloletniej współpracy z miastami ukraińskimi, między innymi z Tarnopolem. Wspomniana została również konferencja Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast Orędowników Pokoju. Przypomnijmy, że na rok 2025 Płońsk obejmie prezydencję w stowarzyszeniu.

Kolonie dla dzieci z Ukrainy odbyły się między sierpniem a wrześniem tego roku. W Ośrodku Edukacji, Profilaktyki i Integracji Środowiskowej w Goszczycach Średnich zorganizowano łącznie cztery turnusy. W czasie kolonii dzieci zwiedziły między innymi Warszawę, Toruń, Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu, a także ważne miejsca w Płońsku – Dom Pamięci i Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. Jana Walerego Jędrzejewicza.

Organizacja turnusów nie byłaby możliwa, gdyby nie współpraca płońskiego Stowarzyszenia „Idziemy na Spacer” oraz fundacji „Się pomaga – Poland Helps”. O współpracy tej opowiedział Sławomir Jarosławski.

- Zrobiliśmy bardzo dużo. W poprzednim roku przyjęliśmy setkę dzieci i to już było wyzwanie, a w tym roku, dzięki partnerom nowym, których pozyskaliśmy, czyli Fundacji Poland Helps, udało się zaprosić aż 200 dzieci do nas. My

jesteśmy malutkim stowarzyszeniem. Nigdy nie myśleliśmy, że pozyskamy takiego partnera jak Fundacja Się Pomaga, Fundacja Poland Helps, ale jak życie pokazało, jesteśmy gotowi do pracy też z dużymi partnerami. Wspomnę, że my jesteśmy wolontariuszami u nas, wszystko robimy bezpłatnie. Każdy poświęca swój wolny czas. Jeżeli Urząd Miasta i Fundacja Poland Helps będą chciały nadal rozwijać tę współpracę, a tu już mamy deklarację pana Piotra ze strony Poland Helps i pana burmistrza, że tak, być może w przyszłym roku zwiększymy jeszcze liczbę zaproszonych dzieci.

- Wdzięczność tych dzieci, właśnie te ich uśmiechy, te momenty, kiedy mówili, że najważniejsze jest to, że zasypiali i budzili się bez alarmu bombowego, to jest już jakaś taka duża nagroda i satysfakcja dla nas, że mogliśmy to zrobić.

- Pomoc dla Ukrainy cały czas trwa. Udało nam się ostatnio wysłać dwa duże transporty zup błyskawicznych, które były dronami zrzucały żołnierzom do okopów – mówi Jarosławski.

Pomoc Stowarzyszenia „Idziemy na Spacer” dzieciom z Ukrainy sięga 2015 roku, już po aneksji Krymu przez

Rosję. Wymagało to negocjacji ze stroną rosyjską, które, jak łatwo się domyślić, nie były łatwe.

- Były sytuacje, że sześciu chłopców nie chcieli wypuścić, ale udało się w ostatniej chwili. Już w roku następnym wypuścili nam chyba tylko piętnastoro dzieci, stanęli z karabinami, nie wypu-

ścili. Uzupełniliśmy wtedy szybko tę grupę do pięćdziesięciu osób dziećmi z polskimi korzeniami, z biednych rodzin z okolicy Kijowa i dziećmi rannych bądź zabitych żołnierzy Służby Granicznej Ukrainy – dodaje Sławomir Jarosławski. **PB**

Konferencja odbyła się w głównej sali Urzędu Miejskiego w Płońsku

Czy znajdzie się lekarz do ośrodka w Nacpolsku

Ośrodek zdrowia w Nacpolsku, w gminie Naruszewo, od chwili powstania w 2004 roku obejmował opieką około 2 tysięcy pacjentów. Jednak lekarz, który ich przyjmował, pod koniec września odszedł na emeryturę.

Gmina pilnie poszukuje dla niego zastępcy, obecnie bowiem placówka jest zamknięta, a pacjenci muszą szukać pomocy w sąsiednich miejscowościach. Próby wydzierżawienia ośrodka jak dotąd nie przyniosły rezultatów.

Jak w rozmowie z lokalnymi mediami mówi Beata Pierścińska, wójt gminy Naruszewo, zainteresowani pojawiają się i oglądają ośrodek, ale oferty nie wpływają. Dlaczego? Być może wynika to z obaw o zbyt małą liczbę pacjentów, co przełoży się na rentowność ośrodka, a raczej jej brak. Niemniej wójt Pierścińska zapewnia, że gdy ośrodek ruszy ponownie, pacjenci wrócą. Dla wielu z nich, zwłaszcza osób starszych, konieczność dojazdów jest bowiem uciążliwa.

Wynajem przychodni z parkingiem to 500 zł, w ośrodku są też pomieszczenia mieszkalne dla lekarza z rodziną. Co więcej, samorząd deklaruje pomoc

dla ewentualnego dzierżawcy poprzez informowanie pacjentów o ponownym otwarciu ośrodka za pośrednictwem bazy SMS. **PB**

Lekarz z ośrodka zdrowia w Nacpolsku przeszedł na emeryturę, dwa tysiące pacjentów zostało bez opieki. Kiedy znajdzie się zastępcstwo?

Nowa świetlica w gminie Baboszewo

Jarocin w gminie Baboszewo doczekał się nowego budynku świetlicy wiejskiej, na budowę którego otrzymał dofinansowanie z urzędu marszałkowskiego w wysokości 150 tysięcy zł.

Całość inwestycji wyniosła 400 tysięcy zł, obejmuje, oprócz świetlicy, również dodatkową infrastrukturę i plac zabaw. Świetlica jest pomyślana jako miejsce spotkań dla nowo powstałego lokalnego koła gospodyń wiejskich, ale będzie otwarta również dla potrzeb sąsiednich miejscowości. W przyszłym roku budynek świetlicy zostanie wzniesiony także w sołectwie Mystkowo, na działce naprzeciwko szkoły. Gmina pozyskała już odpowiednie fundusze na ten cel. **PB**

Zatrzymanie płońskiego poszukiwanego listem gończym

28-latek z Płońska, za którym miejscowy Sąd Rejonowy wypuścił list gończy, został zatrzymany.

Mężczyzna próbował uniknąć kary więzienia za przestępstwa narkotykowe. Zgodnie z wyrokiem, czeka go rok i trzy miesiące odsiadki. Jak mówi kom. Kinga Dręzek-Zmysłowska, oficer prasowy KPP w Płońsku, do zatrzymania poszukiwanego doszło w jednym z lokali gastronomicznych przy ulicy Plockiej. Mieszkaniec 28-latek został przeszukany: kryminalni zlokalizowali trzy torebki foliowe z marihuaną. Jako że mężczyźni postawiono zarzut posiadania środków odurzających, grożą mu kolejne trzy lata więzienia. Obecnie trafił do zakładu karnego, by odbyć wcześniej zasądzoną karę pozbawienia wolności. **PB**

Po niespełna czterech miesiącach nastąpiła kolejna zmiana na stanowisku prezesa pułtuskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji. Powołana 1 sierpnia na to stanowisko Monika Summer-Brason została odwołana 18 listopada, a z dniem kolejnym funkcję objęła Ewelina Piekarszewska.

Zmiany w miejskich spółkach

Nowa prezes posiada wykształcenie wyższe magisterskie. Ukończyła prawo na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz studia podyplomowe w zakresie rachunkowości na Akademii Finansów w Warszawie.

- Posiada również certyfikat księgowy wydany przez Ministra Finansów uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz przygotowanie pedagogiczne do nauczania przedmiotów zawodowych. Brała udział w wielu szkoleniach dotyczących kadr, płac, podatków, planów finansowych, sprawozdawczości budżetowej czy rozliczeń dotacji pozyskanych ze środków zewnętrznych. Od ponad 19 lat pracuje w księgowości Zespołu Szkół im. Bolesława Prusa w Pułtusku, w tym prawie 8 lat na stanowisku kierowniczym. W swojej karierze zawodowej, zarówno w ramach umowy o pracę jak i na podstawie umów zlecenia rozliczała różnego rodzaju dotacje i projekty, w tym projekty współfinansowane ze

środków Unii Europejskiej – informuje pułtuskim ratusz.

Przypomnijmy, że powołanie poprzedniej prezes - za kadencji p.o. burmistrza Marzeny Cendrowskiej - wywołało wiele kontrowersji z racji niektórych z jej działań - jest autorką odważnych artykułów i podcastów, zajmujących się tematyką relacji damsko-męskich.

Wcześniej, 15 listopada, odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Eco Pułtusk Sp. z o.o., na którym odwołano członka Rady Nadzorczej Andrzeja Daniluka, powołując do składu RN spółki Andrzeja Różyckiego.

RK

FOT. UM PUŁTUSK

Przedszkolaki rywalizowały w tańcu ludowym

W środę 20 listopada odbyła się VII edycja Gminnego Festiwalu Tańca Ludowego Przedszkolaków. Festiwal miał miejsce w Zespole Szkół nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku.

Do rywalizacji stanęły dzieci z siedmiu przedszkoli z terenu gminy Pułtusk. Zwycięzcami okazały się dzieci z Przedszkola Miniland.

W jury zasiadli: dyrektor Muzeum Regionalnego w Pułtusku Andrzej Popowicz, dyrektor administracyjny Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora Filii AFIb Vistuli w Pułtusku Bogdan Mroziewicz, oraz kierownik Działu Gromadzenia i Udoświecania Zbiorów Muzeum Regionalnego w Pułtusku Sylwia Słojkowska-Affelska.

Wręczenia pucharów i dyplomów dla zwycięzców oraz wszystkich wyróżnionych dokonał zastępca burmistrza Mateusz Miłoszewski.

Patronatem honorowym objęła festiwal burmistrz miasta Pułtusk.

RK

FOT. UM PUŁTUSK

Nietrzeźwych kierowców nie ubywa

Pułtуска policja alarmuje, że pomimo wielu apeli i kampanii, na drogach powiatu wciąż zatrzymywani są nietrzeźwi kierowcy.

Prawie każdego dnia policjanci zatrzymują osoby, które wsiadły za kierownicę pod wpływem alkoholu.

Taka sytuacja miała miejsce w Pułtusku w niedzielę 17 listopada.

- Został zatrzymany do kontroli drogowej kierowca oplem 39-letni mieszkaniec powiatu pułtuskiego, który kierował pojazdem, będąc w stanie po użyciu alkoholu, a jego badanie trzeźwości wykazało 0,25 promila. Ponadto w trakcie sprawdzenia 39-lata w systemach policyjnych okazało się, że mężczyzna nie posiada uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi – przekazała mł. asp. Magdalena Bieleńska.

Mężczyzna odpowie teraz przed sądem. Policjanci z KPP w Pułtusku podczas codziennych służb prowadzą na terenie powiatu pułtuskiego wiele kontroli drogowych, podczas których zatrzymywani

są nietrzeźwi kierowcy. Przypominają, że za kierowanie w stanie nietrzeźwości grozi zakaz prowadzenia pojazdów oraz pozbawienia wolności nawet do 3 lat, oraz wysoka kara finansowa.

- Apelujemy do kierowców o rozwagę, ponieważ jazda w stanie nietrzeźwości stanowi realne zagrożenie dla życia lub zdrowia samego kierowcy, jak też innych uczestników ruchu.

Pijany kierowca jest ogromnym zagrożeniem dla siebie i innych uczestników ruchu drogowego, dlatego też reagujemy, widząc, że za kierownicę wsiada taka osoba. Nawet niewielka ilość wypitego alkoholu obniża koncentrację, zmniejsza szybkość reakcji, powoduje błędną ocenę prędkości i odległości. Apelujemy, aby odpowiednio reagować na niebezpieczne zachowania innych uczestników ruchu drogowego. Wspólnie zadbajmy o bezpieczeństwo swoje i innych. Pamiętajmy, że każda osoba, nawet anonimowo może powiadomić najbliższą jednostkę Policji, dzwoniąc pod numer alarmowy 112, informując o każdym niepokojącym zdarzeniu – mówią funkcjonariusze.

RK

19 listopada, w związku z Międzynarodowym Dniem Przeciwdziałania Przemocy wobec Dzieci oraz ogólnopolską kampanią społeczną „Dzieciństwo Bez Przemocy”, policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku odwiedzili uczniów Szkół Podstawowych w Błędostowie i Gzowie.

Spotkania te mają na celu przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci. Kampania koncentruje się na uświadomieniu społeczeństwa na problem krzywdzenia dzieci w Polsce, wspieraniu ludzi w reagowaniu na przemoc wobec dzieci, promowaniu idei uważnego rodzicielstwa i promocji systemowych rozwiązań na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

- Funkcjonariusze rozmawiali z dziećmi na temat przemocy rówieśniczej, jak również przemocy osób dorosłych wobec dzieci. Poruszono temat odpowiedzialności karnej nieletnich, również tzw. Cyberprzemocy i hejtu, jaki stosują uczniowie wobec siebie. Dzieci i młodzież uczestniczący w spotkaniach dowiedzieli się w jaki sposób uczniowie powinni reagować w przypadku ujawnienia zachowań przemocowych oraz jak dbać o swoje bezpieczeństwo. Uświadomiono dzieciom, że nie można być obojętnym na krzywdę ludzką i o wszystkich niepokojących sygnałach

należy poinformować osoby dorosłe – informuje mł. asp. Magdalena Bieleńska.

Organizatorami kampanii „Dzieciństwo Bez Przemocy” są Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajowa Koalicja na rzecz Ochrony Dzieci, a jednym z partnerów jest polska Policja. Z tej okazji, na znak sprzeciwu wobec krzywdzenia dzieci, mieszkańcy Warszawy przejeżdżający ulicą Puławską od godz. 17.00 do świtu mogli zobaczyć fasadę budynku Komendy Głównej Policji podświetloną na kolor czerwony.

- Według „Barometru postaw wobec krzywdzenia dzieci w Polsce 2024”, badania przeprowadzonego przez Ipsos Polska i Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, w ostatnim roku co piąty Polak był świadkiem stosowania kar fizycznych wobec dziecka. Aż 28% z tych osób w żaden sposób na tę przemoc

nie zareagowało. Co więcej, jeden na trzech dorosłych obywateli naszego kraju dopuszcza stosowanie przemocy fizycznej wobec dzieci, a co piąty uważa, że kary fizyczne są dobrym narzędziem wychowawczym i są skuteczniejsze od rozmów. Te wyniki pokazują, że wiele jest jeszcze do zrobienia i pomimo spadku liczby osób popierających przemoc wobec dzieci na przestrzeni ostatnich 20 lat, nadal potrzebna jest zmiana świadomości w polskim społeczeństwie. Jak widać po tych danych przemoc wobec dzieci to w naszym kraju wciąż poważny problem. Na szczęście coraz więcej osób zaczyna dostrzegać skalę i skutki tego zjawiska. Stajemy się bardziej świadomi, staramy się być lepszymi rodzicami, uczymy się, jak wspólnie działać na rzecz dzieciństwa mocy – bez przemocy – przekazuje KGP.

RK

FOT. KPP W PUŁTUSKU

Czujka na straży bezpieczeństwa

„Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa!”, to ogólnopolska kampania edukacyjno-informacyjna na temat zagrożeń związanych z możliwością powstania pożarów w mieszkaniach lub domach jednorodzinnych oraz zatruciem tlenkiem węgla.

- W okresie jesienno-zimowym, w naszym kraju w mieszkaniach i domach jednorodzinnych wzrasta ryzyko powstania pożarów. Najczęściej dochodzi do nich w wyniku wad, albo niewłaściwej eksploatacji urządzeń grzewczych, elektrycznych i gazowych. W tym samym okresie odnotowywany jest także wzrost liczby zatrucia tlenkiem węgla, zwanym „cichym zabójcą”, gdyż jest niewidoczny oraz nie ma smaku, ani zapachu – informuje Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej.

Kampania jest skierowana m.in. do dzieci i młodzieży, ale także do seniorów i składa się z kilku obszarów, m.in.: edukacji, informacji i promocji.

- Celem głównym kampanii jest zmniejszenie liczby ofiar pożarów

i zatruc tlenkiem węgla w mieszkaniach oraz domach jednorodzinnych. Celami szczegółowymi są: podniesienie poziomu wiedzy na temat: zagrożeń związanych z pożarem w mieszkaniach lub domach jednorodzinnych, zagrożeń związanych z emisją tlenku węgla, zapewnienia właściwej ewakuacji oraz sposobów powiadamiania służb ratowniczych. Istotnym jest uświadomienie odbiorcom kampanii korzyści, jakie niesie za sobą zamontowanie i właściwa eksploatacja czujek dymu i tlenku węgla w mieszkaniach lub domach jednorodzinnych. Ważne jest przypomnienie właścicielom i zarządcą budynków

obowiązku okresowego dokonywania przeglądów i czyszczenie przewodów kominowych oraz sprawdzenie instalacji wentylacyjnej – przekazuje KG PSP.

Spotkanie z seniorami gminy Zatory. 20 listopada w budynku gminy Zatory druhowie z OSP Drwały mieli przyjemność spotkać się z seniorami, a temat przewodnim spotkania była akcja „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa!”

- Druhowie rozmawiali również o udzielaniu pierwszej pomocy z wykorzystaniem defibrylatora AED oraz fantoma na którym zostało przedstawione prawidłowe uciśnięcie. Na koniec spotkania naszym seniorom przypomina-

no o korzystaniu z odłasków, które bardzo często ratują nam życie. Rozmowa nie była końca, a atmosfera była bardzo serdeczna. Pięknie dziękujemy za miłe spotkanie i życzymy naszym seniorom dużo zdrowia! - przekazuje strażacy.

RK

FOT. OSP DRWAŁY

**POWIAT
ŻUROMIŃSKI**

Żuromińscy funkcjonariusze, z okazji Dnia Seniora, zorganizowali spotkanie dotyczące bezpieczeństwa osób starszych, na które wpływ ma wiele czynników, w tym te już dobrze znane, ale również te, które pojawiają się wraz z rozwojem technologicznym.

Dzień Seniora, to nie tylko ich święto, ale także okazja dla osób w wieku produkcyjnym i dzieci, kiedy mogą lepiej zapoznać się z sytuacją osób starszych, trudnościami jakie napotykają, samotnością z jaką się borykają, czy też ich perspektywą patrzenia na zmieniającą się gwałtownie rzeczywistość.

Świadomość to bezpieczeństwo

Samotni w tłumie

W czasach, kiedy rozwój nie był tak gwałtowny różnice między pokoleniami dotyczyły głównie zmian fizycznych i życiowego doświadczenia. Teraz, kiedy wszystko ulega zmianom w dużym tempie, nawet osoby w wieku 30-40 lat już mają problemy, aby za nimi nadążyć. Właśnie m.in. o zagrożeniach cybernetycznych, ale też metodach oszustw telefonicznych policjanci rozmawiali z Klubem Seniora „Nad Wkrą” w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Bieżuniu.

Seniorzy chętnie rozmawiali na tematy mające wpływ na możliwość wystąpienia zagrożenia i chętnie słuchali porad, jak przeciwdziałać takim sytuacjom – relacjonuje spotkanie Tomasz Łopiński, oficer prasowy KPP w Żurominie.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że policja nigdy nie poprosi obywateli o pieniądze. Zresztą w każdym przypadku, kiedy ktoś telefonicznie (nawet bliski)

FOT. KPP W ŻUROMINIE

lub za pośrednictwem internetowych komunikatorów prosi o pieniądze należy zachować szczególną czujność i dokładnie zweryfikować, czy rozmówca jest tym, za kogo się podaje. Dlatego zawsze należy się rozłączyć i zadzwonić czy to do lokalnej jednostki policji czy do osoby bliskiej z pytaniem, czy zaistniała sytuacja miała miejsce i czy to rzeczywiście ta osoba prosi o wsparcie finansowe.

W trakcie spotkania omówiono także inne, ważne kwestie m.in. bezpieczeństwa osób starszych, niekiedy

mieszkających samotnie. Dużą rolę w poczuciu bezpieczeństwa odgrywa najbliższa rodzina, która odpowiedzialna jest za seniorów. Czas na spotkanie, rozmowę w kwestiach codziennych zmagani pozwala czuć się im bezpiecznym – wskazuje oficer prasowy KPP w Żurominie.

Niedawno opisywaliśmy na naszych łamach przypadek seniora, który postanowił na swoim podwórku, na jednym z osiedli w Żurominie, przyciąć leszczynę. Mężczyzna spadł z drabiny, jednak jego nogi zaklinowały się w drabinkach. Interweniowały służby, ale tylko dlatego, że poszkodowanemu z trudem udało się osiągnąć telefonu. Kilka godzin nawoływał o pomoc, jednak nikt z sąsiadów nie zareagował. Mieszkał samotnie. Dlatego właśnie pojawiają się apele, aby zwracać szczególną uwagę na osoby starsze, mieszkające samotnie. Takich seniorów z roku na rok będzie przybywać. Zdarzają się także pozytywne przykłady, z których warto czerpać. Pisaliśmy także o seniorce, która trzy dni, nieprzytomna, spędziła na podłodze. Została uratowana przez żuromińskich policjantów po tym, jak

jej kilkudniowym milczeniem zaniepokoił się znajomy. Również w sąsiedniej Mławie niedawno udało się uratować mieszkającą samotnie starszą panią, w której domu ulatniał się gaz. Na czas odwiedził ją bliski członek rodziny.

Samotność to niesie ze sobą nie tylko niebezpieczeństwo, ale także depresję i nierzadko kłopoty finansowe, bywa, że skrywane. Wizyta u starszego rodzica, dziadka niesie dla tej osoby wiele radości i poczucia, że nie jest sama. A to niezmiernie ważne.

Podczas spotkania mundurowi zwrócili również uwagę na zmiany warunków pogodowych, które powinny uzmysłwić nie tylko osobom starszym, konieczność dostosowywania się do wymagań ruchu drogowego. Policjanci wskazywali na szybko zapadający zmrok, któremu towarzyszą nierzadko opady deszczu. Osoby starsze, które często poruszają się pieszo, są narażone na potrącenie, dlatego tak jak wszyscy zresztą, powinni nosić ze sobą odblaski.

Zima to także czas oblodzonych chodników i zwiększonej liczby urazów kończyn w skutek poślizgnięcia się. Używanie laski jako podpory i zabezpieczenia to nie wstyd i warto z niej korzystać.

Starzenie się to coś, czego się obawiamy, co prowadzi do wykluczenia i osamotnienia. Jednak los seniorów zależy od nas wszystkich. Możemy sprawić, że jesień życia wcale nie będzie takim złym doświadczeniem. Wszystko zależy od zaangażowania i chęci.

kuj

Sukcesywnie do celu

Park pięknieje z każdym rokiem

Starostwo Powiatowe w Żurominie od kilku lat rewitalizuje park podworski w Zielonej (gm. Kuczbork). Teraz udało się zakończyć czwarty etap inwestycji.

Park podworski w Zielonej, sąsiadujący ze Szkołą Podstawową oraz Zespołem Szkół Ponadpodstawowych, jest doskonałym przykładem tego, jak sukcesywnie, mniejszymi krokami, można odnowić zabytkowe miejsce. Dotychczas starostwo przeprowadziło cztery etapy rewitalizacji. Najpierw w parku powstały żwirowe ścieżki i mała infrastruktura, natomiast w dwóch kolejnych etapach głównym celem były nasadzenia drzew i krzewów ozdobnych.

Z końcem października zakończyło się czwarty etap pn. „Wykonanie trawników w ramach zadania Rewitalizacja parku podworskiego w miejscowości Zielona, gmina Kuczbork – Osada”. W ramach tej inwestycji wykonano trawniki wraz z wymianą podłoża na powierzchni 20.357 m². Wartość wykonanych robót wyniosła 336.822,90 zł. Zadanie współfinansowane jest ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego w wysokości 200 tys. zł w ramach programu „Mazowsze dla klimatu”.

Ostatnim etapem prac, będącym na razie w fazie planowania, byłaby budowa ogrodzenia parku. Ta kwestia jest jednak ściśle uzależniona od zdobycia na ten cel dofinansowania.

Park podworski w Zielonej to kompleks starodrzewu, będący pod opieką Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W związku z tym prace są wykonywane z większą ostrożnością, a co za tym idzie, kosztowniejsze.

Efekty kilku lat rewitalizacji już dziś mogą podziwiać mieszkańcy Zielonej, uczniowie i przejeżdżający drogą wojewódzką relacji Mława-Żuromin, gdyż park znajduje się w jej sąsiedztwie.

kuj

Inwestycje w powiecie

Droga w Stawiszynie gotowa

Starostwo Powiatowe w Żurominie zakończyło przebudowę niemal kilometrowego odcinka drogi w miejscowości Stawiszyn-Łaziska w gm. Biezuń. Ruszyły natomiast prace przy dwóch innych przedsięwzięciach.

Powiat żuromiński może pochwalić się, że większość dróg jest w dobrym lub bardzo dobrym stanie. Nie oznacza to natomiast, że nie ma już czego poprawiać. Wynika to m.in. z faktu, że drogi remontowane lub przebudowywane są odcinkowo ze względu na koszty. Jeszcze inną, ważną kwestią, jest wzmożony ruch ciężkich maszyn rolniczych i pojazdów transportowych.

Właśnie zakończyła się duża inwestycja drogowa na terenie gminy Biezuń. W miejscowości Stawiszyn-Łaziska przeprowadzono kompleksową przebudowę drogi. Powstały chodniki, odwodnienie, nowa nawierzchnia i oznaczenia. Drogę poszerzono z 5 do 6 metrów. Inwestycja kosztowała ponad 2,6 mln zł z czego 60 proc. stanowi dofinansowanie ze środków marszałkowskich. W najbliższy czwartek (28 listopada) odbędzie się uroczyste otwarcie tego odcinka.

Jakiś czas temu rozmawialiśmy ze starostą Jerzym Rzymowskim na temat pobliskiej drogi, ze Stawiszyna do Sła-

Przebudowana droga w miejscowości Stawiszyn-Łaziska.

węcina, mocno zdegradowanej, wówczas starosta zapewniał, że powiat ma ten fragment na uwadze i szuka możliwości sfinansowania jego modernizacji.

Tymczasem, jak poinformował nas Jan Okwiszewski, pracownik Wydziału Infrastruktury w Starostwie Powiatowym w Żurominie, ruszyły prace w Chromakowie (gm. Lutocin), gdzie przebudowywany jest odcinek drogi powiatowej od zakrętu w stronę Poniatowa do skrzyżowania drogi powiatowej z drogą gminną w kierunku Siemich. Tutaj również inwestycja obejmuje szereg prac, w tym budowę chodników, odwodnienia i położenia nowej nawierzchni. Mieszkańcy długo czekali na ten moment, szczególnie na chodniki. Ta inwestycja kosztować będzie prawie 2,8 mln zł, z czego ponad 1,6 mln zł

stanowi dofinansowanie ze środków marszałkowskich. Przejeżdżając przez miejscowość położoną na alternatywnej dla drogi wojewódzkiej trasie Żuromin-Sierpc należy się spodziewać utrudnień.

Starostwo ma także dobrą informację dla mieszkańców Żuromina oraz gminy Kuczbork. Na dniach spodziewane jest rozpoczęcie remontu ulicy Szpitalnej w stolicy powiatu a także, w ramach tej samej inwestycji, drogi powiatowej relacji Sarnowo-Zalesie (do granicy z powiatem działdowskim). Remontowi poddany zostanie odcinek niemal kilometra w Żurominie oraz niemal 2 kilometrów w gminie Kuczbork. Koszt inwestycji to niecałe 1,5 mln zł z czego 60 proc. stanowi dofinansowanie rządowe.

Powiat planuje kolejne drogowe inwestycje w budżecie na przyszły rok, jednak jak zawsze, wszystko zależy od pozyskanych na ten cel środków zewnętrznych. O inwestycjach, nie tylko tych dotyczących infrastruktury drogowej, poinformujemy po uchwaleniu przez radnych budżetu na 2025 rok.

kuj

Dobre wieści z Żuromina

Trampoliny już są

Pomysł burmistrza Michała Bodenszaca szybko się zmaterializował. W parku miejskim przy ulicy Lidzbarskiej powstały wyczekiwane trampoliny ziemne.

Żuromin to miasto, które wbrew pozorom posiada dużą przestrzeń na infrastrukturę sportowo-rekreacyjną. W największym parku powstał właśnie kompleks trampolin ziemnych, zlokalizowanych zaraz przy wybudowanym wcześniej placu zabaw dla dzieci. War-

to wspomnieć, że w parku znajdują się kamery, więc akty wandalizmu nie pozo-

FOT. UGIM W ŻUROMINIE

staną bezkarne. To kolejna inwestycja skierowana do młodych żurominian w tej lokalizacji. Nieopodal znajduje się także skate park oraz kompleks orlików.

Ziemne parki trampolin są coraz popularniejsze, a to ze względu na większe bezpieczeństwo dla użytkowników niż w przypadku trampolin przenośnych. Pozwolą na aktywne spędzanie czasu poza domem, czy mieszkaniem. Inwestycja kosztowała samorząd ponad 217,5 tys. zł z czego niemal 106 tys. zł stanowiło dofinansowanie ze środków marszałkowskich.

kuj

Zatańczyli w senacie

Zespół Tańców Historycznych z Miejskiego Domu Kultury w Przasnyszu zatańczył w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej.

Inicjatorem tego wydarzenia był senator Krzysztof Bieńkowski. Tancerze, w pięknych historycznych strojach zatańczyli poloneza do muzyki „Pożegnanie Ojczyzny” Michała Kleofasa Ogińskiego. Widzami tego niecodziennego wydarzenia byli liczni senatorowie, marszałek Małgorzata Kidawa-Błońska oraz goście z Przasnysza i Ciechanowa.

Występ został nagrodzony gromkimi brawami widzów.

Profesor z Chorzel

Urodził się w Przasnyszu, wychował w Chorzelach – prof. dr hab. n. med. Mariusz Kuśmierczyk, znakomity kardiochirurg i transplantolog – zajął 5. miejsce w konkursie „Złoty Skalpel”, organizowanym od 16 lat przez redakcję „Puls Medycyny”.

W 2018 r. uhonorowany został tytułem Zasłużony dla Gminy Chorzele. Mówią o nim zarówno w świecie lekarskim, jak i pacjenci, że jest godnym następcą swojego profesora Zbigniewa Religi.

Wyróżnienie w konkursie profesor Kuśmierczyk zdobył za projekt „Serce w pudełku”. Projekt znajduje zastosowanie przy transporcie pobranego do przeszczepienia, wciąż bijącego serca, przy

użyciu aparatury OCS Trans Medics – jedynej na świecie urządzenia umożliwiającego transport „bijącego” serca w warunkach zbliżonych do naturalnych. Zastosowane w nim rozwiązania pozwalają na 3-krotne wydłużenie czasu przydatności organu do wszczepienia, a także na monitorowanie parametrów serca pobranego. Rozszerza także pulę dawców o osoby ze stwierdzoną śmiercią

na miejscu lub po nieskutecznej resuscytacji. Wszczepienie może nastąpić nawet po 30-minutowym zatrzymaniu akcji serca. Osiągnięcie to otworzyło nowe możliwości w transplantologii.

W skład 18-osobowego jury konkursu „Złoty Skalpel” wchodzi wybitni specjaliści z dziedziny medycyny, którzy oceniają projekty wnoszące nową jakość do polskiego systemu opieki zdrowotnej.

W marcu 2024 r. prof. Mariusz Kuśmierczyk jako pierwszy w Polsce kardiochirurg i transplantolog rozpoczął przeszczepienia serca „bijącego” transportowanego przez 12 godz. w urządzeniu OCS Trans Medics. Jest to kolejne medyczne osiągnięcie, ponieważ profesor już wcześniej wprowadzał do medycyny innowatorskie projekty.

Zaświeciły się na czerwono

19 listopada w Przasnyszu niektóre budynki zaświeciły się na czerwono, tym samym włączając się do kampanii Dzieciństwo bez Przemocy.

Z apelem takim wystąpili organizatorzy Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajowa Koalicja na Rzecz Ochrony Dzieci. Dzień ten zapisany jest jako Międzynarodowy Dzień Przeciwdziałania Przemocy wobec Dzieci i był jednocześnie dniem kończącym kampanię, której oficjalne rozpoczęcie miało miejsce w Sejmie RP 8 października. W Przasnyszu do akcji przełączyły

się szkoły i instytucje, m.in. PCPR, Szkoła Podstawowa nr 2 im. H. Sienkiewicza, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Liceum Ogólnokształcące im. KEN i kilka innych. Na apel o podświetlenie budynków odpowiedziało również kilka placówek w powiecie – w Chorzelach, Czernicach Borowych i Krzynowłodze Małej. Ponadto w kampanii wzięły udział przasnyskie placówki, organizując różnego rodzaju wydarzenia edukacyjne, adresowane do dzieci, rodziców i osób pracujących z dziećmi. Kampania Dzieciństwo bez Przemocy jest wyrazem sprzeciwu wobec krzywdzenia dzieci. Ma na celu

uwrażliwianie na problem i promowanie systemowych rozwiązań sprzyjających dobremu dzieciństwu. **ESKA**

Nagrody i wyróżnienia dla OSP

Do OSP Wężewo trafi nagroda w wysokości 10 tys. zł. Jednostka zajęła I miejsce w konkursie „Ochotnicza Straż Pożarna nie tylko ratuje, ale integruje”, organizowanym przez Biuro Regionalne Krajowej Sieci Obszarów. Wyróżnienia i nagrody w wysokości 2,5 tys. zł otrzymały również: OSP w Krasnem i OSP w Lipie.

Konkurs ten skierowany jest do jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych działających w województwie mazowieckim, zaś jego intencją jest poszukiwanie oraz nagradzanie dobrych praktyk

w zakresie działalności pożarogasniczej i pozaratowniczej OSP. W konkursie wzięło udział 25 ochotniczych straży pożarnych. Pod uwagę brano m.in.: wykorzystanie przestrzeni i zasobów OSP na potrzeby innych organizacji

w gminie, współpracę OSP z nimi, wspólne organizowanie wydarzeń społecznych i kulturalnych, angażowanie dzieci i młodzieży w funkcjonowanie OSP oraz aktywizowanie lokalnych spo-

łeczności. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się na początku listopada podczas XVII Mazowieckiego Kongresu Rozwoju Obszarów Wiejskich. **ESKA**

Park w Lesznie zaprasza na spacer

Gmina Przasnysz zakończyła II etap modernizacji Parku Podworskiego w Lesznie, realizowany w ramach inwestycji pod nazwą „Budowa i wymiana elementów infrastruktury w Parku Podworskim w Lesznie”. Inwestycja została dofinansowana z Programu Polski Ład w wysokości 852 713,37 zł.

Symboliczne przecięcie wstęgi miało miejsce 20 listopada. Uroczystość była także okazją do oficjalnego przytwierdzenia na jednym ze znajdujących się tam dębów tabliczki z napisem „Pomnik Przyrody”. Była to realizacja uchwały, którą przyjęli radni podczas Sesji Rady Gminy Przasnysz o treści:

„Ustanawia się pomnikiem przyrody drzewo z gatunku dąb szypułkowy

(Quercus robur), rosnący na terenie zabytkowego podworskiego parku krajobrazowego położonego w miejscowości Leszno na działce ewidencyjnej nr 446, obręb 0022, stanowiącej własność Gminy Przasnysz”.

Jest to pierwszy pomnik przyrody w powiecie przasnyskim. Nadano mu nazwę „Dąb Zygmunt”.

II etap prac obejmował częściową wymianę ogrodzenia i montaż furtki wejściowej oraz bramy wjazdowej. Wyremontowane zostały alejki, wzdłuż nich umieszczono osiem tablic tematycznych. Park oświetlają będą lampy LED, stanęły nowe ławki i kosze na śmieci. Uzupełniono nasadzenia, zamontowano monitoring. W parku znajduje się sad owocowy, postawiono 14 uli, a wiosną rozkwitnie łąka kwietna.

Park podworski w Lesznie powstał w XIX w. Jest wpisany do rejestru zabytków ze strefą ochrony konserwatorskiej i ma charakter ogólnodostępnego parku krajobrazowego. Ciągłą się w nim malownicze aleje grabowe, grupują jesiony, kasztanowce i klony. Niektóre drzewa mają ponad 200 lat. W parku rośl jesion Henryka Sienkiewicza, pod którym pisarz siadywał, przebywając podczas wakacji u swojego szkolnego kolegi – Antoniego Ostrowskiego. Fakt ten upamiętnia tablica. Wzdłuż parku biegnie droga, przy której znajduje się czternaście 100-letnich kasztanowców białych o średnicach pni 65-95 cm. **ESKA**

SI – dla stowarzyszeń i działaczy

W przasnyskim Centrum Animacji Centrum Animacji i Wsparcia dla Społeczności Lokalnej odbyło się szkolenie nt. sztucznej inteligencji (SI) w działaniach społecznych, pod hasłem „Zwiększ efektywność i wprowadź innowacyjne rozwiązania”.

Skierowane było do działaczy społecznych oraz osób pracujących w instytucjach zainteresowanych tematem – pracowników samorządu

lokalnego, kultury i oświaty. Organizatorem szkolenia była Federacja ROSA, zaś wydarzenie sfinansowane zostało ze środków Miasta Przasnysz i Samorządu Województwa Mazowieckiego. W trakcie wydarzenia omówiono kluczowe aspekty sztucznej inteligencji, jej potencjał oraz zastosowanie w pracy organizacji społecznych. Uczestnicy spotkania poszukiwali odpowiedzi na pytania: „Jak inteligentna i jak sztuczna jest sztuczna inteligencja?”; omawiano jej ograniczenia i wady oraz jej zastosowanie w działaniach społecznych. Drugie spotkanie z tego tematu odbędzie się

16 grudnia, podczas którego omówione zostanie – generowanie tekstu, obrazu, dźwięku i wideo z wykorzystaniem SI, jej zastosowanie w codziennej pracy NGO oraz przygotowanie projektów społecznych z jej wykorzystaniem. Obecni na spotkaniu dowiedzieli się także, jak tworzyć efektywne prompty, czyli polecenia dla SI, które pozwalają uzyskiwać właściwe odpowiedzi.

Szkolenie prowadził trener Paweł Pyrzyński, który przybliżył również ograniczenia technologii, ryzyko błędów czy etyczne dylematy związane z nowym zjawiskiem jakim jest sztuczna inteligencja. **ESKA**

Kompleks sportowy na jaki czekano

Na terenie Zespołu Szkół Powiatowych im. mjr. Henryka Sucharskiego przy ul. Mazowieckiej w Przasnyszu powstał kompleks boisk - boisko piłkarskie i dwa boiska wielofunkcyjne (do piłki siatkowej, koszykówki i piłki ręcznej), 3-torowa bieżnia lekkoatletyczna wraz ze skocznią w dal oraz trybuna dla 104 kibiców.

Zadanie obejmowało również doposażenie siłowni szkolnej w Zespole Szkół Powiatowych, bazy sportowej w Liceum Ogólnokształcącym im. KEN oraz zakup sprzętu sportowego dla Zespołu Szkół Powiatowych im. Wł. St. Reymonta w Chorzelach.

Inwestycja kosztowała prawie 2 mln złotych. Niemal cały jej koszt został pokryty ze środków pozyskanych w ramach Polskiego Ładu (1 949 245,88 zł).

Wraz z krytym lodowiskiem a oraz letnimi basenami całość

stworzyła duży kompleks sportowy, na który z pewnością czekali mieszkańcy zarówno miasta jak i powiatu. **ESKA**

Nietypowa praktyka Makowa

Mówią, że taniej, ale czy na pewno?

Makowa wygrało Miejskie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych, natomiast przetarg na zagospodarowanie odpadów wygrało z kolei prywatne makowskie przedsiębiorstwo Blysk-Bis. W tym roku samorząd ponownie ogłosił dwa zamówienia. Kto wygra? To się niebawem okaże.

Zapytaliśmy miasto, dlaczego dzieli przetarg na dwie części.

„Analiza sytuacji rynkowej związanej z gospodarowaniem odpadami na przestrzeni ostatnich lat skłoniła miasto Maków Mazowiecki do podjęcia decyzji o podziale zamówienia publicznego na odbiór i zagospodarowanie odpadów na dwa odrębne postępowania przetargowe. To rozwiązanie ma na celu zapewnienie większej konkurencyjności na rynku i stabilizację cen usług.

Podział zamówienia na odbiór i zagospodarowanie odpadów pozwala na bezpośrednią konkurencję między instalacjami przetwarzającymi odpady. Wykonawcy składający oferty na zago-

spodarowanie odpadów rywalizują ze sobą ceną, co przekłada się na korzystniejsze warunki dla miasta. Z kolei wykonawcy zajmujący się odbiorem odpadów kalkulują swoje oferty w zależności od odległości do wskazanych w przetargu instalacji, co dodatkowo zwiększa konkurencyjność cenową.

Dzięki temu rozwiązaniu miasto może wybrać najkorzystniejsze ceny zarówno za odbiór, jak i zagospodarowanie odpadów. **W porównaniu do poprzedniej formuły, gdzie jeden wykonawca świadczył obie usługi, obecny model eliminuje marżę pośredników i pozwala na uzyskanie znacznie niższych kosztów.** Ponadto, podział zamówienia eliminuje ryzyko podwyżek cen w trakcie realizacji umowy, które w przeszłości były często wymuszane przez wzrost kosztów na instalacjach przetwarzających odpady. W efekcie, zastosowany przez miasto Maków Mazowiecki model zamówienia publicznego gwarantuje stabilność cen

w całym okresie obowiązywania umowy, co przekłada się na oszczędności dla budżetu miasta i mieszkańców”

- odpowiedziała Alicja Prejs, kierowniczka Wydziału Rozwoju Gospodarczego, Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych, Promocji i Sportu w Urzędzie Miejskim w Makowie Mazowieckim.

Wcześniej wykonawcą obu usług była miejska spółka (MPUK). Z odpowiedzi samorządu można zatem wywnioskować, że z wywozem odpadów komunalnych lepiej radzi sobie przedsiębiorstwo prywatne (w zakresie stabilności cen).

Nie wiadomo dokładnie, jak taki rozkład wpływa na zmniejszenie kosztów dla tych konkretnych przedsiębiorstw, ale można zauważyć, że koszty dla mieszkańców rzeczywiście pozostają od 2023 roku na tym samym poziomie,

który, notabene, wcale nie jest niski. W samorządach gminnych w naszym regionie koszt odbioru i wywozu odpadów oscyluje zwykle w granicach 24-29 zł od osoby, ale są również gminy i miasta, gdzie koszt ten jest jeszcze niższy. W Makowie Mazowieckim jest to kwota 35 zł od osoby, a i tak w ubiegłym roku miasto musiało do śmieci dopłacić.

Niebawem samorząd rozstrzygnie nowe przetargi. Wówczas okaże się, czy mieszkańcy będą płacić tyle samo co obecnie, czy może miasto zdecyduje się na podniesienie opłat. Obniżka jest mniej prawdopodobna, zwłaszcza, że już teraz samorządy alarmują, iż wzrastają koszty utylizacji odpadów. **kuj**

ZDJĘCIE ILUSTRACYJNE PIKABAY.COM

W Makowie Mazowieckim kwestią odpadów zajmują się... dwa przedsiębiorstwa. Jedno odbiera, a drugie wywozi śmieci. Urząd twierdzi, że taka praktyka wpływa korzystnie na koszty tych usług. Tymczasem cena rośnie...

W większości samorządów w naszym regionie co roku lub co dwa lata organizowany jest jeden przetarg na odbiór i wywóz odpadów komunalnych. Tymczasem w Makowie Mazowieckim wdrożono podział tego przetargu na dwa, odrębne. W 2023 roku przetarg na odbiór odpadów od mieszkańców

Bioróżnorodność na wyciągnięcie ręki

Nie tylko „ptaszki i żabki”

Postanowiliśmy zgłębić założenia projektu, na który niedawno Maków Mazowiecki otrzymał z funduszy UE niemal 6 mln zł. Okazuje się, że koszt inwestycji jest tak duży (ponad 9 mln zł), ponieważ zakłada rozbudowę infrastruktury pieszej.

Jak informuje nas Alicja Prejs, kierowniczka Wydziału Rozwoju Gospodarczego, Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych, Promocji i Sportu w Urzędzie Miejskim w Makowie Mazowieckim, a jednocześnie autorka projektu „Wzmocnienie dziedzictwa przyrodniczego oraz rozwój nowych terenów zielonych”, zakłada on kompleksową rewitalizację ponad 13 ha obszarów położonych wzdłuż rzeki Orzyc, głównie w Parku Sapera, ale także wokół Zalewu Miejskiego.

Pierwotnie, jak informował Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, który przydzielił dotację,

głównym celem inwestycji jest stworzenie zbiorników bichenotycznych dla ptaków, ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej i platform lęgowych dla ptaków. Wówczas wydawało się, że koszt ponad 9 mln zł na tego rodzaju inwestycję jest dość wysoki. Wątpliwości te rozwiewa autorka projektu, która wskazuje, że wymienione w komunikacie przedsięwzięcia to tylko niewielka część tej inwestycji. Kosztowne będą inne działania, chociażby budowa ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej. Nie chodzi tu o wytyczenie zwykłego, żwirowego szlaku z tablicami informacyjnymi, a budowę infrastruktury umożliwiającej obserwację przyrody. W ten sposób w Parku Sapera powstaną drewniane podesty, czatownie, kładki linowe i wieże widokowe. Założeniem projektu jest także stworzenie systemu kładek i podestów pieszych wzdłuż rzeki Orzyc (starorzecze) oraz przy Zalewie Miejskim, umożliwiających bezpieczny dostęp do unikatowych ekosystemów. Nowa inwestycja to także nasadzenia pasów buforowych (krzewów), pełniących

funkcję naturalnego filtra oczyszczającego powietrze, a także wysianie łąki kwietnej, która będzie stanowić nie tylko ozdobę miasta, ale również „bufet” dla owadów.

Cały projekt inwestycji jest podyktowany chęcią zwiększenia dostępności mieszkańców do otaczającej ich przyrody, umożliwieniem im lepszej obserwacji, a co za tym idzie, aktywnego wypoczynku na łonie natury w mieście. W czasach kurczącego się dostępu do obszarów zielonych w miastach projekt ten wydaje się odpowiedzią na zapotrzebowanie makowian.

Kwestią odrębną pozostaje tzw. dokładka z budżetu do tego zdania. Wynosi ona bowiem ponad 3,3 mln zł. To duża kwota, dlatego miasto stara się o dodatkowe finansowanie projektu. Dużo zależy także od wyniku przetargu.

Inwestycja, jeżeli dojdzie do jej realizacji, rozłożona zostanie na dwa lata. Infrastruktura do obserwacji powstałaby w 2026 roku. **kuj**

Różan

Przedszkole już niemal gotowe

Inwestycja realizowana przez gminę Różan, warta blisko 15 mln zł niebawem zostanie zakończona. Burmistrz Piotr Świderski informuje, że właśnie trwają ostatnie odbiory. Tymczasem samorząd przygotowuje się do kolejnej dużej inwestycji dedykowanej najmłodszym mieszkańcom gminy.

Do nowego przedszkola w Różanie będzie mogło uczęszczać aż 175 dzieci. Obiekt jest już niemal gotowy, ale na jego otwarcie trzeba jeszcze poczekać.

- Planujemy oficjalne otwarcie przedszkola wraz z rozpoczęciem nowego roku szkolnego – wskazuje przybliżony termin burmistrz Różana.

Oznacza to, że prezentacja inwestycji nastąpi w okresie, kiedy zaczną z niego korzystać mali mieszkańcy gminy Różan.

Ta inwestycja kosztowała samorząd niemal 15 mln zł (dokładnie

14.866.650,49 zł). Gmina Różan pozyskała na ten cel łącznie 8 mln 250 tys. zł, z czego 4 mln 250 tys. zł stanowią środki z rządowego programu „Polski Ład”, a 4 mln zł to dofinansowanie przyznane przez Samorząd Mazowsza w ramach tzw. równomiernego rozwoju. Ponad 6,6 mln zł stanowi wkład własny gminy Różan.

Nowy obiekt jest przestronny, jasny, a niebawem będzie również nowoczesnie wyposażony. Inwestycję w ramach wygranego przetargu realizowała firma EkoInbud z Gdańska.

To nie koniec dobrych informacji. Piotr Świderski poinformował także, że w przyszłym roku samorząd ruszy z budową nowego żłobka dla 50 maluchów. Obiekt będzie zlokalizowany obok funkcjonującego obecnie Przedszkola w Różanie. Gmina ma już teren przeznaczony na ten cel.

Będzie to kolejna, duża inwestycja dedykowana małym mieszkańcom gminy Różan. **kuj**

Strażacy mają nowy pojazd

Wóz dla OSP Różan

Z wielkim entuzjazmem strażacy i mieszkańcy przywitali w poniedziałek (18 listopada) nowy pojazd. Dzięki niemu skuteczniej i w komfortowych warunkach druhowie będą nieść pomoc lokalnej (i nie tylko) społeczności.

Zakup nowego, ciężkiego pojazdu ratowniczo-gaśniczego został sfinansowany dzięki wsparciu Unii Europejskiej, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, Sejmiku Województwa Mazowieckiego oraz Urzędu Miasta i Gminy Różan. Wóz kosztował niemal 2 mln zł (1.942.293 zł). W ramach programu „Mazowsze dla straży pożarnych” gmina pozyskała na ten cel 150 tys. zł, a w ramach funduszy UE (także za pośrednictwem UMWM) samorząd pozyskał dodatkowo niemal 1 mln 281 tys. zł, plasując się na 8

miejsu listy rankingowej. Fundusze zewnętrzne pozyskane przez Urząd Miasta i Gminy Różan nie wystarczyły na pokrycie w całości kwoty zakupu pojazdu, dlatego samorząd skierował na ten cel dodatkowo ponad 511 tys. zł z własnego budżetu.

FOT. FBZYSZEK JANYSZKO

W poniedziałek o godzinie 20:00 przed Posterunkiem Straży Pożarnej w Różanie zgromadzili się strażacy, przedstawiciele gminy i mieszkańcy, aby uroczystie powitać nowy nabytek. W asyście innych wozów strażackich wjechał na plac przed posterunkiem, gdzie obejrzeni go ochotnicy z OSP Różan, a następnie zaprezentowali go wraz z wyposażeniem zebranych mieszkańców. Dzieci chętnie zwiędzały wnętrze nowego nabytku.

Zakup ciężkiego pojazdu ratowniczo-gaśniczego to ważna inwestycja w przyszłość lokalnej społeczności, zważywszy na to, że gmina Różan jest bardzo leśnista, a jej nadnarwiańskie ukształtowanie terenu stanowi wyzwanie w dotarciu na miejsce interwencji. Oby nowy pojazd strażakom z Różana służył jak najlepiej i najdłużej. **kuj**

FOT. PIOTR ŚWIDERSKI

XIV Powiatowy Konkurs Pieśni Patriotycznej „Pieśń ujdzie cało...”

W czwartek 21 listopada, w Liceum Ogólnokształcącym im. Piotra Skargi w Pułtusku, odbył się XIV Powiatowy Konkurs Pieśni Patriotycznej „Pieśń ujdzie cało”, pod honorowym patronatem Starosty Pułtuskiego Jana Zalewskiego oraz Burmistrza Miasta Pułtusk Beaty Jóźwiak. Konkurs zgromadził w sali sportowej LO ponad 100 utalentowanych wykonawców oraz liczną publiczność. Podczas wydarzenia Samorząd Powiatu Pułtuskiego reprezentowała Członek Zarządu Powiatu Emilia Agata Gąsecka, zaś Samorząd Gminy Pułtusk Zastępca Burmistrza Mateusz Miłoszewski. Wśród zaproszonych gości nie zabrakło przedstawiciela Mazowieckiego Kuratorium Oświaty w Warszawie – dyrektor ciechanowskiej delegatury Małgorzaty Sobeckiej. Uczestników, gości oraz zgromadzoną publiczność powitali Dyrektor Liceum Ogólnokształcącego im. Piotra Skargi Anna Majewska oraz Janusz Iwiński.

Czwartkowy Powiatowy Konkurs Pieśni Patriotycznej rozpoczęła prezentacja mundurów historycznych, którą przygotowała Pułtuską Grupą Rekonstrukcji Historycznej 13 Pułku Piechoty pod dowództwem st. chor. sztab. Leszka Topolskiego.

Wykonawców, biorących udział w konkursie w trzech kategoriach – szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych oraz pieśni kresowa – oceniało jury w składzie: Wanda Koniecka-Pieńkos, Aldona Łaszczyk, Ewa Frakstein, Michał Kisiel, Szymon Fabisiak. Po wysłuchaniu wszystkich młodych artystów, jury wyłoniło laureatów, którymi zostali:

W KATEGORII I – szkoły podstawowe

I miejsce – Maciej Pietrzykowski „Samosierra” – Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusku

II miejsce – Zuzanna Szulecka „Powróć tu” – Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Klaudy Potockiej w Pułtusku

III miejsce – Zespół wokalo-instrumentalny ze Strzegocina „Hej, my Partyzanci” – Szkoła Podstawowa w Strzegocinie

Nagrody specjalne:

- Chór z Pniewa „Idą leśni” – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pniewie
- Natalia Gerek „Modlitwa o pokój” – Publiczna Szkoła Podstawowa im. kard. Stefana Wyszyńskiego w Obytem
Nagrodę dla laureata I miejsca w kategorii szkół podstawowych ufundowała Burmistrz Miasta Pułtusk Beata Jóź-

wiak. Przekazał ją Zastępca Burmistrza Miasta Pułtusk Mateusz Miłoszewski.

W KATEGORII II – szkoły ponadpodstawowe

I miejsce – Maja Olkowska „O mój rozmarynie” – Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Skargi w Pułtusku

II miejsce – Zespół Bratniacy „Półka Polska żyje w nas” – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. A. Świętochowskiego w Golotczyźnie

III miejsce – Aleksandra Jasińska „Miasto 44” – Zespół Szkół im. Bolesława Prusa w Pułtusku

Nagroda Specjalna:

Gabriela Kęsicka „Tęskno mi Panie” – Zespół Szkół Zawodowych im. Jana Ruskowskiego w Pułtusku
Nagrody dla laureatów I, II i III miejsca ufundował Starosta Pułtusk Jan Zalewski. Nagrody wręczyła Członek Zarządu Powiatu Pułtuskiego Emilia Agata Gąsecka.

W KATEGORII III – pieśń kresowa

I miejsce – Natalia Łączkowska „Już mi raz zabrali Wilno” – Zespół Szkół Zawodowych im. Jana Ruskowskiego w Pułtusku

II miejsce – Zespół Kantylena „Wspomnienia ze Lwowa” – Publiczna Szkoła Podstawowa

nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. mjr. Henryka Sucharskiego w Pułtusku
III miejsce – Maja Gąszcz „Lwowskie tango” – Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Skargi w Pułtusku

Nagroda specjalna:

Ksawery Borzuchowski „Tylko we Lwowie” – Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusku

NAGRODY DODATKOWE

Nagrodę specjalną od Stowarzyszenia Pamięć i Tożsamość im. Wincentego Witosa, która wręczyli Witold Chrzanowski oraz Agata Łojek otrzymała Natalia Gerek z Publicznej Szkoły Podstawowej im. kard. Stefana Wyszyńskiego w Obytem za piosenkę „Modlitwa o pokój”

Kolejną nagrodę specjalną otrzymała Laura Kisiel ze Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi w Dzierżenie za piosenkę „Godzina W”

Nagrodę specjalną WYRÓŻNIENIE otrzymał duet Cantus Duo z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. mjr. Henryka Sucharskiego w Pułtusku za utwór „Warszawa ma”

Organizatorem XIV Powiatowego Konkursu Pieśni Patriotycznej „Pieśń ujdzie cało...” było Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Skargi w Pułtusku. Wydarzenie zakończyło powiatowo-miejskie obchody Narodowego Święta Niepodległości.

Spotkanie z okazji Dnia Pracownika Socjalnego

W środę 20 listopada, w Starostwie Powiatowym w Pułtusku, z okazji zbliżającego się Dnia Pracownika Socjalnego, odbyło się spotkanie z dyrektorami i kierownikami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu naszego powiatu.

W spotkaniu wzięli również udział Członkowie Zarządu Powiatu Pułtuskiego – Emilia Agata

Gąsecka, Zbigniew Księżyk i Wiesław Cienkowski, a także Przewodniczący Rady Powiatu w Pułtusku Tadeusz Nalewajk, Skarbnik Powiatu Renata Krzyżewska oraz Sekretarz Powiatu Katarzyna Jankowska. W imieniu Samorządu Powiatu Pułtuskiego Starosta Jan Zalewski podziękował za zaangażowanie pracowników socjalnych w codzienną pracę na rzecz osób potrzebujących pomocy oraz złożył życzenia na ręce dyrektorów i kierowników jednostek pomocy społecznej.

Dorastanie bez przemocy – konferencja Fundacji Promocji Kultury i Edukacji „ART-HEART”

We wtorek 12 listopada, w Starostwie Powiatowym w Pułtusku, odbyła się konferencja podsumowująca realizację zadania publicznego w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego pt. „Dorastanie bez przemocy”. Celem zadania, realizowanego przez Fundację Promocji Kultury i Edukacji „ART-HEART” było upowszechnienie i rozwijanie świadomości społecznej na temat zjawisk przemocy, agresji i hejtu.

Zadanie przeprowadzono w formie warsztatów teatralnych, w których wzięło udział ponad 350 uczniów oraz kadra pedagogiczna ze szkół ponadpodstawowych Powiatu Pułtuskiego.

Podczas konferencji młodzież wraz z Prezes Zarządu Fundacji „ART-HEART” Dorotą Polewacz przybliżyła zebranym cele realizowanego zadania. Na zakończenie głos zabrała Członek Zarządu Powiatu Pułtuskiego Emilia Gąsecka, która podziękowała za realizację zadania oraz kreatywne podejście do przekazania młodzieży i pedagogom potrzebnej i ważnej wiedzy.

inf. zdj. Wydział Rozwoju i Promocji Starostwa Powiatowego w Pułtusku

Poetycki listopad

Kiedy pada określenie „Jak kolorowy ptak”, to pojawia się natychmiast postać Daniela Ratz – zawsze w kapeluszu – i tak, jak jego obrazy, przystrojona cekinami, łańcuchami, koralami, z dłońmi w pierścieniach i sygnetach.

Poza pisaniem tworzył Madonny, zdobione jak on i malował niezwykle kompozycje. Byłem gościem w domu

Daniela, kiedy mieszkał w Płocku, zawsze podziwiałem jego niezwykle Madonny, bo ten artysta oddawał im niezwykłą cześć, a dziś, kiedy odszedł, jest najlepszym przewodnikiem po twórczym świecie tych, którzy tak jak on zniknęli. Daniel Ratz wielokrotnie odwiedzał Ciechanów i pozostawał w dobrych relacjach z poetyckim i literackim środowiskiem naszych miast, które pożegnały w ostatnim czasie wielu poetów. Stał się swoistym symbolem tych co odeszli. Ich tomiki zalegają biblioteczne

półki i tylko pamięć, która po nich trwa, pozwala wydobywać ich wiersze z kart książek. Sami już nie mogą. Dziś ich przypominamy: ciechanowianie – Alfred Borkowski, Janina Boniakowska, Zenona Cieślak-Szymanik, Stanisław Kęsik, Marianna Olkowska, Ewa Kopacz oraz związani ściśle ze środowiskiem twórczym tego miasta – Barbara Krajewska (Janowiec Kościelny), Henryk Marcinkiewicz (Mława), Artur Falenta (Toruń) i Lam Ouang My (Wietnam).

KRZYSZTOF BIENKOWSKI

Daniel Ratz

Moja modlitwa socjalna

Panie przywróć naszemu miastu piękno i zieleni ciepło rodzinnym domom czystą rzekę ptaki o poranku uśmiech ludzi na porannych zakupach stróża z miotłą i jeszcze spraw aby nie było urzędów komisji, zarządzeń, bogactwa a bezdomne psy i koty miały swoją ojczyznę... może żądam zbyt dużo ale przecież tylko tego co dawno stworzyłeś i nie zapomnij proszę o stróżu, psach i kotach bo jeżeli nie ty to kto będzie o nich pamiętał...

Alfred Borkowski

Farska Góra

Labirynt wzruszeń pradawnych zdarzeń dzwon, różami legend upiornych płonie, w skrzepłej ciemności puls przeszły. Farska Góra koliba wieków, lamus miasta, pępek ulic w zapomnieniu trwa. W burzach popiołów

przypina skrzydła, hołubi wichry, myślom dzwoni skowronkiem śpiew nad Łydynią.

Barbara Krajewska

Zamek w Ciechanowie

Wśród zieloności łąk opasany szafirową wstęgą Łydyni stoi zamek w czerwonej szacie wierny świadek wzlotów i upadków grodu Tu kultura kwitnie słodko niczym zagon ślubnej gryki w objęciach pszczoł Przez próg przelewają się wycieczki spoglądają na mury liczą zabliznione rany po szwedzkich kulach lustrują gościniec zaglądają do biblioteki do sali rycerskiej i baszt Wiatr pyta: - Czego tak szukają? A gołąb srebrnopióry odpowiada: - Szukają królowej Bony By się jej nisko pokłonić i wypatrują książąt mazowieckich dzięki którym zamek tu stoi

Stanisław Kęsik

Ościłowski las

Za domem, za polem, za mgłą poranną Jest las mazowszański z kroniką otwartą, W której dzieciół odstukuje sercu Pieśń sosnową – w słońcu konwaliową. Odstukuje wszystkim stronom.

Dostojny las hrabiowski, mądry i ciepły Już wybrażowały i zatęskniony dzieci, Pelen jagód, morwi i grzybów, Ponad źródłem stancji, Z warkoczykami zaskrońców.

Las z rozległym cieniem cmentarza, Który drzewom i tobie powtarza Ostatnie skrzyżowań drzenie. Za domem, za polem, za mgłą poranną Jest las rodzinny z wiersza lampą.

Henryk Marcinkiewicz

Preludium deszczowe Chopina

Kropelki nut spadają na klawiaturę ich drobny deszcz bije w struny fortepianu i tworzy nastrój jesiennej szarugi którą twórca tworzył w stanie melancholii

spadają deszczowe nuty gęsto na biegle ręce pianisty – wirtuoza jak instrument potrafi radować się i płakać żywymi łzami artysty

Janina Boniakowska

Pamięć

Zasuszone kwiaty zastygły w dzbanie pamięć zatrzymały

w sobie... strzępki listów okrucy

Pamięć... dnie i noce do siebie podobne wiedzą... zasuszone kwiaty czyjeś ręce dotykały...

Zenona Cieślak-Szymanik

Ciechanów

Za murami Fary Wstęgą Łydynia płynie Otoczona wiekowymi topolami Muzyką swą wciąż nas zachwyca Jest cicha Niewylewna Rozmodlona Zamek książęcy z darem dla Bony Zobaczysz patrona miasta świętego Piotra otwierającego bramy i pieczęcie Z ratuszem – Marconiego wtopiony w zieleni i bukiety kwiatów On i inne arcydzieła sztuki Cieszą wzrok Są powodem dumy Wyobraźni Miasto z kapeluszem pełnym gwiazd

Marianna Olkowska

Spójrz Panie w tę stronę

spójrz panie w tę stronę gdzie wiatr zatrzymał skrzydła a krzyk żurawi rozerwał lany zbóż

panie to nie sen my wciąż wędrujemy obdarci z kromki chleba z resztek sił w stronę domu gdzie czarny sen śpi

nie szydź z nas

my malujemy paletą kolorowych piór to co rzuciłeś nam na kratę nędznej duszy wiosnę a potem lato

w gąszczu żył ukryłeś ból i strach

Lam Ouang My

W Żelazowej Woli

Słucham preludium Chopina Kropla za kroplą Aż wypełnią przestrzeń popołudnia Muzyką? Łzami? Radością czy bólem?

Andrzej Artur Falenta

Jak kwiaty

Wiersze są najpiękniejsze kiedy wyrastają z ust poetów później trzeba je włożyć w książkę i zasuszyć żeby nie zmarniały jak kwiaty

Ewa Kopacz

Niepewność

Żyję na pograniczu dnia i nocy Nie wiem kiedy zaczyna się światło kiedy w płatkach zorzy łamie się blask

Czasem jestem kobietą częściej kłębkim wiatru pąkiem wiedzy i zarazem pyłkiem natury roznoszonym nawet przez ciszę Raz jestem gniazdem pewności siebie raz ptakiem wahań unoszącym się i opadającym na fali czasu w górę w dół w górę w dół tych kierunków nie pokazuje żaden kompas żadna mapa

PRZEDŚWIĄTECZNA
HECHT
WYPRZEDAŻ

Specjalista ogrodnictwa
27.11 - 10.12.2024

ZESTAW DO PIELĘGNACJI SIERŚCI
ZWIERZĄT DOMOWYCH
PROMINENT GROOMING SET Gin 1

- ✓ Grzebień do wyczesywania
- ✓ Szczotka czyszcząca
- ✓ Ssawka szczelinowa
- ✓ Szczotka do wyczesywania
- ✓ Maszynka do strzyżenia z nasadkami
- ✓ Miękką nasadka do masażu

Gin 1

PROMINENT GROOMING SET Gin 1

699 zł

399 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 699 zł

STOJAK NA CHOINKĘ
HECHT 900377

- + Duża stabilność dzięki średnicy podstawy 44 cm
- + Solidne mocowanie dzięki systemowi trzech szczęk
- + Zintegrowany zbiornik na 1 litr wody
- + Maks. wysokość drzewa 280 cm
- + Średnica pnia 4–11 cm

199 zł

89,90 zł

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 199 zł

BOŻONARODZENIOWA
JODŁA KAUKASKA

S/M/L/XL

S premium	39,99 zł
M standard	49,99 zł
L premium	69,99 zł
XL premium	99,99 zł
XXL exclusive	149,99 zł

już od 39,99 zł*

Dla posiadaczy karty HECHT VIP. Odbierz swoją kartę w naszych sklepach stacjonarnych. Do promocji zarezerwowano 200 szt. PROMINENT GROOMING SET (maks. 1 szt./osobę). Obowiązuje w sklepach HECHT – Specjalista Ogródnictwa w dniach: 27.11 - 10.12.2024 lub do wyczerpania zapasów. Podane ceny PLU z VAT. Nie odpowiedzialni za błędy powstające w druku.

CIECHANÓW, ul. Mławska 1
tel 23 682 24 99

PRZEDŚWIĄTECZNA WYPRZEDAŻ
27.11 - 10.12.2024
lub do wyczerpania zapasów

ZAGĘSZCZARKA
HECHT 1113

pojemność 196 cm³
max. siła odśrodkowa 13000 N
max. głębokość zagęszczania 30 cm
wymiary płyty 540 x 420 mm
waga 83 kg

gumowa mata
w zestawie

1 999,99 zł

1 699,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 1 999,99 zł

LUKSUSOWA TRAMPOLINA
HECHT 512001

wymiary Ø 366 x W 251 cm
max. obciążenie 150 kg
mala trampolinę mocowaną na 64 / 72 sprężyny

wewnętrzna siatka
bezpieczeństwa

1 499,99 zł

1 399,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 1 499,99 zł

KOSIARKA SPALINOWA
HECHT 546 SLTW

pojemność 144 cm³
szerokość 46 cm
regulująca wysokości 25-75 mm
kosz 60 l

wyrzut
boczny

849,99 zł

799,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 849,99 zł

ROWER ELEKTRYCZNY
HECHT LEONIS GREY

akumulator Li-Ion 36 V / 14,5 Ah / 7250 W
rama 29" 700C aluminiowa
kola 28" KENDA
max. zasięg 120 km

bateria ukryta
w ramie

5 499,99 zł

4 799,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 5 499,99 zł

ŁUPARKA ELEKTRYCZNA
HECHT 676

max. siła nacisku 7 t

moc 2000 W
długość polna 100-520 mm
średnica drewna 50-250 mm
waga 48 kg

1 349,99 zł

1 099,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 1 349,99 zł

AGREGAT JEDNOFAZOWY
HECHT 66 330D

silnik 208 cm³
prąd 12/230 V 8,3 / 11,3 A
max. moc 3000 W
zbiornik 15 l

gniazda
1x 12 V DC
2x 230 V

1 399,99 zł

1 199,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 1 399,99 zł

E-SKUTER
HECHT BETIS RED

silnik 800 W
akumulator 48 V / 12 Ah
opory bezbębnowe 14 x 2,25
max. prędkość 45 km/h
hamulec tarczowe

możliwość
rejestracji

4 499,99 zł

3 899,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 4 499,99 zł

KARMA DLA PSÓW
PROMINENT DOG PUPPY 3 KG

Wysokiej jakości bionik
Suszone mięso
Korzeń juki

34,99 zł

24,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 34,99 zł

DOMEK OGRODOWY
HECHT 6x 10 NORD

wymiary podstawy 290 x 162 cm
wymiary domu wraz z wymiarami
zwiszy dachowe 302 x 172 x 229 cm

20 % grubszy
materiał niż
u konkurencji

1 999,99 zł

1 599,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 1 999,99 zł

KURNIK DLA KUR
PROMINENT OLIVER

wymiary 134x90x89 cm
dach pokryty gontem
asfaltowym
wykonane z trwałego
drewna jodłowego

859,99 zł

659,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 859,99 zł

BETONIARKA
HECHT 2185

moc 850 W
pojemność bełna 180 l
waga 55,5 kg

gumowe koła

1 299,99 zł

999,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 1 299,99 zł

QUAD SPALINOWY
HECHT 54125 BLACK

silnik 125 cm³
moc 5,6 kW
80 kg
wymiary 142 x 96 x 97 cm
max. prędkość 45 km/h
pojemność zbiornika 4 l

duże przednie
światła LED

4 699,99 zł

3 999,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 4 699,99 zł

ROZDRABNIACZ NOŻOWY
HECHT 6173

pojemność 173 cm³
średnica max. gałęzi 3,6 cm
kosz około 30 l
waga 38,5 kg

pojemnik
w zestawie

1 599,99 zł

1 199,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 1 599,99 zł

MEBLE OGRODOWE
HECHT SOFA SET 4

wymiary stołu 150 x 90 x 73 cm
wymiary krzesła 55 x 75 x 95 cm
max. obciążenie krzesła 120 kg

szkło
hartowane

999,99 zł

799,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 999,99 zł

KOMINEK
HECHT FLEMIS

wymiary pieca 340x325x350 mm
rozmiar 485x435 x945 mm
moc grzewcza 7-9 kW
czopuch 120 mm
materiał stal

klasa
energetyczna A

1 199,99 zł

899,99 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni przed obniżką 1 199,99 zł

www.hechtpolska.pl

OGŁOSZENIA
DROBNE

BUDOWLANE

Okna, drzwi używane/nowe,
Ojrzeń, Ciechanowska 12A.
502 543 397

FC-0005/24

Sprzedam działkę budowlaną,
Sońsk. 660 528 598

PC-00934/24

Złota rączka i nie tylko-czyszczenie
piwnic, działek i mieszkań.
505 243 170

M02647-59606

MOTORYZACYJNE

AUTOKASACJA
604 534 590

FC-0286/24

Sprzedam WV Golf, 2001 rok-Combi
woryginalie. 691 897 056

PC-00938/24

Sprzedam samochód Peugeot
Partner - 1.6 Turbo. 513 437 109

PC-00952/24

Sprzedam Suzuki Ignis 1.3,
stan dobry na dojazdy do pracy.
798 597 424

M02613-53150

Sprzedam Skodę Felicię, cena
do uzgodnienia. 604 706 186

SU-61

NIERUCHOMOŚCI

Noclegi, pomieszczenia biurowe
Ciechanów. 602 385 465

FC-0651/24

Wynajmę lokal usługowy, ścisłe
centrum Ciechanowa. 602 385 465

FC-0747/24

Sprzedam mieszkanie 73 m² przy
ul. Księcia Konrada, IV piętro (nie
ostatnie), system kanadyjski. Cena
490 tys. 600 825 113

FC-0788/24

**Tygodnik
ciechanowski**

UWAGA!

Od dziś wszystkie
ogłoszenia nadawane
do wersji papierowej TC
ukazują się również
na portalu
ciechpress.pl,
w zakładce
– ogłoszenia drobne.

Wynajmę mieszkanie. 505 852 088

PC-00943/24

Sprzedam mieszkanie
w Ciechanowie na Aleksandrówce
- M4, 62 m², II piętro. 692 400 687

PC-00957/24

Sprzedam mieszkanie w centrum
Ciechanowa. 502 296 962

PC-00961/24

Sprzedam mieszkanie M4 - 48,28 m²,
IV piętro, Ciechanów, ul. Powstańców
Wielkopolskich 4. 730 902 574

M02701-58301

PRACA

Zatrudnię w gospodarstwie rolnym.
600 561 147

PC-00949/24

Zatrudnię pracownika fizycznego
na budowę. Zapewniam
zakwaterowanie. 601 241 397

FC-0778/24

Zatrudnię instalatorów pomp
ciepła. 605 473 776

FC-0789/24

Zatrudnię instalatorów kotłów
pelletowych. 605 473 776

FC-0789/24

Zatrudnię fryzjerkę z doświadczeniem
w Ciechanowie. 513 437 109

PC-00954/24

Zatrudnię w gospodarstwie,
zakwaterowanie i wyżywienie.
500 270 610

SP-7

Praca-gospodarstwo rolne.
691 512 930

M02729-95824

ROLNICZE

Sprzedam wycinaki do kiszzonek,
zgrabiarki, prasowijarki i inne
maszyny. 608 279 110

FC-0727/24

Kupię spalone silniki elektryczne.
503 572 663

PC-00920/24

Sprzedam ciągnik Ursus C360
z turem, sianokiszonkę w belach.
506 247 873

PC-00933/24

Sprzedam pszenżyto. 513 437 109

PC-00953/24

SIGMA-MAX

Wszystko dla dzieci, szkoły i biura

Ciechanów ul. Augustiańska 35, tel: 23 32 33 300 wew 210
www.sigma-max.pl sklep.sigma-max.pl

Biuro sprzedaży:
Pułtusk ul. Białowiejska 17C
pon-pt 8:00-16:00
ciechanow@isbud.pl
www.isbud.pl

**NOWE
MIESZKANIA
W CIECHANOWIE**
665 330 650

**BURMISTRZ
GMINY I MIASTA ŻUROMIN
INFORMUJE,**

że w dniach **od dnia 28 listopada 2024 r. do dnia 18 grudnia 2024 r.** w siedzibie Urzędu Gminy i Miasta w Żurominie oraz na stronie internetowej www.zuromin.ibip.net.pl będą wywieszone wykazy:

Nr NiPP.7125.7.2023 - dot. sprzedaży lokalu mieszkalnego nr 31 położonego w Żurominie przy ul. Wyzwolenia 47 wraz z udziałem w działce o nr ew. 2160 - na rzecz najemcy.

Nr NiPP.7125.1.2024 - dot. sprzedaży lokalu mieszkalnego nr 36 położonego w Żurominie przy ul. Wyzwolenia 43 wraz z udziałem w działce o nr ew. 2159 - na rzecz najemcy.

Burmistrz Gminy i Miasta Żuromin
/-/ Michał Bodenszac

FCP-266

Sprzedam sianokiszonkę
w belach, 48 sztuk. 668 834 351

PC-00924/24

Sprzedam opryskiwacz 600 L RAV,
stan bardzo dobry. 691 897 056

PC-00937/24

Agregat lekki-3 m z hydropakiem,
wał-3 m zawieszany, opryskiwacz
400 l-12 m. 518 367 860

PC-00940/24

Sprzedam jałówkę wysokocielną,
gmina Opinogóra. 788 433 896

PC-00946/24

Sprzedam siano, sianokiszonkę,
słomę, wycinak, opryskiwacz,
kosiarkę. 692 350 269

PC-00948/24

Sprzedam prosięta, tuczniki.
661 544 341

PC-00955/24

Sprzedam zbiornik na mleko 1700 l
i bin 5 t. 601 257 132

PC-00956/24

Sprzedam buraki
pastewne - 0,80 gr/kg
oraz cukrowe - 0,40 gr/kg.
508 404 309

PC-00960/24

Sprzedam mokre wysłodki
buraczane. 604 062 343

PC-00962/24

Sprzedam pług 4-skibowy - typ
Grudziądz. 500 812 412

PC-00964/24

Okna gospodarcze/inwentarskie.
507 108 996

FC-0006/24

Kupię koniczynę, stoncznik,
peluszkę, kupkówkę, łubin i inne.
795 060 199

M02453-97831

Sprzedam ziemniaki jadalne białe
i żółte. 608 047 142

SE-41

Skup bydła

Marcin
Malinowski
konkurencyjne ceny

511 394 119
PRZELEW 2 DNI/GOTÓWKĄ

FCPrz

Skup trzody i bydła

Płatność w 3 dni lub gotówką

**Odbiór z Gospodarstwa
„AGROL” Adam Dymkowski
Goszczycze Poświętne 7
09-130 Baboszewo
tel. 23 661 20 45, 511 492 526**

FC-1360

SKUP BYDŁA

tel. +48 453 052 931
skup@inalca.pl

**INALCA
POLAND**

Inalca Poland Sp. z o.o.
ul. H. Sienkiewicza 74, 09-110 Sochocin

SKUP BYDŁA

**ŁUKASZ
GRZESZCZAK
Wielodróż 38 A**

Tel. 792 264 299

FC-1315

Redakcja Tygodnika Ciechanowskiego informuje,

że biuro ogłoszeń w Ciechanowie przy ul. Ściegiennego 2 jest czynne od poniedziałku do piątku, w godz. od 8.00 do 16.00

Zapraszamy

Ogłoszenia można nadawać też przez stronę www.ciechpress.pl

WÓJT GMINY OPINOGÓRA GÓRNA

INFORMUJE,

że w dniu 26 listopada 2024 r. na tablicy ogłoszeń zostały wywieszone wykazy nieruchomości do sprzedaży w trybie I ograniczonych przetargów ustnych na sprzedaż nieruchomości dotyczące działek nr 194/1, 194/2 z obrębu Zygmuntowo oraz w trybie I nieograniczonego przetargu ustnego dotyczący działek nr 194/1, 194/2 z obrębu

Kołaczków. Pełna treść wykazów dostępna będzie również na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Opinogórze Górnej oraz na stronach internetowych urzędu <https://opinogoragorna.pl> i <https://ugopinogora.bip.org.pl>

FCP-262

WÓJT GMINY STRZEGOWO

INFORMUJE,

że od dnia 26 listopada 2024 r. na okres 21 dni na tablicy ogłoszeń tutejszego Urzędu Gminy został wywieszony wykaz:

- nieruchomości niezabudowanej do oddania w dzierżawę położonej w Unierzyżu.
- lokali użytkowych do oddania w najem położonych w Strzegowie na rzecz dotychczasowego najemcy.

Wykaz zamieszczony jest na stronie internetowej Urzędu Gminy www.strzegowo.pl, Biuletynie Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń danego sołectwa. Kontakt 23 679 40 60 w. 20 lub 884 795 378

FCP-263

Używane konstrukcje stalowe, Wyszków. 608 603 941

M02648-95979

PC-00944/24

Naprawa silników ciągnikowych i skrzyni biegów. 513 574 201

M02661-51746

PC-00959/24

Sprzedam wystodki buraczane. 788 644 185

FE-47

PC-00965/24

Sprzedam opryskiwacz Pilmot-600 I, cena 4000 zł. Sprzedam talerzówkę Kverneland-3 m, cena 9000 zł. 511 475 552

NS-114

PC-00966/24

Kupię zgrabiarkę karuzelową oraz klacz zimnokrwistą zakładaną. 504 370 978

SU-60

FC-0006/24

Sprzedam gołębie białe, oddam psa. 512 734 818

SM-155

Sprzedam krowę wysokocielną. 501 522 611

M02734-34608

PC-00638/24

Sprzedam konie i cielaki. 515 989 619

FE-48

PC-00801/24

RÓŻNE

Sprzedam drewno opałowe - brzoza, olcha, sosna. 668 297 338

PC-00905/24

Ubojnia „ZARĘBA”

Michał Zaręba

Skup i ubój bydła

• Odbiór bydła poddanego ubojowi z konieczności

• Odbiór towaru z gospodarstw własnym transportem

• Możliwość **ATRAKCYJNYCH ROZLICZEN** na żywą wagę lub WBC

Tel. 23 691 41 70, 504 004 029
e-mail: ubojniazareba@tlen.pl
michal.zareba@vp.pl
Skórnice 32, 06-120 Winnica

FCP-138

Ubojnia zwierząt
Elżbieta Słonzewska

Pianowo Bargły 3 k. Nasielska

skupuje krowy oraz młode bydło

Odbiór z gospodarstwa

tel. 606 402 852, 23 691 20 18
lub 604 206 737

FN-20

lek. Dariusz Rudziński
SPECJALISTA PSYCHIATRA
specjalista psychiatra
dzieci i młodzieży

LECZENIE:

depresji, nerwic, lęku, psychoz, zaburzeń snu - u dorosłych i dzieci

Ciechanów, ul. Spółdzielcza 2
Rejestracja: tel. 501 238 075

FC-3021

USŁUGI

Wywóz obornika Fliegl 20 t z załadunkiem, beczka 20 tys. l. 513 705 855

FC-0097/24

Hydraulik. 570 188 332

PC-00833/24

Usługi tartakiem obwoźnym. 660 942 801

FC-0724/24

Skup bydła rzeźnego

Odbiór z gospodarstwa.

Płatność w 3 dni!**500 224 312**

Alternatory, rozruszniki, sprężarki, klimatyzacje

Sprzedaż • naprawa • wymiana

Samochody osobowe, ciężarowe, maszyny rolnicze

Ciechanów, ul. Pułtуска 116
(za stacją benzynową).

Tel. 023 673 48 07**Faktury VAT**

KONSTAŁ PRODUCENT

GARAŻE Blaszane
BRAMY Garażowe
KOJCE dla Psów

Najniższe **CENY**
Automatyka do bram
Dogodne **RATY**
Transport i montaż
GRATIS cały KRAJ

23-683-10-85 22-100-45-96
24-368-32-17 56-649-44-30
29-642-34-61 89-650-30-43
505-526-036 509-574-644
www.konstal-garaze.pl

DAB POL

Skup, ubój, eksport zwierząt

23 671-72-08
507-132-860
e-mail: dab.pol@wp.pl

FCP-191

Szamba
Zbiorniki betonowe
od 900 zł
609 245 209

Garaże Blasane,
bramy garażowe,
hale, kojce dla psów.
KONSTRUKCJA! - OCYNK
Montaż Gratis!
Krótkie Terminy
tel. 509 038 426
23 680 32 01
www.robstal.pl

MAK-POL
Skup trzody i bydła
tuczniaki,
maciory, knury
Konkurencyjne ceny
Odbiór z gospodarstwa
Makowski Józef
Zasanie 25, 09-120 Nowe Miasto
tel. 507 771 303

**olej napędowy,
olej opałowy
z dostawą**
Tel: 501 680 623

Usługi remontowe, malowanie, tanio.
792 851 758

SM-156

Płytki, gipsy, malowanie.
514 103 658

FC-0741/24

Usługi remontowe. 517 862 074

PC-00917/24

Generalne sprzątanie przed
świątami. 503 356 903

PC-00958/24

Odnawianie wanien. 600 979 826

FC-0805/24

Sporządzanie pism procesowych,
pozwów, porady prawne.
536 971 056

PC-00967/24

**Drewno opałowe, obładry,
kora. 602 663 478,
600 306 637**

Red.1

Usługi hydrauliczne. 508 491 711

SM-153

Ogrodzenia, układanie kostki
brukowej. 792 851 758

SM-157

BURMISTRZ GMINY I MIASTA ŻUROMIN ogłasza

I przetarg pisemny (ofertowy) nieograniczony na sprzedaż nieruchomości
gruntowej położonej w Żurominie przy ul. Wyzwolenia

Położenie nieruchomości z oznaczeniem nr działki wg ewidencji gruntów i budynków	- Żuromin, ul. Wyzwolenia - działka nr 381/2 o pow. 0,0367 ha (B)
Numer księgi wieczystej	PL2M/00014054/3 Nieruchomość nie jest obciążona hipoteką ani innymi ciężarami i ograniczeniami.
Przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego	Zgodnie z Uchwałą nr 149/XVI/20 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 5 marca 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Żuromin, ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 4674 z dnia 16 kwietnia 2020 r., nieruchomość znajduje się w terenie funkcjonalnym oznaczonym symbolami: 17MNUs – teren zabudowy mieszkaniowo – usługowej śródmiejskiej.
Opis nieruchomości	Nieruchomość gruntowa położona jest w Żurominie przy ul. Wyzwolenia, posiada regularny trójkątny kształt. Działka zabudowana jest pawilonami handlowo – usługowymi, stanowiącymi odrębny od gruntu przedmiot własności. Działka posiada dostęp do drogi publicznej – ul. Wiadrowskiej. Nieruchomość posiada dostęp do infrastruktury technicznej.
Cena wywoławcza nieruchomości	46 053,00 zł – (słownie złotych: czterdzieści sześć tysięcy pięćdziesiąt trzy ⁰⁰/₁₀₀) łącznie z podatkiem VAT
Wadium w wysokości	4 600,00 zł (słownie złotych: cztery tysiące sześćset ⁰⁰/₁₀₀)
Data i miejsce przetargu	Przetarg odbędzie się w dniu 15 stycznia 2025 r. o godz. 10⁰⁰ w Urzędzie Gminy i Miasta w Żurominie, sala nr 36. Pisemną ofertę należy złożyć w sekretariacie Urzędu Gminy i Miasta Żuromin, 09-300 Żuromin, Plac Józefa Piłsudskiego 3, w terminie do dnia 13 stycznia 2025 r. do godz. 15⁰⁰ w zamkniętej kopercie zaadresowanej: Burmistrz Gminy i Miasta Żuromin i opatrzonej dopiskiem: „ Pierwszy przetarg pisemny (ofertowy) nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej położonej w Żurominie przy ul. Wyzwolenia, oznaczonej jako działka nr 381/2 ”
Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje dotyczące przetargu	Urząd Gminy i Miasta w Żurominie, Wydział Nieruchomości i Planowania Przestrzennego, pokój nr 16 (I piętro), tel. (23) 677 72 62, (23) 677 72 59

Burmistrz Gminy i Miasta Żuromin
/-/ Michał Bodenszac

FCP-265

Redakcja Tygodnika
Ciechanowskiego
informuje, że
biuro ogłoszeń
w Ciechanowie przy
ul. Ściegiennego 2
przyjmuje
zamówienia na
prenumeratę
„Tygodnika” na rok
2024 w formie
papierowej
lub elektronicznej

Zamówienia
przyjmujemy na adres:
ogloszenia@ciechpress.pl
promocja@ciechpress.pl
telefonicznie pod nr tel
23 672 34 02, 23 672 44 96
lub osobiście w redakcji
od poniedziałku do piątku
w godz. 9.00 do. 16.00

Tygodnik ciechanowski

w prenumeracie

**taniej
wygodnie
punktualnie**

Coś być musi za zakretem

Ostatnie miejsce w grupie Ligi Narodów i spadek do niższej dywizji. Szesnaście straconych goli w sześciu meczach. Spadek do drugiego koszyka w losowaniu eliminacji do mundialu. Pięć wbitych nam bramek w jednej połowie przez Portugalczyków i ta jedna, najważniejsza, w ostatniej akcji meczu przeciw Szkotom, pieczętująca nasz los. Trudno jest być kibicem piłkarskiej reprezentacji Polski.

Nie będziemy jednak „rozwiązywać” reprezentacji, wymieniać narodowego sportu na siatkówkę, wypominać wysokich zarobków, zdjęć z Cristiano Ronaldo, spodenek Marcina Bułki, ani nawet pamiętnej katastrofy organizacyjnej związanej z Karolem Świderskim. Zamiast tego zastanowimy się na chłodno – co się tak właściwie stało, jak do tego doszło i... co teraz?

Dla dumnego Polaka, pamiętającego te dawne i te nieco bliższe sukcesy, na własne oczy widzącego dokonania siatkarzy, czy nawet piłkarzy ręcznych, zmierzenie się z obecnym futbolowym stanem rzeczy może być katorgą. Czy jednak rzeczywiście powinniśmy rwać włosy z głowy i odsądzać piłkarzy od czci i wiary? A może to my powinniśmy zwyczajnie zrewidować nasze oczekiwania? Może w rzeczywistości ta reprezentacja jest właśnie taka, jaka jest w stanie być? Może to jest właśnie nasze miejsce, a całkiem niedawny sukces w postaci drużyny Nawalki był w rzeczywistości „wypadkiem przy pracy”?

Probiez sukcesu

Nie da się uniknąć porównań z drużyną z Euro 2016. Tamta ekipa jest niczym... probierz naszego sukcesu. Dziś ten sukces wydaje nam się dość oczywisty, ale przecież wtedy nikt się takiego stanu rzeczy nie spodziewał. Ta drużyna nie powstała ot tak, ona również rodziła się w bólach. Był to żmudny, ale konsekwentny proces. Co jednak ważne, a być może najważniejsze, Nawalka miał, obok niewątpliwego warsztatu, także całą masę szczęścia, ponieważ w tym jednym czasie zagrało naraz wiele czynników o tym sukcesie decydujących. Przede wszystkim był to czas „złotego pokolenia” piłkarzy, na dodatek mającego w większości właśnie wtedy swój prime time. O sukcesie zadecydowała jednak nie tylko piłkarska jakość. Ta drużyna miała przecież swój mit założycielski, a było nim pamiętne zwycięstwo nad Niemcami, które ten zespół scaliło i dało mu niebywałego kopa. Nie trzeba chyba nikogo przekonywać, ile w sporcie znaczą mental. Właściwi ludzie na właściwych miejscach, z właściwym podejściem, we właściwym czasie. To się zdarza raz na wiele lat.

Tamta drużyna już jednak nie istnieje. Powoli, acz systematycznie, przez kolejne lata, odchodzili z niej twórcy jej sukcesów, z Adamem Nawalką na czele. Przez kolejne lata z jej zasobów czerpali jeszcze z lepszym lub gorszym skutkiem kolejni selekcjonerzy, dzięki czemu mechanizm ten jakoś działał, choć stopniowo się zacierał. Nie pomogli jednak właściciele „pojazdu”, bez głowy zmieniając „mechaników”. Nie dostał chyba wystarczająco dużo czasu Jerzy Brzęczek, który miał wyniki, ale nie miał stylu. Styl jako taki miał, ale nie miał chęci „siwy bajerant” Paulo Sousa, przez co w zapomnienie jego „no more laga na Robercika” odesłał Czesław Michniewicz, placąc głową, pomimo niewątpliwego sukcesu na katarskim mundialu, za wybitnie defensywny styl. I wtedy przyszedł on, Fernando Santos.

Screenshot z transmisji meczu Polska-Szkocja/sport.tvp.pl

Tu nie wnikajmy. Po to w końcu przyszedł Probiez, żeby posprzątać. I co? Ano posprzątał. Niewiele zostało.

Z tamtej drużyny pozostali tylko Robert Lewandowski, który ma 36 lat, Piotr Zieliński, który wtedy o jej sile nie stanowił oraz... Bartosz Kapustka, który właśnie po tym Euro zaginął. No i Arek Milik, człowiek po dwóch ciężkich kontuzjach, nie znajdujący obecnie uznania w oczach selekcjonera. Zmiana pokoleniowa nie powiedziała się.

Degrengolada w obronie

Po odejściu Wojciecha Szczęsnego, który w ostatnich latach urosł do miana legendy, pozostał nam solidny Łukasz Skorupski i utalentowany Marcin Bułka. Tu jeszcze nie jest źle. Prawdziwa „zabawa” zaczyna się jednak w obronie. Formacji podstawowej, bez której odpowiedniego funkcjonowania nie ma nawet co marzyć o jakichkolwiek sukcesach. Czyli dokładnie to, czego nam dziś brak. Nie ma nie tylko lidera, jakim był niegdyś Kamil Glik. Michał Probiez nie zdołał przez ostatni rok stworzyć nawet żelaznego zestawienia bloku obronnego. Nie zdołał i nie zdoła wejść w buty Glika Jan Bednarek. Bereszyński swoje już zrobił. Pewnego poziomu nie przekroczył Dawidowicz, czy Walukiewicz. Poniżej swych możliwości, z powodu braku regularnych występów w silnym składzie klubie, gra Kuba Kiwior. Wielkim wygranym ostatniego zgrupowania jest co prawda Kamil Piątkowski, ale to oczywiście za wcześnie, by cokolwiek wyrokować i za mało, by spać spokojnie. Naprawdę trudno tu być optymistą. Leżymy i kwiczymy, a perspektyw brak.

Pozostaje także nieustająca dyskusja akademicka na temat wyższości (lub nie) ustawienia z trójką obrońców nad defensywą czteroosobową. Tak naprawdę brak nam jednak wykonawców do obu systemów. Do czteroosobowego bloku obronnego brakuje nam klasowego lewego obrońcy, za to byłoby to pewnie lepsze ustawienie dla Matty’ego Casha, jako wysokiej klasy prawego. Ten jednak nie znajduje uznania w oczach Probieza, preferującego grę trójką. Dzięki temu na wahadle może zagrać Frankowski, który jednak, choć solidny, nie jest tak dynamiczny jak Zalewski

z drugiej strony. Brak wysokiej klasy środkowych obrońców jest argumentem przeciw ustawieniu z trzema, jednak wydaje się odpowiednim dla charakterystyki takiego Jakuba Kiwiora. Z drugiej strony, być może ciekawym rozwiązaniem było by sprawdzenie go w roli klasycznego lewego obrońcy? Za defensywną czwórką przemawia także jeden poważny argument – mniej zadań defensywnych dla skrzydłowych. Trudno się oprzeć wrażeniu, że ustawianie Zalewskiego w roli lewego wahadłowego to ograniczanie jego potencjału ofensywnego. Ileż więcej mógłby on dać drużynie w ataku zabezpieczany przez lewego obrońcę. Najlepszą puentą niech będzie przegrana przez niego „główka” ze szkockim zawodnikiem w ostatniej akcji meczu, która wyrzuciła nas z najwyższej dywizji Ligi Narodów. Należy jednak pamiętać, że czwórka obrońców oznacza najczęściej czwórkę w formacji pomocy (lub ewentualnie jednego napastnika mniej). Wtedy widocznym staje się brak odpowiedniej klasy defensywnego pomocnika. Kogoś takiego, kim był Grzegorz Krychowiak.

Radosna twórczość w ataku

No właśnie, Grzegorz Krychowiak. Tak bardzo w końcówce swojej reprezentacyjnej kariery wyśmiewany i wypychany z kadry. Tak bardzo go teraz brak. Myśleliśmy, że kimś takim będzie Kuba Moder, lecz niestety (ile to już razy...) płynnie rozwijającą się karierę spowolniła (zahamowała?) kontuzja. W tej sytuacji Probiez starał się zrobić, wydawało by się, słuszną rzecz – sformować linię pomocy złożoną z wielofunkcyjnych, dobrych technicznie środkowych pomocników, których akurat nam nie brakuje. Na papierze trio Zieliński-Szymański-Urbański wygląda świetnie, zwłaszcza w połączeniu z rewelacyjnym Zalewskim, no i oczywiście Robertem Lewandowskim. Takiego komfortu (w środku pola) nie miał przecież sam Nawalka. Jednak według Pawła Smolińskiego, dziennikarza TVP Sport, Probiez wpadł w pułapkę początkujących graczy Football Managera, którzy zamiast rozsądnej taktyki opartej na jakości piłkarzy, wybierają tę wymarzo-

ną – bazującą na długiej wymianie piłki i wysokim pressingu.

- Na polską kadrę spoznał bowiem nie przez pryzmat ogółu, a jednostek. Bo skoro w składzie miał Roberta Lewandowskiego czy Piotra Zielińskiego, to przecież musiał grać do przodu. Wystarczyło znaleźć sposób. Probiez nie zamierzał zbyt eksperymentować – postawił na system, z którego z powodzeniem korzystał już w młodzieżówce. Filipa Szymczaka czy Michała Rakoczego zastąpił po prostu bardziej uznanymi reprezentantami. I uznał, że to wystarczy. Biało-czerwoni od pierwszych meczów jego kadencji grali więc tak, jak ich koledzy z kadry U21. Akcje budowali bliżej lewej strony boiska, po czym przegrywali piłkę na drugą flankę. Ustawieni tam zawodnicy ściągali na siebie uwagę rywali, by – gdy tylko nadarzała się okazja – zagrać za linię obrony lub przerzucić piłkę na lewe skrzydło do odwróconego wahadłowego – pisze on w artykule „Reprezentacja Polski. Michał Probiez się uparł. Błąd jak z Football Managera”.

Taktykę tę twerdyfikowały dopiero mecze z trudniejszymi rywalami.

- Nie ma po prostu racji bytu – jest zbyt naiwna – kwituje autor artykułu.

Owszem, Polacy grali ofensywnie. 9 strzelonych bramek to przecież więcej niż Chorwacja i Szkocja. Momentami grwali nawet ładnie dla oka, jak w heroicznym boju w Warszawie z Chorwacją, czy pierwszej połowie wyjazdowego meczu z Portugalią. Ogółem nieźle wyglądali Zieliński z Szymańskim, imponowali rajdami i dryblingami Zalewski. W ogólnym rozrachunku nie przekładało się to jednak niestety na efektywność. Nasi zazwyczaj nie potrafili zdominować rywali, zagrożenie stwarzali zwykle po strzałach z dystansu, czasem indywidualnych akcjach, za rzadko zaś po dośrodkowaniach i atakach pozycyjnych. Gra „do przodu” odbiła się także na obronie, gdzie mieliśmy jedne z najgorszych statystyk w tej edycji Ligi Narodów.

Probiez musi... zostać

Coraz mniejszy wpływ na drużynę zdaje się też mieć Robert Lewandowski, ale to zrozumiałe i nieuniknione. Jego świetna gra w Barcelonie daje

nieco mylący obraz, z wiadomych przyczyn. Nadal jednak jest on i długo, długo nic. Kiedy zaś i on odejdzie, a w ataku będziemy oglądać tylko Piątkę, Świderskiego i Bukę, przeżyjemy de facto przed dwóch dekad. Dziś należy bowiem dzielić piłkarskie dzieje w Polsce na czasy przed Lewym i czasy po.

Nie oszukujmy się, jest źle. Ale kiedy jest źle, rzadko bywa jeszcze gorzej. Paradoksalnie największe rezerwy są chyba tam, gdzie jest najgorzej, czyli w obronie. Rezerw nie ma w ataku, ale Lewy chyba jeszcze trochę pogra. Może w międzyczasie pojawi się jakiś młody i zdolny. Okrzepnąć powinno ofensywne trio środkowych pomocników. Zalewski i Urbański mogą być chyba tylko lepsi. W niższej dywizji może wzrosnąć morale – rzadziej będziemy dostawać łupnia. Szanse na awans do mundialu także spadły, a wraz z tym nasze oczekiwania, a więc każdy ewentualny sukces będzie lepiej smakował. Always look on the bright side of life.

Probiez jednak mimo wszystko powinien zostać. Co prawda nie jeden, włącznie z autorem tego artykułu, chętnie sprawdziłby w tej roli Marka Papszuna, albo choćby Macieja Skorzę. Albo raz jeszcze Nawalkę. O czym jednak przekonaliśmy się niejednokrotnie, zmiana trenera po każdym niepowodzeniu, to nie jest właściwa droga. Probiez musi dostać więcej czasu na zbudowanie zespołu, a my musimy mieć nadzieję, że wyciągnie z tej lekcji odpowiednie wnioski.

Jesteśmy z grubsza tam, gdzie byliśmy przed erą Nawalki, Lewego, Kuby Błaszczykowskiego i Łukasza Piszczka. Historia zatoczyła koło, po latach tłustych powróciły lata chude.

Ale damy radę. Dożyliśmy kiedyś awansu po szesnastu latach na mundial w Korei i pierwszego w historii awansu na Euro. Dożyliśmy osiem lat temu prawdziwie mocnej drużyny, a także jednego z najlepszych piłkarzy świata. Dożyliśmy tego, że polscy piłkarze grają w Barcelonie, Juventusie, Interze i Arsenalu.

Dożyjemy i lepszych czasów. Poczekamy. Jak bowiem śpiewał Przemysław Gintrowski, coś być musi, do cholery, za zakretem.

RADOSŁAW KOWALSKI

Zagraли dla Antosia

Ponad 14 tys. złotych na leczenie chorego Antosia udało się zebrać organizatorom podczas charytatywnego turnieju piłkarskiego, który w niedzielę 24 listopada odbył się w hali sportowej Szkoły Podstawowej nr 3 w Ciechanowie. Organizatorami turnieju był MKS Ciechanów, przy wsparciu byłego prezesa klubu, a obecnie radnego miejskiego Marka Łebkowskiego.

Od kilku tygodni w Ciechanowie i okolicach (Ojrzeń, Kraszewo) trwają różnego rodzaju wydarzenia, mającego na celu przyspieszenie zbiórki pieniędzy na leczenie małego chłopca. Chęć pomocy w środowisku piłkarskim tak-

Zwycięska drużyna turnieju, Akstyl

że okazała się duża. W turnieju wzięło udział 14 zespołów, m.in. piłkarze

Na parkiecie grano dla Antosia...

ręczni Juranda, którzy dzień wcześniej wygrali mecz ligowy z Pogonią Szczecin, a wpisowe przeznaczono oczywiście rodzinie Antosia Malinowskiego, 2-letniego chłopca walczącego z poważnym nowotworem jakim jest neuroblastoma.

Tego dnia, na „Trójce” można było nie tylko kibicować, ale też licytować różne

przedmioty, gadzety czy usługi. Przy hali Koła Gospodyń Wiejskich wystawiły swoje firmowe dania i wypieki.

Po kilkugodzinnej rywalizacji na parkiecie, zwycięzcami turnieju okazała się ekipa Akstyl, która w finale, rzutami karnymi, ograła FC Tymbarki. Na trzecim miejscu podium uplasowali się zawodnicy z Panda Projekt. **erem**

Trzecia liga

Pełna gama nieszczęść

W fatalnych nastrojach kończą jesień futbolisci Mławianki. Nie tylko przez fakt plasowania w strefie spadkowej. Ostatni mecz w tym roku to prawdziwa gama nieszczęść. Począwszy od kontuzji najlepszego napastnika, poprzez czerwoną kartkę, przestrelony karny, a skończywszy na samobójcu.

To wszystko oddają przebieg rywalizacji. Do tego trzeba dodać mnożące się błędy – w czym brylował najjaśniejszy do tej pory punkt naszej ekipy w tym sezonie Kacper Jureczko. Po raz pierwszy młody bramkarz (17 lat) pogubił się w 11. minucie. Przy próbie wybiec piłki z własnego pola karnego trafił wprost pod nogi Łukasza Wrońskiego (w dorobku m.in. 37 spotkań z GKS-em w barwach ekstraklasy). Doświadczony atakujący nie zmarnował wybornej okazji.

Reakcja mławian na straconego gola była jak najbardziej prawidłowa. Nie zmienił tego nawet uraz Joao Odillo na ani czerwień dla Huberta Derlatki. Pudła zaliczyli jeszcze Kacper Zielski,

a przede wszystkim Mateusz Markowicz. Kapitan zielono-białych podszedł do rzutu karnego – posłał futbolówkę wysoko nad poprzeczką.

1. Unia Skierniewice	18	39	41:19
2. Legia II Warszawa	16	32	33:19
3. Wigry Suwałki	18	31	29:17
4. ŁKS Łomża	17	29	28:22
5. Wisła II Płock	18	27	36:31
6. Broń Radom	18	27	17:17
7. GKS Bełchatów	18	26	28:22
8. Świt Nowy Dwór Maz.	18	26	25:34
9. Warta Sieradz	17	25	23:25
10. Jagiellonia II Białystok	18	24	29:24
11. Lechia Tomaszów Maz.	17	22	25:24
12. Victoria Sulejów	18	22	28:31
13. GKS Wiekielec	17	20	16:20
14. Stomil Olsztyn	18	19	22:34
15. Pelikan Łowicz	17	19	20:28
16. Mławianka Mława	17	18	34:38
17. Polonia Lidz. Warmiński	18	16	27:42
18. Sokół Aleks. Łódzki	18	12	12:27

Ostatecznie udało się wyrównać w 39. minucie. Wymiana podań pomiędzy Mateuszem Markowiczem i Michałem Stryjewskim, otworzyła szansę przez Kahayem Ezanę. Rezerwowi napastnik wygrał pojedynek sam na sam na z bramkarzem GKS-u.

Niestety po zmianie stron gospodarze wykorzystali już liczebną przewagę na murawie. Znowu „pomógł” w tym Jureczko. W 54. minucie piąstkował tak nieudolnie po dośrodkowaniu z rzutu

wolnego, że nabił swojego kolegę. Duilio nie miał żadnych szans na odpowiednią reakcję. Patrzył tylko bezradnie jak futbolówka grzęźnie w siatce.

To na dobre rozwiązało worek z trafieniami, a dziurawa defensywa Mławianki ułatwiła zadanie. Ostatecznie GKS poprawił swój strzelecki rekord sezonu, a hat-trick skompletował Wroński. Podopieczni Bartosza Szczęsnego zdołali jedynie zmniejszyć rozmiar porażki. Skutecznym uderzeniem z dystansu popisał się Mateusz Stryjewski.

GKS Bełchatów – Mławianka Mława 6:2 (1:1)

Bramki: Wroński (12, 69 i 81, Golański 72, Napałow 75, Duilio 54 (sam.) - Ezana 39, Mateusz Stryjewski 74

Mławianka: Jureczko – Masalov (82. Karwowski), Markowicz, Duilio, Derlatka, Rogalski (82. Kurowski), Stefański, Zielski (82. Hreben), Mich. Stryjewski, Mat. Stryjewski, Odillon (21. Ezana)

Pozostałe wyniki XVII kolejki (22-24 listopada): GKS Wiekielec – Wigry 1:1, Broń – Sokół 1:0, Warta – Legia II – przelozony na 12 marca 2025 r., Lechia – Polonia 3:1, Unia – Stomil 3:0, ŁKS Łomża – Pelikan – przelozony na 5 marca 2025 r., Jagiellonia II – Świt 5:2, Victoria – Wisła II 2:2

Czwarta liga

Remis i kontrowersje

Dobiegła końca runda jesienna w piłkarskiej czwartej lidze. Pierwsza część rozgrywek była udana dla naszych beniaminków. Oba kończą rok nad strefą spadkową. Choć na wiosnę muszą być czujne, bo ostateczna lista spadkowiczów jest zależna od sytuacji na wyższym poziomie rozgrywkowym.

Przasnysianie wybrali się do Legionowa – tamtejsza ekipa rywalizowała jeszcze w poprzednim sezonie w trzeciej lidze. Spadek nie wpłynął dobrze na drużynę z podwarszawskiego miasta. O awansie może raczej zapomnieć.

Musi raczej bacznie oglądać za siebie – ostatnie zwycięstwo legionowia zanotowała bowiem miesiąc temu. Rywalizację z Przasnysiem zaczęła od mocnego uderzenia. W 6. minucie gospodarze objęli prowadzenie – Arkadiusz Drapsa pokonał Michała Subczyńskiego z rzutu karnego.

Szybko jednak podopieczni Wojciecha Kordka wyrównali stan rywalizacji. Wracający po kontuzji młodzieżowiec Eryk Grabowski wybiegł w podstawowym

1. Żabkovia Żabki	17	48	64:9
2. KS CK Troszyn	17	43	54:18
3. Mazovia Mińsk Maz.	17	42	47:15
4. KTS Wesoła Warszawa	17	37	47:17
5. Hutnik Warszawa	17	31	39:26
6. Mszczon. Mszczonów	17	30	39:28
7. Ursus Warszawa	17	25	34:29
8. Legionovia Legionowo	17	22	36:35
9. MKS Przasnysz	17	22	18:25
10. Oskar Przysucha	17	21	26:30
11. Talent Warszawa	17	20	26:31
12. Makowianka Maków Maz.	17	18	21:41
13. MKS Piaseczno	17	17	26:46
14. Wilga Garwolin	17	17	23:48
15. Józefovia Józefów	17	14	27:48
16. Błonianka Błonie	17	12	27:35
17. Tygrys Huta Mińska	17	11	19:42
18. Pilica Białobrzegi	17	2	11:59

składzie, a po kwadransie miał już na koncie gola.

Kto wie czy przasnysianie nie poszli by za ciosem, gdyby nie czerwona kartka. Po zejściu Antoniego Kowalczyka goście skupili się już na obronie. Ostatecznie zdołali obronić cenny remis.

Podziałem punktowym powinno się zakończyć także spotkanie Makowianki.

Przy wyniku 1:2 ze stołecznym Ursusem w pole karne rywali powędrował nawet bramkarz. Po dośrodkowaniu z rzutu wolnego nastąpiło w polu karnym rywali ogromne zamieszanie. W końcu jeden z piłkarzy Ursusa zagrał piłkę ręką. Arbitr nie podyktował jednak jedenastki dla naszej ekipy. W ten sposób gracz z Makowa Mazowieckiego kończą rundę z porażką. Szkoda, bowiem to podopieczni Kamila Majkowskiego zaczęli strzelaniem w sobotnie popołudnie (17. minuta – bramka strzelona przez Jakuba Kolo).

Na wiosnę zanosi się zaciętą batalia o awans. Piłkarze z Żabką kończą rundę w miarę z bezpieczną przewagą nad pozostałymi zespołami. Jednak drużyny pokroju KS Troszyn, Mazovia Mińsk Maz. czy KTS Wesoła, z pewnością nie odpuszczają aspiracji do gry w trzeciej lidze. **GP**

Ostatnia kolejka rundy jesiennej (23-24 listopada): Pilica – KS CK Troszyn 0:7, Żabkovia – Mszczonowianka 3:2, Makowianka – Ursus 1:2, Hutnik – MKS Piaseczno 2:3, Błonianka – KTS Wesoła 1:3, Oskar – Mazovia 1:2, Legionovia – MKS Przasnysz 1:1, Tygrys – Wilga 1:3, Talent – Józefovia 0:0

Piłkarze z Makowa zdobyli w rundzie 18 punktów

Przasnysianie kończą rok remisem z Legionovią

Wygrana i awans w tabeli

Dzięki sobotniej wygranej, szóstej w bieżących rozgrywkach, podopieczni Jakuba Olszewskiego przeskoczyli Pogoń Szczecin w tabeli, i z 18 punktami plasują się na 5. miejscu ligi centralnej. Wygrana we własnej hali była niepodważalna, a solidna gra całej drużyny okazała się nie przeskokiem dla bardziej utytułowanych szczecinian.

Jurand od początku meczu dominował, obejmując prowadzenie. Zaporą nie przeskokiem dla gości okazał się Tomasz Wiśniewski, którego kapitalne interwencje już w pierwszych minutach wybijały przeciwników z rytmu. Doświadczony golkeeper Juranda a to odbił piłkę w sytuacji sam na sam, by po chwili obronić rzut karny. Musiało to rodzić frustrację u zawodników Pogoni, a przede wszystkim trenera, który dość szybko poprosił o pierwszą przerwę. Za to zawodnicy Juranda nie raczej nie mylili się z linii 7 metrów. Celnie punktowali Dominik Mierzwicki i Mateusz Fuksiński. Do przerwy Jurand prowadził 12:10.

Po przerwie gospodarze szybko odskoczyli, strzelając bramki seriami. W dodatku w kluczowych momentach defensywa Pogoni uciekała się do fauli, a poszczególni gracze gości trafiali na ławkę kar. Grę w przewadze zespół Jakub

1. Stal Mielec	10	29	333:267
2. Padwa Zamość	10	23	321:269
3. Stal Gorzów	10	22	327:273
4. Gwardia Koszalin	10	20	313:288
5. Jurand Ciechanów	10	18	278:289
6. Pogoń Szczecin	10	15	265:264
7. Nielba Wągrowiec	10	15	260:279
8. SMS ZPRP Kielce	10	14	280:319
9. Miedź Legnica	10	12	283:284
10. Olimpia Piekary	10	11	277:303
11. Anilana Łódź	10	10	253:301
12. Grunwald Poznań	10	9	281:286
13. AZS AWF Białą Podlaską	10	6	277:284
14. KPR Żukowo	10	6	284:326

ba Olszewskiego wykorzystał do perfekcji, wygrywając ostatecznie 26:22. Najskuteczniejszym zawodnikiem w zespole Juranda był skrzydłowy Dominik Mierzwicki, strzelec 5 bramek. W tabeli ligi centralnej prowadzi niezmiennie Stal Mielec przed Padwą Zamość i Stalą Gorzów. W sobotę 30 listopada Jurand zmierzy się na wyjeździe w Kielcach z zespołem SMS, a następnie 7 grudnia w Wągrowcu z Nielbą. Do własnej hali Jurand wróci dopiero tuż przed świętami.

Jurand Ciechanów - Pogoń Szczecin 26:22 (12:10)

Zespół Juranda po zwycięstwie...

Bartosz Hardzina w ataku na bramkę Pogoni

W przerwie wystąpiły ciechanowskie czirliderki

Rekordowe bieganie w Makowie

W ubiegłą niedzielę, Lekkoatletyczny Klub Sportowy z Makowa Mazowieckiego z niezawodnym trenerem Grzegorzem Łuniewskim na czele zorganizowali bieg na dystansach 5 km i 15 km. Łącznie w obu biegach XI Makowskiej Piętnastce i V Makowskiej Piątce wystartowały 142 osoby. To absolutny rekord tej imprezy.

Z powodu silnego, mroźnego wiatru większość uczestników wybrało krótszy dystans. Piątka zakończyła się zwycięstwem Arkadiusza Żyły (17,05) z miejscowości Michał Reginów i Ewy Gardeckiej (21,23) z Łomży. Na drugich miejscach sklasyfikowani zostali Michał Makowski (17,41) z Ciechanowa i Magdalena Leszczyńska (22,24) z Ostrowi Mazowieckiej. Na trzecich pozycjach do mety dobiegli Sebastian Koziątek

(17,53) ze Szczytna i Renata Majdowska (22,27) z Przasnysza. Na dystansie piętnastki kilometrów zdecydowanie zwyciężył Rafał Smoliński (52,17) i Aneta Lubińska (1:07,42). Drugie miejsce ze znaczną stratą do Smolińskiego zajął

Tomasz Roszkowski (57,20) z Warszawy i Anna Urbaniak (1:07,47) z Jednorozca. Podium uzupełnili Seweryn Grządkowski (1:00,01) z Władysławowa oraz Anna Ślusarczyk (1:12,08) z Pruszkowa.

lew

FOT. ZENON LEWANDOWSKI

Sześć medali Mai i Oskara

Przed tygodniem w Warszawie odbyła się kolejna edycja zawodów pływackich - Od młodzika do olimpijczyka. Ciechanowski klub pływacki Orka reprezentowało w stolicy sześcioro zawodników, którzy ustanowili 14 nowych rekordów życiowych.

Maja Granoszewska, Felix Kowalski, Natalia Łazarska, Lilianna Stopczyńska, Jakub Maliszewski i Oskar Zieliński „Iapali” w Warszawie niezbędne doświadczenie. Przy okazji wywalczyli dla swojego klubu 6 medali, ten najcenniejszy padł łupem Mai Granoszewskiej, która wygrała wyścig na 50 m stylem motylkowym. Ia sama zawodniczka wywalczyła poza tym srebro na 100 m stylem grzbietowym i brąz na 100 m stylem dowolnym. Trzy medale do worka

Maja Granoszewska, zdobywczyni trzech medali

Oskar Zieliński z Orki wywalczył w Warszawie trzy medale

Orki dołoży Oskar Zieliński - dwa srebro (100 m s. dowolnym i grzbietowym) oraz

Orki Ciechanów.

brąz na 50 m stylem motylkowym. Z poziomu zawodów i występu pływaków zadowolony jest trener Zbigniew Grochowski. - Było szybkie pływanie. Zawody mają charakter ogólnopolski i stoją na bardzo wysokim poziomie. Ogólna liczba zawodników w kategorii od 8 do 13 lat wyniosła 849 zawodników z 77 klubów - wyjaśnia trener

Erem

Pokąsani przez Piranię

W rozgrywkach o mistrzostwo IV - Ligi mazowieckiej grupy „A”, ciechanowscy zmierzili się we własnej hali (SP nr 1 przy Orylskiej) z radzyminską Piranią.

Już pierwsze gry singlowe pokazały, że o zwycięstwo będzie niezwykle trudno. Nasi liderzy, Kamil Jurkiewicz jak i Adam Pydyn, sromotnie przegrali w setach 0:3 i nie wróżyło to niczego dobrego w dalszej części rywalizacji. Najlepiej z ekipy TS Ciechanów punktował Marcin Morawski, który wygrał dwa pojedynki. Trzeci punkt dla naszej drużyny dołożył Marcin Dębowski. Gry podwójne wygrali zawodnicy gości i wysoko pokonali ciechanowską drużynę. W kolejnym meczu na wyjeździe ciechanowianie zmierzają się z liderem tabeli z drużyną Nowy Dwór Mazowiecki.

TS Ciechanów - Pirania I Radzymin 3:8

Wyniki gier pojedynczych: Adam Pydyn - Piotr Sękała 0:3, Kamil Jurkie-

1. Nowy Dwór Maz. III	5	8	38:21
2. LKS Błkitni Korytów	4	7	32:15
3. SRS II Łomża	4	6	30:15
4. PIRANIA I Radzymin	5	6	31:24
5. Zjednoczeni Bulkowo	4	5	27:21
6. PROFIL TER Łochów	4	5	24:27
7. TS Ciechanów	4	4	24:24
8. BEINTERACTIVE II Gąbin	5	4	28:35
9. LKS RYŚ I Łaski	3	3	17:17
10. SPÓJNIA III Warszawa	5	0	17:40
11. GUKS Orzeł Siedlín	5	0	13:42

wicz - Tomasz Trzaskowski 0:3, Marcin Morawski - Robert Pędziak 3:2, Marcin Dębowski - Krystian Marek 0:3, A. Pydyn - T. Trzaskowski 0:3, K. Jurkiewicz - P. Sękała 1:3, M. Dębowski - R. Pędziak 3:1, M. Morawski - Adam Skibniewski 3:2, Tomasz Iwański - A. Skibniewski 2:3 Wyniki gier podwójnych: T. Iwański, M. Dębowski - R. Pędziak, A. Skibniewski 1:3, K. Jurkiewicz, A. Pydyn - T. Trzaskowski, P. Sękała 0:3

lew

Marcin Morawski

Choinka podarowana

Jeden po drugim odpalają się przedświąteczne kermasze. Miałem okazję uczestniczyć w jednym z najbardziej sławnych, na Trafalgar Square w Londynie. Na wprost Galerii Narodowej, w cieniu pomnika admirała Nelsona i w towarzystwie dwóch olbrzymich lwów na cokółach ustawiono dziesiątki kolorowych, oświetlonych kramów, domków i szopek. A wszystko działo się to już... 9 listopada. Wiadomo, kto pierwszy, ten więcej zarobi.

Dalo się też od razu zauważyć, że zaraz po otwarciu kielmaszu największe obłęzenie przeżywają nie stoiska z zabawkami i ozdobami świątecznymi, ale garkuchnie, kotły i patelnie... A na nich, jak to w Londynie, mieszają się potrawy z całego świata. Kuchnie wschodnie, egzotyczne, włoska, grecka, niemiecka... Polska reprezentowana była skromnie, tylko przez „znany polski przysmak świąteczny” - Krakauer Wurst. Na dodatek kielbasa spod Wawelu smażyła się na grillu... kuchni niemieckiej. No, żeby tak sprofanować polski przysmak...!?

Zostawmy jednak wielkie przedsięwzięcie, przejdźmy do symboli bardziej estetycznych.

Na razie większość kiermaszów, nie tylko tego londyńskiego, odbywa się bez najwłaściwszego symbolu Bożego Narodzenia – choinki. Organizatorzy uważają, że samo wycinanie drzewka bożonarodzeniowego, jego transport, ustawianie w principalnym miejscu i wreszcie zapalenie świateł na gałęziach ma w sobie magię, na którą trzeba trochę poczekać. celebrować.

I wiadomo, że najbardziej cieszy choinka... podarowana. Tak jak norweski świerk w Londynie i włoska jodła w Watykanie.

Taka właśnie, największa w Londynie, pojawia się co roku w pierwszy czwartej grudnia (w tym roku będzie to 7 grudnia, o 17.30), na Trafalgar Square. A jest darem rządu Norwegii dla Londyńczyków. Ta tradycja ma już prawie 80 lat i nawiązuje do faktu, że podczas drugiej wojny światowej Wielka Brytania była najbliższym sojusznikiem Norwegii. Król i rząd tego kraju, gdy ich kraj był okupowany przez Niemców schronili się w Londynie. I to właśnie w Anglii zorganizowano większość norweskiego ruchu oporu.

Choinka, która wycinana jest w lasach w okolicach Oslo jest corocznie, wyrazem wdzięczności. Wiadomo, że w tym roku przesyłka ma około 30 metrów wysokości i waży ok. 4 ton. Najpierw przypływie

statkiem, a potem przywieziona zostanie na długiej platformie. Ustawianie świerka na Trafalgar Square oraz zapalanie świateł co roku gromadzi tłumy londyńczyków i turystów. Póki co, przeciwko tej tradycji nie protestują ani Norwegowie, ani Brytyjczycy.

Druga sławna choinka, też prezent bożonarodzeniowy, co roku zdobi Plac Świętego Piotra w Watykanie. Po raz pierwszy otrzymał ją papież Jan Paweł II w 1981 roku, potem obdarowywany był Benedykt XVI, a obecnie Franciszek I. Jodła lub świerk pochodzi z różnych prowincji Włoch, ale również z innych krajów europejskich. Dwa razy świerki przywieziono z Polski. Raz ścięto go w okolicach Zakopanego, drugi raz (2017 r.) w Puszczyk Romnickiej.

Podszedł od pewnego czasu ta tradycja stała się przedmiotem gorącej (dla niektórych - gorszej) debaty publicznej. Prym wiodą ekolodzy, którzy uważnie przyglądają się wytypowanym wcześniej okazom i protestują przeciwko niszczeniu środowiska. W tym roku dotyczyło to 200-letniej, 30-metrowej jodły czerwonej, zwanej „Zielonym Olbrzymem” z doliny jeziora Ledro, w alpejskiej prowincji Trydent. Protest przeciwko jej wycinaniu podpisał w internecie ponad 53 tys. osób, organizowano nocne czuwanie przy drzewie. Włoscy ekolodzy, zwrócili się z otwartym listem do papieża Franciszka aby nie przyjmował prezentu, argumentowali, że wycinka tak starego i majestatem drzewa stoi w sprzeczności z deklarowaną przez Kościół troską o środowisko naturalne i walką ze zmianami klimatycznymi.

Gubernatorat Państwa Watykańskiego oświadczył w odpowiedzi, że wybór tego drzewa był podyktowany nie tylko walorami estetycznymi, ale „był także odpowiedzialny za ekologicznego punktu widzenia”. Jodła ta, zapewnił Watykan, pochodzi z terenów przeznaczonych pod wyćwiczenie w celu zapewnienia „prawidłowej uprawy lasu”.

Ostatecznie „Zielonym Olbrzym” został ścięty w ub. tygodniu w nocy ze środy na czwartek (w spokojnej atmosferze) i przewieziony do Watykanu. Tradycyjna ceremonia rozświetlenia choinki na Placu Świętego Piotra odbędzie się, podobnie jak w Londynie, 7 grudnia wieczorem.

Choinka podarowana, choinka opromiowana... **RYSZARD MARUT**

Jędrzejki

I nadszedł w najjaśniejszej Rzeczypospolitej wróżów czas dnia dwudziestego dziewiątego miesiąca jedenastego roku pańskiego bieżącego, i wyjął był wróż jeden z drugim воск zeszloryczny. Lecz natenczas w rōżu wróżowi widzieć nie sposób, albowiem jedno, co wywróżć wróż może, iż kres to Jędrzejek w kanclerskim pałacu. Rafalki natenczas będą.

Zaprawdę powiadam wam, dziejów przyszłych natenczas poznać nie sposób, prócz gladiatorów naszych w piłce kopanej reprezentacji zmagających się o tytuł mistrzowski. Jedni wszak bój straszliwy światowy trzeci wieńczą i jądrową ludzkości zagładę, drudzy w czoło się pukawszy linii krasnych egzysten-cy niebyd. Jedni Kozaków i króla ich Zielińskiego, inni Moskali i cara Sputnika upadek rychły. Jedni miodem i mlekiem spływające pod króla Jankesów panowanie krążankiem światłym, drudzy chaos i impeachment i zębami zgrzytanie. A myćek srebrzystych nosiciele onych niezmiennie knucie i trucie. Każdy jeden wieszczęm ostać się pragnie, coby „toć żem godoł” zakrzyknąć tryumfalnie, jeno daremne próby jego. Nie we

manie, jeno daramie prosy jego. Nie we
wrozu, a w niebieskie dziejow nastepnych
upatrywac trzeba, i nie wacpan, a Pan nasz
niebieski dzieje owe zna. Albowiem Pan
nasz najwyzszy, przeto lepiej widzi.

Zapomniwszy jednakowoż, prawidła nie znawszy, li z premedytacją działawszy, wieszcz na wieszczu i wieszcz nieustannie wieszczą wieszczem pogania. Mawia przeto król były Jarko, i stronnicy jego w ślad za nim, iż w ruinę najjaśniejsza Rzeczpospolita popaść raczej pode króla Dönka panowaniem, obyczajowy niechybnie upadek nastanie, demokracji i działków seksualizacja, i pode germańskim zaborem kraj się ostanie, a Polak Polakowi murzynem będzie. Mawia tedy król Dönęk, i w ślad za nim stronnicy jego, iż dobrobyt w najjaśniejszej Rzeczpospolitej zagości, tolerancja, demokracja i działków oświecenie i wespół z germańską krainą, a Polak Polakowi Unii obywatel.

I na ziemi ciechanowskiej wosk natenczas dobrem pożądanym. Mer Krzyško dukatów wielu zdobycie wieszczy, co by w grodowym skarbcu braków zbrakło, co by nie zbrakło w inwestycje. Albowiem inwestycy ci u niego dostatek, a miłyonów dukatów dwie kopy rachują. Rajcy przedkonić powściągliwość na Trakcie Małgorzackim większą wieszczą, a Królewskich Machin Żelaznych rządca, iż naprędce maszyny prędkie gród ciechanowski omijać będą łukiem szerokiem. Rządca włóści wiejskich wody braków kres wieszczy, uzdatniania stacę odnowiwszy, a lecznicy ciechanowskiej rządca dermatologiczney izby rychły kres.

Każden wieszczę może, jeden lepiej, drugi gorzej, i niejeden musi, inaczej się uduś. Pamiętać nam jednak trzeba, iż nie jeno wróżby to czas, a... Jędrzejów przede wszystkim. Zaprawdę powiadam wam, Jędrzejów ci u nas dostatek. Czegoż przeto Jędrzejom życzyć trzeba, choć dzień ich święty święci? Jakichże pomysłności?

Kancelarzowi stoków szerokich,
króla przychylności i emerytu-
ry dostatniej.

Kasztelanowi ziemi ciechanowskiej królewskiego skarbcza rządów refleksy ku dukatów strumieniem szerokim ku kasztelanii popłynięcia.

Merowi grodu płońskiego trak-
tu szerokiego ku ziemi płońskiej
dobrobytowi i chwale.

Jędrzejom zaś wszelakim ze stron świata czterech – ciała krzepkości jako Andrew, satysfakcy jako Ferdko, i dukatów raz jeszcze. Coby na chleba kieliszek nie zbrakło.

A wiedza to wszak nie tajemna,
iż powodów ku kieliszka wychyle-
niu ci u nas dostatek.

Za Jędrzejów przeto!
Basie i Mikołajki już czekają.

RADEKtor

Bardzo dawno, bardzo długo	"....." ... 2", z Adamczykiem	McCartney, eks-Bitels	Włoskie auto	▼	... Close, znana aktorka	▼	Bikini na Pacyfiku	Element strony internetowej	▼	Zielsko, zmora ogrodnika	Bije się w piersi na znak skruchy	▼	Białe ..., zjawisko	Stawia wszystkich na nogi	▼
27					22		Charlton ..., aktor		11					Zagrał Leona zawodowca	7
Miara ekranów telewizyjnych	1				Pies tropiący zwierzyńę łowną					Ocena występu łyżwiarza	Łóżko na transatlantyku			10	
Gwóźdź w podkowie		9		15		13	..., olbrzym, pies		30				8		
Szkocka wspólnota rodowa					Szpadryna (dziś)	Indyjska herbata	... Zjednoczone; USA	24	Muza, patronka poezji miłosnej		Reprezentacja sportowa				33
Sakiewka z dukatami		Spec, co postawi piec		6	Barbara, reżyser ("Pajęczarki")				20		Tkanina przejrzysta jak mgiełka		Ważny argument w sporze		Kamrat Aramis i Portosa
		2			Towarzysze broni		17			18			3		
Opłucnowa, zabieg med.		12			Sfilmowane dzieje rodziny		16			Gdy dwa kwartety połączyły siły				32	
					26			Znane z "Trzech zapalek"		4			Model w rodzinie Fiata		
Tadeusz Nalepa	Narażony na prztyczki	21		29	Dawna opłata drogowa		25	31		Kwiat czczony przez Egipcjan	19	28			23

**Afrozym Lecha
Nawrockiego:**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Lierty z ponumerowanych pól utworzą hasło stanowiące rozwiązanie krzyżówki. Samo hasło należy nadesłać w terminie 10 dni od daty ukazania się numeru pod adresem: „Tygodnik Ciekhanowski”, ul. Ściegiennego 2, 06-400 Ciekhanów. Na kartce pocztowej prosimy naklecić numer krzyżówki wycięty z gazety.

Rozwiązanie krzyżówki można także przysłać **poczta elektroniczna na adres: sekretariat@ciekhanowski.pl**. W tytule maila należy wpisać numer krzyżówki, natomiast rozwiązanie oraz imię i nazwisko w treści wiadomości. Wśród autorów prawidłowych rozwiązań rozlosujemy nagrody książkowe (do odebrania w redakcji).

Rozwiązanie krzyżówki nr 46: Suma obicitt jest micobliczalna. Nagrody wylosowali: Barbara Ochimska, Roma Gozdowska, Robert Kazłowski.

Krzyżówka nr 48

LESZEK
ZYGMIER

MAZOWIECKIE IMPRESJE HISTORYCZNE

Nagrobek sufragana płockiego w kościele Mariackim w Krakowie

Płyta nagrobna biskupa Piotra Lubarta
(częściowo zrekonstruowana przez
Ryszarda Poniedziałka)

Tysiące turystów z Polski i ze świata każdego tygodnia odwiedza jedną z najbardziej znanych w naszym kraju świątyń – kościół Mariacki w Krakowie. Co prawda większość z nich przybywa tam, aby podziwiać przede wszystkim słynny ołtarz autorstwa Wita Stwosza, ale niektórzy przy okazji podziwiają również inne zabytki kultury religijnej minionych wieków. Wśród nich uwagę wielu osób przyciąga pochodzący z końca XV wieku gotycki krucyfiks umieszczony na belce tęczowej w centralnej części kościoła, za autorów którego uważa się krakowskich uczniów Wita Stwosza. Dobrze widoczny zarówno od strony nawy głównej, jak i od strony ołtarza głównego krzyż ten wyznaczał w architekturze dawnych kościołów przestrzeń łączącą wiernych znajdujących się w nawie z duchowieństwem zajmującym prezbiterium. Właśnie pod nim, pod posadzką lub w krypcie, chowano wyjątkowe osoby, których upamiętniano poprzez specjalne płyty nagrobne. Kiedy więc kilkanaście lat temu w czasie konserwacji posadzki położonej przy barokowym ołtarzu Zwiastowania NMP w północno-wschodnim narożniku nawy głównej natrafiono na płytę nagrobną wykonaną z piaskowca datowaną na początek XVI wieku w Krakowie powiało sensacja. Do kogo ona należała? Kto pod nią spoczywał? Odkryta płyta – nieco już zniszczona – przedstawiała bowiem postać duchownego, który jak począt-

kowo pisano w prasie miał być jednym z archiprezbiterów kościoła Mariackiego. Z czasem okazało się jednak, że była to płyta nagrobna sufragana płockie-

go, biskupa Piotra Lubarta, zmarłego w 1530 r. Jak to możliwe, że to właśnie jego pochowano w tak eksponowanym miejscu i to w najważniejszym w Krakowie – poza Wawel, gdzie znajduje się biskupia katedra – kościołem miejskim (fara staromiejska), z dala od płockiej katedry, gdzie zazwyczaj miejsce spoczynku znajdowali mazowieccy biskupi? Aby na to pytanie odpowiedzieć, chciałem kilka zdań poświęcić tej nietuzinkowej postaci.

Piotr Lubart urodził się około 1470 r. w zamożnej rodzinie krakowskich złotników, skąd wzięło się jego przezwisko „Złotnik” (Aurifaber), jakim chętnie określali go współcześni. Podobnie więc jak biskup płocki Erazm Ciołek, o którym kiedyś pisałem, z pochodzenia był on mieszczaninem i należał do jednej z najbardziej wpływowych i zamożnych rodzin patrycjuszowskich dawnego Krakowa. Po odbyciu studiów na uniwersytecie w rodzinnym mieście, gdzie zdobył stopień bakałarza i magistra nauk wyzwolonych – marząc o karierze profesorskiej – udał się do Rzymu, gdzie w 1507 r. zdobył stopień doktora teologii. Jednak po powrocie do kraju okazało się, że lokalne środowisko profesorów Collegium Maius było mu nieprzychylnie, co spowodowało, że w drodze ugody powierzono mu najpierw probostwo w kościele akademickim św. Anny w Krakowie, następnie stanowi-

ska karnodziei katedralnego, a dopiero w 1512 r. stanowisko profesora teologii na uniwersytecie. Kariera uniwersytecka Piotra Lubarta, człowieka solidnie wykształconego jak na tamte czasy, nie trwała jednak zbyt długo. Dzięki bowiem protekcji ówczesnego biskupa płockiego i zarazem swego ziomka, Erazma Ciołka, został on w 1513 r. uposażony godnościami kościelnymi w Płocku, gdzie wkrótce się przeniósł, a w 1514 r. papież Leon X prekonizował go na biskupa pomocniczego diecezji płockiej.

Na Mazowszu Piotr Lubart dał się poznać jako wybitny humanista i człowiek żywo oddany sprawom Kościoła. Między innymi uczestniczył w imieniu kapituły katedralnej w synodach prowincjonalnych, podróżował do Rzymu, podjął się reformy ksiąg liturgicznych używanych przez mazowieckich duchownych (mszału i brewiarza), a także wizytował parafie, zarządzał diecezją w okresie wakatu na stolicy biskupiej, rozstrzygał sprawy sporne duchownych i świeckich, zwalczał przejawy luteranizmu oraz podjął prace zmierzające do renowacji płockiej katedry. Złazszcza po pożarze katedry w 1530 r. ta ostatnia z jego aktywności okazała się najbardziej pracowitą i zarazem wyjątkowo mu bliską. Przyznał się między innymi do budowy kaplicy św. Anny w płockiej katedrze,

a także dokonał poświęcenia kaplicy św. Anny w klasztorze bernardynów w Skępem, jednym z najważniejszych później miejsc pielgrzymkowych w diecezji płockiej. Nie zaniedbywał też swoich pasji intelektualnych, pisząc kilka komentarzy do dzieł Arystotelesa. Krótko przed śmiercią przybył do rodzinnego Krakowa i tu po dwóch miesiącach, dokładnie 21 grudnia 1530 r., dokonał swojego żywota i wkrótce został pochowany w kościele Mariackim w Krakowie, swojej rodzinnej świątyni, z dala od Mazowsza, gdzie przez tyle lat pełnił posługę biskupią.

Co prawda historycy sztuki nie są w stanie rozstrzygnąć, czy nagrobek wraz z odnalezioną niedawno płytą grobową Piotra Lubartowa, sprawił on sobie już za życia, czy jego wykonanie zostało zlecone przez niego w testamencie, a ktoś inny tego dopilnował. Szybki pogrzeb Lubarta zdaje się przemawiać za pierwszą z możliwości. Nie ulega natomiast wątpliwości sam fakt, że chciał on spocząć po śmierci w rodzinnym mieście i to w najważniejszym w Krakowie kościele. Także strona ideowa tego pochówku – spoczywał w centrum świątyni, tuż pod krzyżem tęczowym, a jego wyobrażenie na kamiennej płycie (w stroju pontyfikalnym biskupa, z księgą w ręku), czyniło z niego wiecznego adoratora krzyża i zarazem postać, którą musieli zauważyć wszyscy przybywający do kościoła Mariackiego, zwłaszcza duchowni udający się do prezbiterium – nadawało mu wyjątkowego splendoru. Pochowanie go w tym miejscu powodowało, że pamięć o Piotrze Lubartcie nie tylko na Mazowszu, ale przede wszystkim w królewskim Krakowie była żywa jeszcze przez wiele dziesięcioleci po jego śmierci. Dopiero położenie nowej posadzki w kościele gdzieś około 1696/1700 r. i zakrycie jego nagrobka, pamięć o nim osłabiło, aby nieoczekiwanie po 300 latach – już po odkryciu jego nagrobka – pamięć o płockim sufraganie z Krakowa rodem na nowo przywrócić potomnym.

Opowiadanie o siostrze Teresie

„Boże Teresisko” to tytuł książki Krystyny Sztramskiej, której promocja odbyła się 20 listopada w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Działdowie. Ta wyjątkowa publikacja przyciągnęła licznych miłośników literatury, którzy pragnęli poznać bliżej kulisy powstania książki i zainspirować się jej przesłaniem, ale także tych, którym nieobojętna jest przeszłość Działdowa z pozbawionym człowieczeństwa obozem Soldau w tle.

Rozmowę z autorką poprowadził Andrzej Rutecki ze Stowarzyszenia „Pamięć i Tożsamość”. Krystyna Sztramska opowiedziała o genezie książki, ze szczególnym odniesieniem do tytułu. Tak bowiem siostry z klasztoru Klarysek Kapucynek nazywały bohaterkę opowiadania. Tak też nazywała sama siebie Władysława Kowalska – Maria Teresa od Dzieciątka Jezus, siostra o niezwykle osobowości.

Beatyfikowana została w 1999 r. w gronie 108 męczenników II wojny światowej przez Jana Pawła II.

Autorka przedstawia w książce okupacyjne losy siostr Klarysek Kapucynek, przybliża okoliczności ich wywiezienia do Konzentration Lager Soldau w Działdowie, szczególnie nieprzyjnym

duchowieństwu, gdzie przeszły gehennę i towarzyszyły siostrze Teresie w czasie

Krystyna Sztramska i Andrzej Rutecki

jej kilkunastodniowego konania. Wyszedł stamtąd, skąd zwykle nie wychodził nikt, przekonane, że wymordowali im wolność. Bo oto jednego dnia „zapakowane” zostały do samochodu, wywiezione w okolice Suwałk i tam pozostawione wolne, z zakazem powrotu do Przasnysza.

Opowiadanie o bł. Teresie – męczennicy z KL Soldau – przybliżyła nam postać tej niezwyklej kobiety, „ukazując jej ludzki charakter”, jak napisał dr Jakub Maria

Kowalski z biblioteki UKSW w Warszawie, który opatrzył wydanie krótką recenzją. Książka, stanowi pewnego rodzaju dokument, pełen refleksji duchowej, zabiera czytelników w czas ciemny i zły, ale także budzi głębię i wpływa na współczesnych ludzi. Napisana nie naukowo, a zwykłym językiem staje się dla nich bardziej przystępna. Przybyli na spotkanie otrzymywali książki, mogli także wysłuchać fragmentów opowiadania.

Krystyna Sztramska od wielu lat interesuje się historią KL Soldau w Działdowie, ukazuje zbrodnicze zachowania okupanta wobec polskiej inteligencji, a w szczególności duchowieństwa, bestialskie traktowanie siostr Klarysek Kapucynek z Przasnysza. Autorka podjęła temat w 2019 r., który posłużył za scenariusz słuchowiska „Druciany krzyż”, wystawiony potem w Teatrze Polskiego Radia. Ukazanie się książki „Boże Teresisko” było możliwe dzięki wsparciu Stowarzyszenia Działdowska Kuźnia Słowa, które było także jej wydawcą.

KRZYSZTOF BIEŃKOWSKI

Krystyna Sztramska i goście

**Tygodnik
ciechanowski**

ciechpress.pl

Adres redakcji:
06-400 Ciechanów, ul. Ściegiennego 2

Telefony:
sekretariat, red. naczelny: 23 672 34 02
redaktorzy prowadzący: 23 673 93 67,
23 673 93 63;

dział graficzny: 23 673 93 60
księgowość: 23 673 93 65

**TEM Tygodnik
gazeta mławska**

ciechpress.pl

Pocztą elektroniczną:
tc@ciechpress.pl
sekretariat@ciechpress.pl

Redakcja:
redaktor naczelny – Ryszard Marut;
red. prowadzący – Marek Zbikowski.

Zespół:
Walerian Dziekiewicz,
Krzysztof Jakubowski,
Izabela Koba-Mierzejewska,

**tygodnik
DZIAŁDOWSKI**

ciechpress.pl

Radosław Marut, Klaudia Kujawa
Radosław Kowalski, Piotr Bieroń

Współpraca:
Krzysztof Bieńkowski, Grażyna Czerwińska,
Marek Gierlach, Mirosław Hajnos,
Daniel Kortlan, Zenon Lewandowski,
Paweł Słupski, Ewa Stangrodzka,
Sławomir Wichowski (fot.)
Leszek Zygmier, [Stefan Zagiel]
Patrik Piekarski, Marcin Stachelski

**tygodnik
PRZASNYSKI**

ciechpress.pl

Ogłoszenia:
kierownik biura – Anna Dąbrowska

tel.: 23 672 44 96
23 672 26 55
ogloszenia@ciechpress.pl
ogloszeniadrobn@ciechpress.pl

Redakcja graficzna:
Robert Przybyszewski

**tygodnik
MAKOWSKI**

ciechpress.pl

Dział promocji i kolportażu:
Radosław Marut
tel. 23 672 34 02
promocja@ciechpress.pl

Prenumerata:
Pocztą Polska
i u listonoszy,
ePrasa.pl

Redakcja nie odpowiada
za treść reklam i ogłoszeń

**tygodnik
MAZOWIECKI**

ciechpress.pl

Wydawca: Spółdzielnia Pracy
CIECH-PRESS, 06-400 Ciechanów,
ul. Ściegiennego 2, tel. 23 672 34 02
Druk: GRUPA WM Sp. z o.o.
10-364 Olsztyn, ul. Tracka 7
Ciech-Press jest członkiem
Izby Wydawców Prasy

**Bank Spółdzielczy
w Raciążu**

eKonto BIZNES+

**Nowoczesne rozwiązania
dla Twojej firmy!**

- ✓ 0 zł za 15 pierwszych standardowych przelewów krajowych przez Internet, kolejne 1 zł/sztuka
- ✓ 0 zł za wpłaty gotówki we wpłatomatach własnych banku - bez limitu
- ✓ 0 zł za wypłaty gotówki w bankomatach (SGB, BPS)
- ✓ 0 zł za wydanie karty debetowej dla posiadacza konta
- ✓ 0 zł za obsługę karty debetowej - wystarczy wykonać nią transakcje bezgotówkowe na min. 500 zł miesięcznie, w przeciwnym razie opłata wyniesie 10 zł miesięcznie

hsraciaz.pl

15 placówek w Twojej okolicy

Oddział w Raciążu

ul. Mławska 20a, 09-140
Tel.: +48 (23) 679-96-31

POK w Sońsku

ul. Ciechanowska 21, 06-430
Tel.: +48 (23) 671-30-65

POK w Radzanowie

ul. Mławska 17, 06-540
Tel.: +48 (23) 679-80-17

POK w Koziebrodach

Koziebrody 80, 09-140
Tel.: +48 (23) 679-70-10

Oddział w Gąsolinie

ul. Główna 25, 06-440
Tel.: +48 (23) 671-42-98

POK w Siemiatkowie

ul. Warszawska 2, 09-135
Tel.: +48 (23) 679-60-29

Oddział w Szreńsku

ul. Rynek 5, 06-550
Tel.: +48 (23) 653-40-20

Oddział w Ciechanowie

ul. 17 Stycznia 33a, 06-400
Tel.: +48 (23) 679-91-11

POK w Uniecku

Unieck 13, 09-140
Tel.: +48 (23) 679-35-03

POK w Regiminie

ul. Mościckiego 2, 06-461
Tel.: +48 (23) 679-96-00

POK w Lutocinie

ul. Sierpecka 2, 09-317
Tel.: +48 (23) 658-10-04

POK w Zawidzu

ul. Mazowiecka 18, 09-226
Tel.: +48 (23) 231-11-23

POK w Ojrzeniu

ul. Ciechanowska 21, 06-456
Tel.: +48 (23) 671-81-52

POK w Gralewie

Gralewo 4, 09-166
Tel.: +48 (23) 679-30-09

Oddział w Bieżuniu

ul. Zamoyskiego 27, 09-320
Tel.: +48 (23) 657-80-03

polsat

Środa
godzina 20:10
Święta Last Minute
komedia przygodowa
USA 2004

Luther i Nora Krankowie przez całe życie obchodzili rodzinne, tradycyjne Boże Narodzenie. Dekorowali dom, przygotowywali smakołyki i zapraszali przyjaciół. Kiedy jednak ich jedyna córka Blair postanawia wstąpić do Korpusu Pokoju i wyjechać do Peru, jej ojciec wpada na pomysł spędzenia tego czasu poza domem.

tvn

Czwartek
godzina 22:35
Lejdis
komedia
Polska 2008

Nauczycielka i samotna matka Łucja nawiązuje romans z kobieciarzem Markiem. Jej przyjaciółki, Gośka, Korba i Monia, podejrzewają, że mężczyzna nie jest jej wierny i zaczynają go śledzić. To, co odkrywają, jest zaskakujące. Tymczasem każda z nich boryka się z własnymi problemami.

TVP 1

Piątek
godzina 23:00
Konsul
komedia kryminalna
Polska 1989

Czesław Wiśniak, sprytny oszust wykorzystujący naiwność łatwowiernych ludzi, po wyjściu z więzienia odwiedza swoją byłą dziewczynę, Ankę. Namawia jej obecnego partnera, Grubego, właściciela butiku na Wybrzeżu, do zakupu dużej partii towaru, którego w rzeczywistości nie ma. Mężczyzna daje się oszukać.

TVP 2

Sobota
godzina 00:00
Był sobie chłopiec
komediodramat
Francja/USA 2017

38-letni Will wciąż jest samotny. Próżniaczy tryb życia, jaki prowadzi, odpowiada mu. Utrzymuje się z tantiem za piosenkę, którą skomponował jego ojciec. Spędza czas na oglądaniu telewizji i zdobywaniu kobiet. Doskonając swoje metody podrywania, Will dochodzi do wniosku, że wiele zalet mają samotne matki.

TRWAM

Niedziela
godzina 11:00
Z nadmiaru Miłości
film dokumentalny
Polska 2023

Film "Z nadmiaru Miłości" opowiada o historii życia i świętości polskiej mistyczki bł. Anieli Salawy, tercjarki franciszkańskiej beatyfikowanej w 1991 r. przez św. Jana Pawła II na Krakowskim Rynku. W filmie można zobaczyć nie tylko świadectwa osób znających jej życie i duchowość, ale także odwiedzić miejsca jej urodzenia.

7 TVN

Poniedziałek
godzina 20:00
Jak się pozbyć cellulitu
komedia obyczajowa
Polska 2011

Ewa jedzie ze swoją najlepszą przyjaciółką Mają do ekskluzywnego spa. Liczą na relaks w saunie i zabiegi, które czynią świadome swojej urody kobiety jeszcze atrakcyjniejszymi. Na miejscu klientki poznają wzbudzącą sympatię masażystkę Kornelię. Szybko znajdują wspólny język.

środa

27 listopada 2024

TVP 1

07:00 Transmisja mszy świętej
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Akcyjowa 38, telenowela, odc. 478
08:50 Ranczo, serial, odc. 109
09:45 Komisarz Alex, odc. 164
10:45 Ojciec Mateusz, odc. 139
11:35 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 238
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:40 Rok w ogrodzie extra, magazyn
13:00 Najpiękniejsze krajobrazy świata, serial dokumentalny, odc. 6/8
14:00 Wichrowe wzgórze, serial obyczajowy, odc. 57
14:55 Jaka to melodia? teleturniej
15:35 Gra słów. Krzyżówka, teleturniej
16:05 Dziedzictwo, serial, odc. 416
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia? teleturniej
17:55 Klan, telenowela, odc. 4418
18:25 Reporterzy, magazyn
18:45 Akcyjowa 38, telenowela, odc. 506
19:30 Program informacyjny
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:25 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 239
20:55 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA - mecz: Aston Villa FC - Juventus FC
23:05 Kickboxer: Odwet, dramat sensacyjny
01:05 Magazyn Ekspresu Reporterów

TVP 2

05:30 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1710
06:20 Pozyteczni.pl, magazyn
06:55 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3080
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn
07:55 Pytanie na śniadanie, magazyn
11:15 Rodzina (nie od) święta
11:50 Tańcząca ze światem - Chorwacja, magazyn
12:30 Koło fortuny, teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 80
14:05 Va banque, teleturniej
14:35 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 636
15:05 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1831
16:00 Koło fortuny, teleturniej
16:35 Familiada, teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 81
18:15 Va banque, teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu, teleturniej
19:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3080
20:00 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3081
20:35 Przepis dnia, magazyn kulinarny
20:50 Na dobre i na złe, serial obyczajowy, odc. 935
21:55 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 637
22:25 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 638
23:00 Nieprawdopodobna, thriller
00:45 Krok od nieba, serial obyczajowy, odc. 37

TVN

05:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 913
06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn
11:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy
12:15 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1378
13:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1379
14:20 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 145
15:20 Doradca smaku, magazyn kulinarny
15:30 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1671
17:40 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 63/100
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga! magazyn reporterów
20:00 Doradca smaku, magazyn kulinarny
20:10 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3924
20:50 Milionerzy, teleturniej
21:30 Jack: Pogromca olbrzymów, film fantasy
23:50 Testosteron, komedia
02:25 Superwizjer magazyn reporterów
03:05 Herkules, serial kryminalny, odc. 4/8
04:05 Uwaga! magazyn reporterów
04:20 Nauka jazdy 5, program rozrywkowy
04:50 Recepta na stary dom 2, program rozrywkowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 356
09:00 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 357
09:30 Sekrety rodziny, serial paradokumentalny, odc. 265
10:30 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 952
11:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 855
12:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 856
13:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 857
14:35 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1198
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja, magazyn
16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 993
17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1018
18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3902
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość "Wydarzeń"
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko, serial kryminalny, odc. 47
20:10 Święta Last Minute, komedia przygodowa
22:10 Pokonać grawitację: Za kulisami filmu "Wicked", film dokumentalny
23:00 Ciacho, komedia
01:40 Oficer Blart, komedia sensacyjna

TVN 7

06:10 Szkoła, serial, odc. 597
07:10 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 407
08:15 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1261
09:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1141
10:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1142
11:25 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 855
12:10 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 856
12:50 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 88/100
13:50 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 17/24
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial fabularno-dokumentalny, odc. 547
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial fabularno-dokumentalny, odc. 548
16:55 Wycieczkowiec, serial paradokumentalny, odc. 16
17:55 Zagadki losu, serial paradokumentalny, odc. 7/36
18:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1345
20:00 Wycieczkowiec, serial paradokumentalny, odc. 18
21:00 Nostalgia anioła, dramat obyczajowy
23:50 Dusza towarzystwa, komedia
02:05 Żyjąc z potworem, serial dokumentalny, odc. 20

TV TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Każdy maluch to potrafi
08:50 Słowo życia
09:00 Dom w serce wpisany
09:30 Sanktuaria polskie
09:50 Święty na każdy dzień
10:00 Audycja generalna Ojca Świętego Franciszka
10:50 Muzyczne chwile
11:00 Naszym powołaniem jest świętość, reportaż
11:25 Jestem mamą, magazyn
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Człowiek przebaczenia i pojednania ks. Michał Rapacz, film dokumentalny
12:55 W męce Mojej szukaj siły i światła, reportaż
13:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial fabularno-dokumentalny, odc. 547
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Misja Szczecin-Kipsing, film
15:00 Od zmierzchu do świtu, film
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie, magazyn
16:30 Stefan Kardynał Wyszyński - Troskliwy Duszpasterz Jasnogórski, film dok.
17:00 Po stronie prawdy, magazyn
17:50 Muzyczne chwile
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści biblijne
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej 07:30 Pełnia wiary 08:00 Akacyjowa 38, telenowela, odc. 479 08:45 Ranczo, serial, odc. 110 09:45 Komisarz Alex, odc. 165 10:45 Ojciec Mateusz, odc. 140 11:35 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 239 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 To się opłaca, magazyn 13:00 Najpiękniejsze krajobrazy świata, serial dokumentalny, odc. 7/8 14:00 Wichrowe wzgórze, serial obyczajowy, odc. 58 14:55 Jaka to melodia? teleturniej 15:35 Gra słów. Krzyżówka, teleturniej 16:05 Dziedzictwo, serial, odc. 417 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? teleturniej 17:55 Klan, telenowela, odc. 4419 18:25 Reporterzy, magazyn 18:45 Akacyjowa 38, telenowela, odc. 507 19:30 Program informacyjny 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 240 21:05 Ojciec Mateusz, serial kryminalny, odc. 412 22:05 Sprawa dla reportera 23:05 Stańczak. Złapać światło, film dokumentalny 00:20 Profilerka, serial kryminalny, odc. 11/12 01:20 Zwerbowana miłość, film sensacyjny	04:30 Na dobre i na złe, serial obyczajowy, odc. 911 05:25 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1711 06:20 Operacja zdrowie, magazyn medyczny 06:50 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3081 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn 07:55 Pytanie na śniadanie, magazyn 11:15 Kościół niezależny i samodzielny, reportaż 11:50 Dobry tytuł 12:30 Koło fortuny, teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 81 14:05 Va banque, teleturniej 14:35 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 637 15:05 La Promesa - pałac tajemnic, serial obyczajowy, odc. 42 16:00 Koło fortuny, teleturniej 16:35 Familiada, teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 82 18:15 Va banque, teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu, teleturniej 19:30 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3081 20:05 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3082 20:50 Tak to leciało! teleturniej 21:50 Krucjata 2. Znak bliźniąt, serial kryminalny, odc. 12/13 22:40 Informacje kulturalne 23:00 Hala odlotów, talk-show 23:50 Nie wysiadaj, thriller 01:50 Poczet świrów polskich, cykl felietonów	05:40 Uwaga! magazyn reporterów 05:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 914 06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn 11:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 12:15 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1380 13:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1381 14:20 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 146 15:20 Doradca smaku, magazyn kulinarny 15:30 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 16:35 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1476 17:40 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 64/100 18:40 Sport 18:50 Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! magazyn reporterów 20:00 Doradca smaku, magazyn kulinarny 20:10 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3925 20:50 Milionerzy, teleturniej 21:30 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 22:35 Lejdis, komedia 01:25 Herkules, serial kryminalny, odc. 5/8 02:30 Ślepnać od świateł, serial sensacyjny, odc. 5/8 03:45 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 371 04:45 Uwaga! magazyn reporterów 05:05 Nauka jazdy 5 program rozrywkowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 358 09:00 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 360 09:30 Sekrety rodziny, serial paradokumentalny, odc. 266 10:30 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 953 11:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 858 12:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 859 13:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 860 14:35 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1199 15:50 Wydarzenia 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja, magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 814 17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1019 18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3903 18:50 Wydarzenia 19:15 Lepsza Polska 19:25 Sport 19:30 Pogoda 19:40 Uroczysko, serial kryminalny, odc. 48 20:10 Nasz nowy dom, reality show 21:15 Przyjaciółki, serial obyczajowy, odc. 290 22:15 Mamma Mia! komedia muzyczna 00:50 Transformers: Ostatni Rycerz, film SF	06:10 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 598 07:10 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 408 08:15 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1262 09:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1143 10:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1144 11:25 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 857 12:10 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 858 12:50 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 89/100 13:50 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 18/24 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial fabularno-dokumentalny, odc. 549 15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial fabularno-dokumentalny, odc. 550 16:55 Wycieczkowiec, serial paradokumentalny, odc. 17 17:55 Zagadki losu, serial paradokumentalny, odc. 8/36 18:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1346 20:00 Wycieczkowiec, serial paradokumentalny, odc. 19 21:00 Zanim odejdą wody, komedia 23:10 Seks w wielkim mieście 2, komedia romantyczna 02:15 Krwawa układanka, serial dokumentalny, odc. 3/10	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:35 Słowo życia 08:40 Muzyczne chwile 08:55 Święty na każdy dzień 09:00 Na zdrowie, magazyn 09:20 Opowieści biblijne 09:50 Mateczniki Polskości 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie, magazyn 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Wykłady z konferencji "Reminiscencje śmierci ks. Jerzego Popiełuszki" 12:45 Zgubić z oczu brzeg, film dok. 13:20 Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela" 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:35 W gotowości, reportaż 15:00 Po stronie prawdy, magazyn 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat 16:35 Sól ziemi 17:05 Akademia pro-life 17:15 Muzyczne chwile 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczet wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Przyjaciele i bohaterowie, serial obyczajowy, odc. 12 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski, cykl felietonów 21:00 Apel Jasnogórski

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej 07:30 Agape blisko Ciebie 08:00 Akacyjowa 38, telenowela, odc. 480 08:45 Ranczo, serial, odc. 111 09:45 Komisarz Alex, odc. 166 10:45 Ojciec Mateusz, odc. 141 11:35 Okrasa łamie przepisy, magazyn kulinarny 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 13:00 Najpiękniejsze krajobrazy świata, serial dokumentalny, odc. 8 14:00 Wichrowe wzgórze, serial obyczajowy, odc. 59 14:55 Jaka to melodia? teleturniej 15:35 Gra słów. Krzyżówka, teleturniej 16:05 Dziedzictwo, serial obyczajowy, odc. 418 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? teleturniej 17:55 Klan, telenowela, odc. 4420 18:25 Reporterzy, magazyn 18:45 Akacyjowa 38, telenowela, odc. 508 19:30 Program informacyjny 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Korona królów. Jagiellonowie, telenowela, odc. 241 21:05 Komisarz Alex, serial kryminalny, odc. 278 22:05 Raport specjalny, magazyn 23:00 Konsul, komedia kryminalna 01:00 Gra z Cieniem, serial kryminalny, odc. 11/13	05:30 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1712 06:20 Anna Dymna - spotkajmy się, talk-show 06:55 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3082 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn 07:55 Pytanie na śniadanie, magazyn 11:15 Operacja zdrowie, magazyn medyczny 11:50 Górna półka smaku, magazyn kulinarny 12:30 Koło fortuny, teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 82 14:05 Va banque, teleturniej 14:35 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 638 15:05 La Promesa - pałac tajemnic, serial obyczajowy, odc. 43 16:00 Koło fortuny, teleturniej 16:35 Familiada, teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 83 18:15 Va banque, teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu, teleturniej 19:30 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3082 20:05 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3083 20:45 Postaw na milion, teleturniej 21:45 Zalewski na dobry wieczór, widowisko 22:50 To jest grane 23:25 Nasze najlepsze wesele, komedia 01:30 Nieprawdopodobna, thriller 03:05 Nie wysiadaj, thriller	05:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 915 06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn 11:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 12:15 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1382 13:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1383 14:20 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 147 15:20 Doradca smaku, magazyn kulinarny 15:30 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 16:35 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1477 17:40 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 65/100 18:38 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 18:40 Sport 18:50 Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! magazyn reporterów 20:00 Transformers 3, film SF 23:20 Smętarz dla zwierzaków: Początki, horror 01:10 Kuba Wojewódzki, talk-show 02:15 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 373 03:15 Uwaga! magazyn reporterów 03:35 Nauka jazdy 5, program rozrywkowy 04:05 Recepta na stary dom 2, program rozrywkowy 04:35 Jak to jest zrobione? serial dokumentalny, odc. 26 05:05 Kto was tak uzurpował? magazyn	04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje 06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 halo tu polsat, magazyn 11:25 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 861 12:25 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 862 13:25 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 863 14:35 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1200 15:50 Wydarzenia 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja, magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 815 17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1020 18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3904 18:50 Wydarzenia 19:20 Gość "Wydarzeń" 19:30 Sport 19:35 Pogoda 20:00 Kiler-ów 2-óch, komedia 22:25 Egzorcysta papieża, horror 00:55 21, film sensacyjny Utalentowany student Massachusetts Institute of Technology Ben Campbell chciałby skończyć medycynę na Harvardzie. Nie ma jednak pieniędzy. Z pomocą profesora matematyki Micky'ego Rosy dołącza do grupy studentów, którzy w każdy weekend wykorzystują swoje matematyczne zdolności w kasynach Las Vegas. 03:35 Nasz nowy dom, reality show	06:50 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 409 07:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1263 08:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1145 09:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1146 10:50 Unboxing - Wielkie Otwarcie, program rozrywkowy 11:25 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 859 12:10 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 860 12:50 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 90/100 13:50 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 19/24 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial fabularno-dokumentalny, odc. 551 15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial fabularno-dokumentalny, odc. 552 16:55 Wycieczkowiec, serial paradokumentalny, odc. 18 17:55 Zagadki losu, serial paradokumentalny, odc. 9/36 18:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1347 20:00 Wycieczkowiec, serial paradokumentalny, odc. 20-ost. 21:00 Holiday, komedia romantyczna 23:50 Kler, dramat obyczajowy	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:40 Słowo życia 08:45 Leśni zapylacze, film dok. 09:10 Z wędką nad wodę... 09:35 Święty na każdy dzień 09:45 Jestem mamą, magazyn 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Głos Polski, cykl felietonów 11:35 Natura et Homo 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Głos serca, serial, odc. 96 13:05 Góralskie nuty, reportaż 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa 15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Natura obiektywnie 16:25 Śląskie ślady Świadka Prawdy - błogosławiony Ryszard Henkes SAC, film 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Kierownik duchowy Sekretarki Bożego Miłosierdzia 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Brat Franciszek, serial obyczajowy, odc. 3 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna

sobota						30 listopada 2024	
TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM		
07:00 Transmisja mszy świętej	04:55 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3079	06:00 Uwaga! magazyn reporterów	04:40 Disco Gramy	07:00 Nowe Zwariowane Melodie, serial obyczajowy, odc. 23/26	08:00 Informacje dnia		
07:40 Rok w ogrodzie, magazyn	05:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3080	06:15 Królik Bugs: Nowe konstrukcje, serial obyczajowy, odc. 39/40	05:25 Telezakupy TV Okazje	07:30 StreetDance 3D, film muzyczny	08:15 Westerplatte młodych		
08:05 Rok w ogrodzie extra	06:00 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3081	06:30 Królik Bugs: Nowe konstrukcje, serial obyczajowy, odc. 40	06:00 Nowy dzień z Polsat News	Carly jest zakochana w Jayu, który doprowadził ich zespół do finału mistrzostw w technice street dance.	09:00 To się nie kończy... Historia dzieci z obozu na Przemysłowej, film dok.		
08:20 Pełnosprawni, magazyn dla niepełnosprawnych	06:35 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1830	06:45 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	08:00 halo tu polsat, magazyn	Jej świat się rozpada, gdy wybranek oznajmia, że odchodzi.	10:00 Informacje dnia		
08:50 Fascynująca Szwajcaria - Jezioro Maggiore, film dokumentalny	07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn	07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn	12:00 Ewa gotuje, magazyn kulinarny	09:35 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1137	10:15 Retrospekcja		
09:10 Fascynująca Szwajcaria - Dzikie Tessyn, film dok.	07:55 Pytanie na śniadanie, magazyn	11:30 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3922	12:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 754	10:40 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1138	10:20 Muzyczne chwile		
09:40 Ranczo, serial obyczajowy, odc. 112	12:10 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka	12:00 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3923	13:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 755	11:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1139	10:35 Słowo życia		
10:35 Komisarz Alex, serial kryminalny, odc. 167	12:50 Tak to leciało! teleturniej	12:30 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3924	14:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 756	12:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1144	10:40 Polski punkt widzenia		
11:35 Ojciec Mateusz, serial kryminalny, odc. 412	14:00 Familiada, teleturniej	12:55 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3925	15:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 757	13:45 Wycieczkowiec, serial paradokumentalny, odc. 16	11:00 Kropelka radości		
12:35 Rozgrywka, western	14:35 Koło fortuny, teleturniej	13:20 Jaś Fasola: Nadciąga totalny kataklizm, komedia	16:30 Nasz nowy dom, reality show	14:45 Lego Masters. Kierunek Polska, program rozrywkowy	12:00 Anioł Pański		
14:25 Okrasa famie przepisy	15:15 Szansa na sukces. Opole 2025 widowisko	15:10 Listy do M. Pożegnania i powroty - kulisy produkcji, program rozrywkowy	17:30 Awantura o kasę, teleturniej	15:50 17 Again, komedia	12:03 Informacje dnia		
15:00 Rolnik szuka żony, telenowela, odc. 11	16:15 Szansa na sukces. Opole	15:50 Unboxing - Wielkie Otwarcie, program rozrywkowy	18:50 Wydarzenia	18:05 Tysiąc słów, komedia	12:20 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu		
16:05 Dziedzictwo, serial obyczajowy, odc. 419	16:55 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 636	16:30 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio	19:15 Sport	20:00 Van Helsing, horror SF	12:50 Natura obiektywnie		
17:00 Teleexpress	17:30 Dobry tytuł	17:00 Zawody Pucharu Świata w Ruce - 1. seria	19:20 Pogoda	22:45 Gladiator, dramat historyczny	13:10 Mateczniki Polskości		
17:20 Pogoda	18:00 Słowo na niedzielę	17:55 Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio	19:30 Prezydenci i premierzy, program publicystyczny	Umierający Marek Aureliusz chce, by po jego śmierci tron objął zwycięski wódz Maximus. On jednak marzy tylko o powrocie do żony i dziecka. Zazdrosny syn cesarza, Kommodus, nakazuje zamordować rywala i jego rodzinę.	13:20 Ocalić od zapomnienia		
17:35 Niepewność, serial kostiumowy, odc. 2/5	18:10 Va banque, teleturniej	18:05 Zawody Pucharu Świata w Ruce - 2. seria	20:00 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni, program rozrywkowy	01:55 Niebezpieczny, thriller	13:30 Msza święta z Jasnej Góry		
18:25 Przed ekranem, magazyn	18:50 W poszukiwaniu dobrego filmu, magazyn filmowy	18:50 Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio	22:00 Szybcy i wściekli 7, film sensacyjny	04:05 Druga strona medalu 3, talk-show	14:20 Muzyczne chwile		
18:40 Jaka to melodia? teleturniej	19:25 Rodzinka.pl, serial komediowy, odc. 114	19:15 Fakty	01:00 Egzorcyzmy Emily Rose, horror	04:35 Druga strona medalu 3, talk-show	14:30 Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela"		
19:30 Program informacyjny	20:00 The Voice of Poland 15, widowisko	19:45 Nietykalni, komediodramat	19-letnią studentkę Emily Rose przesładują złe moce. W domu dziewczyny pojawia się ksiądz Richard Moore, który na prośbę Emily i jej rodziny odprawia egzorcyzmy. Kilka dni później dziewczyna umiera. Duchowny zostaje postawiony przed sądem.		14:35 Słowo życia		
20:05 Sport	21:45 The Voice of Poland 15, widowisko	22:10 Elita złodziei, film kryminalny	03:35 Świat według Kiepskich, serial komediowy, odc. 328		14:40 Święty na każdy dzień		
20:10 Pogoda	23:00 Krucjata 2. Znak bliźniąt, serial kryminalny, odc. 12/13	00:15 Transformers 3, film SF	04:05 Świat według Kiepskich, serial komediowy, odc. 329		14:45 Jak wygrać małżeństwo		
20:20 Profilerka, serial kryminalny, odc. 12-ost.	00:00 Był sobie chłopiec, komediodramat	03:35 Uwaga! magazyn reporterów			15:00 Ojcostwo polecam, reportaż		
21:20 Dzień patriotów, thriller	01:50 Podwójna tożsamość, serial kryminalny, odc. 4/6				15:30 Wierzę w Boga		
23:35 EnergaCAMERIMAGE 2024 - 32. Edycja Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych	02:55 Nasze najlepsze wesele, komedia				16:00 Informacje dnia		
00:00 Midway, film wojenny					16:10 Mój tatuś walczył pod Monte Casino, reportaż		
02:25 Ostatnia akcja, komedia sensacyjna					16:30 Wyrwali w wieże, film dok.		

niedziela

1 grudnia 2024

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej	05:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3082	05:35 Uwaga! magazyn reporterów	04:45 Disco Gramy	05:00 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 421	08:00 Słowo życia
08:00 Tydzień	06:00 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3083	05:50 Bitwa o gości, reality show	05:25 Telezakupy TV Okazje	05:55 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie 2, program rozrywkowy	08:05 Polski punkt widzenia
08:30 Ekumenizm po warszawsku, reportaż	06:35 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1831	06:45 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News	06:50 Nowe Zwariowane Melodie, serial obyczajowy, odc. 24/26	08:25 Święty na każdy dzień
09:05 Żona dla Australijczyka, komedia muzyczna	07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn	07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn	08:00 halo tu polsat, magazyn	07:20 Jack Frost, film familijny,	08:30 Orędowniczka w codzienności, reportaż
10:55 Komisarz Alex, serial kryminalny, odc. 278	07:55 Pytanie na śniadanie	11:30 Co za tydzień	11:20 Pokonać grawitację: Za kulisami filmu "Wicked", film dokumentalny	09:30 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1140	09:00 Prymas Stefan Wyszyński, serial dokumentalny, odc. 9
11:55 Między ziemią a niebem, magazyn	11:05 The Voice of Poland 15, widowisko	12:15 Nieoczekiwana zmiana miejsc, komedia	11:50 Jak wytresować smoka 2, film animowany,	10:35 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1141	09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
12:00 Anioł Pański	12:45 The Voice of Poland 15, widowisko	14:45 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio	14:00 Łowca i Królowa Lodu, film fantasy	11:40 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1142	09:15 Manna z Nieba
12:15 Między ziemią a niebem, magazyn	14:00 Familiada, teleturniej	15:15 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - 1. seria	Freya, siostra Ravenney, zostaje matką. Wkrótce jej mąż zabija dziecko. To tragiczne zdarzenie całkowicie zmienia charakter kobiety, a jednocześnie budzi w niej moc panowania nad lodem	12:40 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1143	09:30 Msza święta z Jasnej Góry
12:45 Wniebowzięci, cykl reportaży	14:30 Koło fortuny, teleturniej	16:10 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio	16:30 Nasz nowy dom, reality show	13:40 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 86/100	10:35 Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela"
13:05 Serengeti, serial dokumentalny, odc. 5/6	15:10 Szansa na sukces. Opole 2025, widowisko	17:10 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio	17:30 Awantura o kasę, teleturniej	14:40 Street Dance 2, film muzyczny	10:40 Tu był Prymas - Kardynał Wyszyński w Studzienicznej, reportaż
14:10 Konsul, komedia kryminalna	16:10 Cudowne lata, widowisko	17:35 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	18:50 Wydarzenia	16:25 Madagwiazdka, film animowany,	11:00 Z nadmiaru Miłości, film dokumentalny
16:05 Dziedzictwo, serial obyczajowy, odc. 420	17:15 Górna półka smaku, magazyn kulinarny	18:40 Sport	19:15 Sport	17:00 Jack: Pogromca olbrzymów, film fantasy	12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
17:00 Teleexpress	17:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka	18:50 Pogoda	19:20 Pogoda	Pokój, który wiele lat temu ludzie zawarli z mieszkańcami krainy olbrzymów, jest zagrożony. Wszystko przez ubogiego rolnika Jacka. Przypadkiem zasiał on magiczne ziarno, z którego wyrosła ogromna fasola.	12:15 Papież Polak do rodaków
17:20 Pogoda	18:35 Poczet świrów polskich, cykl felietonów	19:00 Fakty	19:30 Państwo w państwie	16:55 Madagwiazdka, film animowany,	12:55 Święty na każdy dzień
17:35 Daję słowo - Maciej Orłoś, talk-show	19:15 Rodzinka.pl, serial komediowy, odc. 115	19:30 Lego Masters. Kierunek Polska, program rozrywkowy	19:55 Mamma Mia! Here We Go Again, komedia muzyczna	17:00 Jack: Pogromca olbrzymów, film fantasy	13:00 My chcemy Boga! film dokumentalny
18:40 Jaka to melodia? teleturniej muzyczny	20:00 Gała wręczenia dorocznych Nagród Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego	20:40 Zmierzch, film fantasy	22:30 Teściowie, serial komediowy, odc. 39	14:00 Oddech Boga, serial dokumentalny, odc. 8	14:50 Muzyczne chwile
19:30 Program informacyjny	20:55 Hercules, film przygodowy	23:15 Plaga, thriller	23:00 Święta Last Minute, komedia przygodowa	14:50 Muzyczne chwile	15:00 Wieś - to też Polska
20:05 Sport	22:45 no... wiadomo, magazyn	01:20 Smetarz dla zwierzaków: Rzeczki, których nie nauczył mnie ojciec, serial dokumentalny, odc. 2/9	Karzeł Calvin ze swoim wspólnikiem Percym kradną diament wart sto tysięcy dolarów. Uciekając przed policją, wkładają klejnot do torebki Vanessy Edwards.	15:00 Wieś - to też Polska	16:00 Informacje dnia
20:10 Pogoda	23:15 Aida, film wojenny	03:10 Rzeczy, których nie nauczył mnie ojciec, serial dokumentalny, odc. 2/9	01:10 Mały, komedia kryminalna	16:00 Informacje dnia	16:10 Koncert życzeń
20:20 Gra z Cieniem, serial kryminalny, odc. 12/13	01:10 Instynkt, serial kryminalny, odc. 11/13	03:40 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 374	03:25 Świat według Kiepskich, serial komediowy, odc. 330	16:50 Mateczniki Polskości	17:00 Natura et Homo
21:20 Rolnik szuka żony, telenowela dokumentalna odc. 12		04:40 Uwaga! magazyn reporterów	04:00 Świat według Kiepskich, serial komediowy odc. 331	17:00 Jack: Pogromca olbrzymów, film fantasy	17:25 Adwent na serio
22:20 EnergaCAMERIMAGE 2024 - 32. Edycja Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych		05:00 Jak to jest zrobione? serial dokumentalny, odc. 2/26		19:25 Unboxing - Wielkie Otwarcie, program rozrywkowy	17:30 Sól ziemi
22:45 Markiza Angelika, film kostiumowy				20:00 The Meg, film SF	17:55 Poczet wielkich Polaków
00:45 Dzień patriotów, thriller				22:35 The Losers: Drużyna potępionych, film sensacyjny	18:00 Anioł Pański

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej 07:30 Studio Raban, magazyn dla młodzieży 08:00 Akacyjowa 38, telenowela, odc. 481 08:50 Ranczo, serial, odc. 113 09:45 Komisarz Alex, odc. 168 10:45 Ojciec Mateusz, odc. 142 11:35 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 240 12:10 Agrobiznes 12:25 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:50 Serengeti, serial dokumentalny, odc. 5/6 14:00 Wichrowe wzgórze, serial obyczajowy, odc. 60 14:55 Jaka to melodia? teleturniej 15:35 Gra słów. Krzyżówka, teleturniej 16:05 Dziedzictwo, serial obyczajowy, odc. 421 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? teleturniej 17:55 Klan, telenowela, odc. 4421 18:25 Reporterzy, magazyn reporterów 18:45 Akacyjowa 38, telenowela, odc. 509 19:30 Program informacyjny 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Piękna Zośka, spektakl teatralny 22:15 Naddniestrze, Abchazja i Osetia - fantomowe państwa, film dokumentalny 23:20 Balans bieli 00:00 Alive, dramat w Andach, film katastroficzny	06:25 Dobre historie, magazyn 06:55 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3083 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn 07:55 Pytanie na śniadanie 11:05 Program publicystyczny 11:15 Okrasa łamie przepisy, magazyn kulinarny 11:50 W poszukiwaniu dobrego filmu, magazyn filmowy 12:30 Koło fortuny, teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 83 14:05 Va banque, teleturniej 14:30 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 638 15:05 Na dobre i na złe, serial obyczajowy, odc. 935 16:00 Koło fortuny, teleturniej 16:35 Familiada, teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 84 18:15 Va banque, teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu, teleturniej 19:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3083 20:05 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3084 20:40 Kulisy serialu "M jak miłość", cykl felietonów 20:55 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1832 21:55 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 639 22:30 Krew z krwi, serial sensacyjny, odc. 7/8 23:30 Tonia, dramat społeczny 01:05 O mnie się nie martw, serial komediowy, odc. 9/13 02:05 Aida, film wojenny	05:40 Uwaga! magazyn reporterów 05:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 916 06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn 11:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 12:15 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1384 13:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1664 14:20 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 804 15:25 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1478 16:35 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 17:40 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 66/100 18:35 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 18:40 Sport 18:50 Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! magazyn reporterów 20:00 Doradca smaku, magazyn kulinarny 20:10 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3926 20:50 Milionerzy, teleturniej 21:30 Zimne światło dnia, film sensacyjny 23:25 Nietykalni, komediodramat 01:45 Co za tydzień 02:30 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 375 03:30 Uwaga! magazyn reporterów 03:50 Nauka jazdy 5, program rozrywkowy 04:25 Recepta na stary dom 2, program rozrywkowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 361 09:00 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 362 09:30 Sekrety rodziny, serial paradokumentalny, odc. 267 10:30 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 954 11:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 864 12:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 865 13:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 866 14:35 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1201 15:50 Wydarzenia 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja, magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 816 17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1021 18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3905 18:50 Wydarzenia 19:18 Gość "Wydarzeń" 19:25 Sport 19:30 Pogoda 19:40 Uroczysko, serial kryminalny, odc. 49 20:20 Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw, film sensacyjny 23:05 Terrorysta, film kryminalny 01:25 Resident Evil: Potępienie, film animowany 03:40 Zjedź Alaskę, magazyn wędkarski	06:15 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 601 07:15 Szpital, serial, odc. 410 08:15 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1264 09:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1147 10:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1148 11:25 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 861 12:10 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 862 12:50 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 91/100 13:50 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 20/24 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial fabularno-dokumentalny, odc. 553 15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial fabularno-dokumentalny, odc. 554 16:55 Wycieczkowiec, serial paradokumentalny, odc. 19 17:55 Zagadki losu, serial paradokumentalny, odc. 10 18:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1348 20:00 Jak się pozbyć cellulitu, komedia obyczajowa 22:25 Czas na Show. Drag Me Out, program rozrywkowy 23:30 Holiday, komedia romantyczna 02:20 The Traitors. UK, reality show	08:00 Informacje dnia 08:15 Wieś - to też Polska 09:15 Słowo życia 09:20 Mateczniki Polskości 09:30 Moja katolicka rodzina, serial obyczajowy, odc. 11 09:55 Święty na każdy dzień 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:20 Stan bezpieczeństwa państwa 11:30 Warto być ojcem, magazyn 11:45 Muzyczne chwile 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Zagłada redemptorystów na Woli, film dokumentalny 12:45 Ojcu Świętemu się nie odmawia..., wywiad 13:20 Słowo życia 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 Republika Pawłowska 15:00 Katowienie praskie, film dok. 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Sanktuaria polskie 16:30 Porady medyczne bonifratrów 17:00 Świadkowie, cykl reportaży 17:30 Rajd Katyński 17:55 Poczet wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Poznajemy Polskę 19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Akacyjowa 38, telenowela, odc. 482 08:50 Ranczo, serial, odc. 114 09:50 Komisarz Alex, odc. 169 10:45 Ojciec Mateusz, odc. 143 11:35 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 241 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 13:00 Patagonia - kraina pionierów, film dok. 14:00 Wichrowe wzgórze, serial obyczajowy, odc. 61 14:55 Jaka to melodia? teleturniej 15:35 Gra słów. Krzyżówka, teleturniej 16:05 Dziedzictwo, serial, odc. 422 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? teleturniej 17:55 Klan, telenowela, odc. 4422 18:25 Reporterzy, magazyn 18:45 Akacyjowa 38, telenowela, odc. 510 19:30 Program informacyjny 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 242 21:05 Na tropach przeszłości, serial kryminalny, odc. 3/6 22:05 Magazyn Ekspresu Reporterów 23:10 Posłuchaj, co chcę ci powiedzieć, film dok. 00:40 Czarny Czwartek. Janek Polityczny	06:25 Z historii prawosławia w Polsce. Czas wojny i emigracji, reportaż 06:55 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3084 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn 07:55 Pytanie na śniadanie, magazyn 11:15 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpielem-Bulecką 2, cykl reportaży 11:50 Lena na Bałkanach, cykl reportaży 12:30 Koło fortuny, teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 84 14:05 Va banque, teleturniej 14:35 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 639 15:05 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1832 16:00 Koło fortuny, teleturniej 16:35 Familiada, teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 85 18:15 Va banque, teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu, teleturniej 19:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3084 20:05 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3085 20:40 Kulisy serialu "M jak miłość", cykl felietonów 20:55 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1833 21:55 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 640 22:30 Głina, serial kryminalny, odc. 8/25 23:35 Wojna, dramat wojenny	05:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 917 06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn 11:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 12:15 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1385 13:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1665 14:20 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 149 15:20 Doradca smaku, magazyn kulinarny 15:30 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1479 16:35 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 17:40 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 67/100 18:40 Sport 18:50 Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! magazyn reporterów 20:00 Doradca smaku, magazyn kulinarny 20:10 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3927 20:50 Milionerzy, teleturniej 21:30 Tożsamość strachu, thriller 23:45 Czas na Show. Drag Me Out, program rozrywkowy 00:50 Ślepnąc od świateł, serial sensacyjny, odc. 6/8 02:20 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 376 03:20 Uwaga! magazyn reporterów 03:40 Nauka jazdy 5, program rozrywkowy 04:15 Recepta na stary dom 2, program rozrywkowy	05:25 Telezakupy TV Okazje 06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 363 09:00 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 364 09:30 Sekrety rodziny, serial paradokumentalny, odc. 268 10:30 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 955 11:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 867 12:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 868 13:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 869 14:35 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1202 15:50 Wydarzenia 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja, magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 817 17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1022 18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3906 18:50 Wydarzenia 19:20 Gość "Wydarzeń" 19:25 Sport 19:30 Pogoda 19:40 Uroczysko, serial kryminalny, odc. 50 20:20 65, film SF 22:10 Egzorcysta papieża, horror 00:45 Chrzest ogniem, film biograficzny 03:30 Nasz nowy dom, reality show	05:15 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 844 06:15 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 602 07:15 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 411 08:15 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1265 09:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1149 10:20 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1150 11:25 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 863 12:10 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 864 12:50 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 92/100 13:50 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 21/24 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial fabularno-dokumentalny, odc. 555 15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial fabularno-dokumentalny, odc. 556 16:55 Wycieczkowiec, serial paradokumentalny, odc. 20 17:55 Zagadki losu, serial paradokumentalny, odc. 11 18:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1349 20:00 Wydział pościgowy, film sensacyjny 22:45 Van Helsing, horror SF 01:25 The Traitors. UK, reality show	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:35 Kolor Boga 09:00 Papież Polak do rodaków 09:40 Słowo życia 09:45 Święty na każdy dzień 10:00 Muzyczne chwile 10:00 Informacje dnia 10:15 Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Dęby w Polsce, film dok. 12:55 NZS Buntownicy, film dok. 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 Powołani 15:00 Niebieskooki Anioł, film dok. 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Jestem mamą, magazyn 16:25 Przyroda w obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Mateczniki Polskości 17:10 Prosto o gospodarce 17:30 Zostań żołnierzem RP 17:45 Muzyczne chwile 17:55 Poczet wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec